

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti kifizetéseken 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Vezéri disputa.

Budapest, november 18.

Justh Gyula az este megérkezett s egyenesen a Hotel Pester Lloydba szállt, ahol egy nappal korábban már gróf Batthyány Tivadar is szállást kért. A Hotel Pester Lloyd a régi jó világban a szabadelvűpárt otthona volt s rövid nyári szereplése idején Lukács László is előszeretettel kereste fel a Hotel Pester Lloydot, melynek előkelő a nivója s azonfelül német nyelvénél fogva könnyebb összeköttetést is jelent a külfölddel és különösen Béccsel. Nem akarjuk azt állítani, hogy Batthyány és Justh Lukács László ajánlására szálltak ebbe az előkelő világhotelbe, de igenis föl kell tennünk, hogy amikor Batthyány is, Justh is éppen a mi legnagyobb német újságunk hasábjairól intézik lövegeiket Kossuth és Andrássy ellen, ezt nagyon tudatosan teszik, mert nem a magyar közönség előtt próbálnak a kibontakozásnak gáncot vetni, hanem az osztrák közönség előtt, talán ott is csak a legfelsőbb körök előtt. A magyar közönségnek végre is nehéz volna Kossuthot bemázolni, de német nyelven az osztrák közönségnek még beadható egy némely Kossuth-boszantás.

Denikve, ma Justh Gyula jelenik meg a Pester Lloyd porondján és ha Batthyány csak Kossuthal kötött ki, Justh Gyula, mint a két törökkel tan-

coló Kinizsi, mindjárt Kossuthot és Andrássyt kapja a fogai közé. Így illik az egy nagyerejű vezérhez.

Kossuth Ferencz ellenében azt vágja ki a nagyerejű, hogy micsoda vezér az, aki azt képes mondani, hogy ő csak addig hajlandó küzdeni, míg meg nem győződött, hogy azontul már fejjel kellene a falnak menni? Justh-Kinizsi nevet az ilyen vezéren s egyszerűen csodálkozik, hogy akad a világon valaki, aki az ilyen óvatos vezértől megijed. Szeretném én azt az ellenfelet látni, kiált ki a Hotel Pester Lloyd ablakából Justh Gyula, aki az ilyen „bátor” vitézi szózatra meg tudja őrizni komolyságát. Hát hiszen Justh Gyula könnyen kielégíthetné a kíváncsiságát, mert ime az egész hivatalos Ausztria, nemkülönben az egész osztrák sajtó ma is jobban prűszköl azoktól a „lehető” kíváncsigtól, melyekhez Kossuth a koronával szemben is köti magát, mint azoktól a „lehetetlen” követelésektől, melyekkel Justh Gyula döngöti a falakat s melyek éppen azért leggyjék hidegen az osztrák közvéleményt, mert ugyis lehetetlenek. De feleljünk arra a hányaveti kérdésre, hogy micsoda vezér az, aki csak addig küzd, míg meg nem győződött, hogy azontul már fejjel kellene a falnak menni? Hát az az igazi, a komoly, a felelősségét érző vezér. Mert végre is a vezér nemcsak a maga bátorságát, köteles ragyogtatni, hanem egyuttal azt

a megfontolt bölcseségét, hogy czél és kilátás nélkül a reabizott katonák egyetlen csöpp vérének sem áldozza fel. Ha az volna a legfőbb vezéri kvalifikáció, hogy valaki lehetetlenséget ne ismerjen, a helyzetet ne mérlegelje, hanem vágjon neki a világnak s menjen fejjel a falnak: akkor a legkitűnőbb vezéreket Darányi szállíthatná a bika-telepről. De az igazi vezér nem vak, hanem bölcs s nagysága éppen abban rejlik, hogy seregével czéltalanul egyetlen lépést sem tétet, embereit ok és kilátás nélkül nem fárasztja, a virtus kedvéért pedig egyetlen hajszálát sem engedi meggörbültni a reá bizott tábornak. S Kossuth Ferencz éppen azért rátermettebb vezér nemcsak Justhnál, hanem mindenki másnál, mert se maga nem megy fejjel a falnak, se táborát ilyen koponyatoró vállalatba nem viszi. Különben jó volna megtudni, mekkora neveltséges trottilnak tartja Justh azt a Xenophont, aki azzal keveredett nagy hadvezéri hirbe, hogy gyönyörűen és vértelenül tudta rendezni seregének visszavonulását?

Hasonló szerencsével vágta neki Justh Gyula a Pester Lloyd hasábjain Andrássy Gyulának is, akinek azt veti szemére, hogy prozelitákat akart szerezni a függetlenségi pártból és a folyosón mindig azon dolgozott, hogy a maga álláspontjára térítse a Kossuth embereit. Nekünk ugyan nincs tudomásunk

A büntárs.

Irta: Timár Szaniszló.

(Utánnomás tílos.)

— Nekem mindig tetszettél, amikor ilyen haragos voltál, de ma...

— Nos, csak mond ki tartózkodás nélkül: ma nem hogy nem tetszem neked, de határozottan rútnak tartasz. Ugy-e? Csak addig vagyunk szépek és csábítók, amíg szeretnek bennünket, azután vége. Semmi sem illik nekünk, sem arcunkhoz, sem kifejezéseinkhez, sem természetünkhez. Itt is egy szépséghiba, ott is.

— Nono! Ez már tulzás!

— Csak ne tiltakozunk, uracskám! Mi nagyon is tisztában vagyunk mindennel. Látnom a dolgok elejét, ha te nem is akarsz látni a végét. De én azt is látom. Fiatal vagyok még; alig multam harminczegyesztedős. Nem azok közül való vagyok, akik asszonyi siránkozással, könyhullatással, sóhajtozással töltik el életüknek azt a részét, amely másoknak a legnagyobb örömeiket szokta nyújtani. Én nem fogom álmatlanul gyötrődve tölteni az éjszakákat azon való tanakodással, hogy hol—kinél lehet most az uram. Az uram vagy az enyém, vagy a másé. És aszerint leszek én vagy az uramé, vagy a másé.

— Ugyan!

— Egészen úgy. Bennem van valami a Francillonból.

— Tréfálsz, asszonykám!

— Komolyan beszélek. Majd rá fogsz jönni, ha későn lesz. Nem fogok válopert indítani ellened; én is borzadok a botránytól. De ha te indítod, az ellen semmit sem fogok tenni. Tudom, hogy szeretőd van. Lehet, hogy több is van. De biztos lehets benne, hogy nekem is lesz. És ezt úgy jelentem be neked, mint Francillon az urának.

— Hála az égnek, hogy bejelentetted. Mert két dologról meg vagyok győződve. Az egyik az, hogy a Francillonok csak a szinpadon fordulnak elő; az életben nem. Amely asszony elszánja magát, hogy az urát megcsalja, az nem jelenti be szándékát. Ha pedig bejelenti, akkor még nem esett bűnbe. Ami pedig engem illet, újra mondom, hogy nem csaltalak meg.

Ki az, aki még kételkedik benne, hogy ez a párbeszéd férj és feleség közt folyt le? Az asszonyka feltűnő szépség. Hamvasszőke, gazdag haja, ivelt szemöldöke, sötétkék szeme, fehér arca és hajlékony, karsu termete minden férfi előtt csábítóknak tűnhetett föl. Ő maga legjobban tudta, mily szép és varázsos. Ezt nemcsak a tükre mondta meg neki mindennap, hanem mindenki, akivel érintkezésbe jutott. Ahol megjelent, bámuló tekintetek fejezték ki hódolatukat. Odahaza zsujjain, az utcán, ha kikocsikázott, a színházban, ha páholyában megjelent, mindenhol észrevette, hogy ő a bámulat és hódolat tárgya. Minden tekintet, amelyet fölfogott,

azt fejezte ki, hogy szép vagy, csábító vagy, kívánatos vagy!

Annál mélyebben háborította föl férjének viselkedése. Ha mindenki meghódolt előtte, némán, vagy hangosan: éppen a férje legyen az, aki mindennap hidegebbé válik? Hallott ő már olyant. Könyvben is olvasta, élőlőszóval is hangoztatták már előtte, hogy a férj a házasság bizonyos éveinek elmúltával nem veszi már észre a szépségeket a feleségén. Nem törődik vele, szép-e, nem szép-e az asszony. S bekövetkezik az ugynevezett közömbösség ideje, amikor a férj más, idegen szépségek iránt fogékonyvá lesz.

Ah, ez ellen fellázadt asszonyi szenvedélyének minden erejével. Ha akármilyen feleségnek ez a sorsa is, de ő nem lesz a rabja ennek a végzetnek. Az élettől örömeiket várt. Származása, neveltetése, műveltsége, előkelő gondolkozása mind, mind nem arra predesztinálta, hogy szenvedjen és gyötrődjön.

Éppen ezért az elbizakodott hang, amelyel férje a fenyegetéseire válaszolt, végtelenül haragosá tette.

Boudoirjába visszavonulva gondolkozott a dolgon.

— Mit? — mondotta magában — ő azt hiszi, hogy amely asszony fenyegetőzik, az ártatlan és nem képes cselekedetre? Hisz ez éppen annyi, mintha azt mondaná, hogy amely kutya ugat, az nem harap! Nos, én nem tartozom sem ezek közé az asszonyok, sem ezek közé a kutyák közé! Tudom, hogy ő is megcsal. Miért ne csálnam meg én is?

ilyen prozelita-szerző munkásságról s Andrassy nem titkolta ugyan a maga eltérő álláspontját, de a magáét sokakra sohasem oktrojálta: — ám tegyük fel, hogy Andrassy csakugyan ludas abban, amivel most Justh-Kinizsi támadja. Hát vajjon egy politikusnak nincs joga másokat a maga álláspontjára téríteni? Vajjon a jogon felül nem kötelessége-e a mások meggyőzése és megnyerése? Krisztus nem volt politikai vezér, de a maga hitére való térítéstől nem tartózkodott. S most ugorjunk egy szédületes: Kossuthról Justh Gyulára. Hát vajjon Justh Gyula nem iparkodik prozelitákat csinálni s nem akarja-e Kossuth embereit, de az egész nemzetet a maga meggyőzésére téríteni? S ami dicsőség Justhnak, az szégyen volna Andrassy-nak? Megmondjuk, mi lehetne szégyen. Ha egy államférfi a maga álláspontját nem érvekké, nem meggyőzéssel, nem a politika legtisztesebb fegyvereivel akarná terjeszteni, hanem terrorral, vesztegetéssel vagy ezekhez hasonló eszközökkel: az igenis szégyen volna. Arra is, aki így akar hódítani és arra is, aki így hódol meg. De tessék már most akárkinek megállapítani, hogy terjeszkedése érdekében ki dolgozik terrorral: Kossuth és Andrassy-e, vagy pedig Justh és táborá? Ahol ellenkező meggyőződés miatt még Kossuth Lajos fiát is az elvárulás otromba vádjával illetik s ahol ennél fogva közönségesebb halandók ellen még válogatatlanabb terrorral dolgoznak: ott Justh Gyula csak önmagát teszi komikussá, ha Andrassy-nak a prozelitaszerzés sörékvését veti szemére. Kossuthnak és Andrassy-nak még egyszer kellene a világra jönnie, hogy Justh-tal és táboráival ezen a téren fölvehessék a versenyt s akkor is előbb évekig kellene lecskét venniük a makói mestertől.

De érezzük, hogy amikor Justh Gyula támadásait lefelé megvilágítjuk, voltaképpen felesleges dolgot mivelünk.

Minden öröm között, melyet az élet számunkra tartogat, legnagyobbak mégis a szerelem örömei. A férfiaknak vannak más örömei is. Ott van a kártya, a lóverseny, a sok-sok sport, a vadászat, a lovaglás. Ez nekik örömet okoz. Nekünk csak a szerelmet hagyták meg. Hát élvezzük a szerelmet!

S gondolkozni kezdett, hogy imádói közül melyik is volna az, aki legméltóbb volna rá. Csak gondolatban válogatott és sehogyszem tudott megállapodni.

A szándéka készen volt, de hol a férfi, aki vele vétkezni volna hivatva?...

Felvonultatta gondolataiban férfismerőseit és imádóit. Eddig csak egy felszínről nézte őket a modor szerint, amint különböztek egymástól s a műveltség szerint, melylyel egyik a másiknak fölötte állt, a ruha szerint, amelyet viseltek és az állás szerint, amelyet betöltöttek. Most más tulajdonságokat keresett bennük. Női szemmel, női lélekkel és a bűnre való eltökéléssel.

Talán ez volt az oka, hogy mindegyiken valami kivételt talált. Az egyik nagyon is hű, a másik nagyon is elbizakodott, a harmadik nagyon ostoba, a negyedik nagyon is fecsegő. Akadt köztük, aki bátran fejezte ki imádatát és minden alkalommal hangoztatta, hogy ő volna a világon a legboldogabb, ha a szép asszony a kegyeiben részesítené. Más viszont némán fejezte ki egy-egy tekintettel hódolatát. Majdnem mindegyik, aki érdekmesnek látszott arra, hogy rá gondoljon,

A magyar nemzet átlát ezeken a támadásokon s itthon Kossuth és Andrassy nem is szorul védelemre. Justh és Batthyány nem is a magyar nemzethez, hanem az osztrák közvéleményhez beszélnek a Hotel Pester Lloyd interurbán telefonján keresztül. Ausztriában pedig nem azért haragusznak Kossuthra, mert nem megy a falnak és nem azért haragusznak Andrassyra, mert a bank-szabdalom meghosszabbításának olyan sok prozelitát szerzett. Ausztriában éppen azt nem szeretik Kossuthban, hogy olyan megfontolt és éppen azt nem szeretik Andrassyban, hogy csak meggyőzni akarja, de nem legyőzni ellenfeleit. Justh azonban, mint minden egyébben, ebben is rosszul lát.

Budapest, november 18.

Vörös könyv az annexióról. Berlinből jelentik, hogy a „Voss. Zeitg.” bécsi jelentése szerint a delegáció elé vörös könyvet fognak terjeszteni, mely okmányok alapján fogja az annexió történetét előadni.

Az osztrák-magyar-német vámegegyezés. Bécsből jelentik: Ma délután félnegy órakor a külügyminisztériumban aláírták az osztrák-magyar-német vámegegyezést, amelyre vonatkozólag több héten át folytattak tárgyalásokat számos el nem intézett kérdés miatt. Az erre vonatkozó aktákat a külügyminisztérium nevében Rössler külügyminisztériumi osztályfőnök, a magyar kormány nevében Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkár, a német kormány nevében Körner titkos tanácsos, minisztériumi igazgató és Luzenszky titkos kormánytanácsos írták alá. Rössler külügyminisztériumi osztályfőnök rövid szavakban mondott köszönetet a küldötteknek a munkálkodásukért és azon reménynek adott kifejezést, hogy a jövőben is a hosszadalmas levélbeli eljárás helyett a tárgyalásokat személyes eszmecsere útján fogják vezetni. A német kormány nevében Körner titkos tanácsos mondott köszönetet pár szóban. Sztéryni József államtitkár a külügyminisztériumból a magyar házba ment vissza, majd a délután 4 óra 55 percetkor induló gyorsvonattal tért vissza Budapestre.

esengett utána s mégsem tudott gondolatban büntársat találni.

S amint így tépelődött, tűmődött, látogató jelentkezett.

— Ez a végzet uja, — gondolta — ez az egyetlen, akire nem gondoltam, pedig valamennyi közt nyilván ez volna a legalkalmasabb.

A látogató belépett. Szép, barna férfi volt. Tiszti uniformisa pompásan ragyogott, majdnem úgy, mint a szemei, amikor a szép asszonyra nézett. A családnak egyik régi ismerőse volt s egy időben a hölgynek imádói közé tartozott.

A nyájas fogadtatás felbátorította a férfit. Talán azért volt melegebb és hosszantartóbb a kezesök, amelylyel az urnót üdvözölte. A forró kezesök hatása alatt a nő öszszerezett s oly csodás, majdnem varázsos sejtés rohanta meg, amelyről ezelőtt tudomása sem volt. Úgy vélte, hogy idegen hatalomnak uralma alá került s akarata teljesen megsemmisül. A bűn árnya rebbent meg szemei előtt. Ismeretlen világ volt előtte eddig a bűn világa s érezte, hogy ebbe a világba belépve, egész élete és egyénisége csodás változáson fog átesni.

Férfi és nő között, különösen, ha mindketten egy dolgra gondolnak, könnyen a szerelem témája merül föl. A férfi nagyon bőbeszédű lett.

— Ön nagy nőismerő, Gyula, ugyebár?
— Mondhatom, kevés férfi ismeri úgy a nőket, mint én — válaszolt a kérdező.

A miniszterelnök a királynál.

— A kibontakozási terv méretel. —

A koronatanácsától döntést várnak.

Budapest, november 18.

Wekerle miniszterelnök ma egy fordulóttett Bécsbe. Reggel indult el Budapestről és este már vissza is érkezett. Közben pedig volt kihallgatás a királynál és tárgyalt úgy báró Bienerth osztrák miniszterelnökkel, mint gróf Aehrenthal közös külügyminiszterrel. Az eredmény pedig, amelylyel visszatért, az, hogy a jövő hét első napjaiban Bécsben a király elnöklete alatt miniszteri tanácskozás lesz, amelyen a kormány minden tagja részt vesz. Ettől a tanácskozástól várják, hogy meghozza végre a döntést, még pedig a miniszterelnök mai audienciájának eredményeképpen olyan kibontakozási terv alapján, amely lényegesen nagyobb terjedelmű, mint amilyennek a bécsi hírek nagy előszeretettel feltüntetik. A gazdasági kérdésekben a készfizetések felvételén kívül a gazdasági önállóság jelentékeny garanciáit foglalta magában, katonai téren pedig messze túlhaladja az ugynevezett kilenczessbizottság programját. Bevatott helyen bizottságra veszik, hogy ezen az alapon általános megnyugvásra létre fog jönni a kibontakozás, amit bizonyít Gál Sándor képviselőházi elnöknek a Kossuth-pártban tett nyilatkozata, amelyben már a képviselőháznak a kormány kinevezése esetére szóló munkaprogramjáról beszélt.

A Justh-párt is készülődik erősen a képviselőház üléseire és eltökélt szándéka, hogy számbeli erejére támaszkodva még a szigorított házszabályok ellenére is technikai obstrukciót fog kezdeni az indennitással szemben. Nagyon helyesen jegyezte meg azonban a képviselőház elnöke, hogy az obstrukciónak csak akkor van igazi hatása, ha az ország közvéleménye mellette nyilvánul meg. Justhék azonban erre az erőforrásra nem számíthatnak. Az ország függetlenségi pártszervezetei egymás után hozzák meg határozataikat, amelyekben Kossuth Ferencz higgadt és céltudatos politikáját itél-

— Honnan az a nagy tudománya?

— Személyes tapasztalat.

— Sokan szerették magát?

— Ez relativ fogalom. Senkisémmondhatja, hogy sokan. Mert akármennyien voltak (s ezek közt volt igazán jelentékeny is) elegenden sohasem lehettek. Az én éhes szívemnek nem elég egy, nem elég tíz, nem elég száz. Én az örökké kielégíthetetlen férfiak közé tartozom. Szerelmes vagyok az egész nőnembe általában és külön-külön.

— Ugy?... — A szép asszony az ajkát biggyesztette — és magát is mindenki szerette?

— Még eddig nem udvaroltam hiába senkinek.

Az asszonyka ránézett.

— Ej, — gondolta, — hisz ez elbizakodott bolond.

— S milyenek az asszonyok, ha bűnbe süllyednek? — kérdezte tovább.

— Bájosak, igézők.

S elkezdett beszélni a bűnös asszonyokról. De minél tovább beszélt, annál józanabb szemmel nézte a nő. Nézte a férfi szép vonásait s egyszersmind megállapította, hogy minél szabályosabbak ezek a vonások, annál jelentéktelenebbeknek tűnnek föl. Közönséges volt minden szó, amit ez a férfi kiejtett. Egy gondolat nem villant fel egész csevegésében, mely érdekelt volna. Csupa közhely, csupa köznapiasság és negély. Úgy képzelte, hogy ez a férfi annyira imádja önmagát, hogy a nőimádatra nem marad sem

vén helyesnek, kimondják, hogy elszakadnak a *Justhék* által lefoglalt függetlenségi és 48-as párttól és csatlakoznak a 48-as függetlenségi *Kossuth*-párthoz.

Mai hireink a következők:

Wekerle a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 12 óra 20 perczkor *Szterényi* József államtitkár társaságában Bécsbe érkezett. A miniszterelnök a bankgassei magyar házba ment, ahol *Vértessy* Gézának, az ő felsége személye körüli miniszterium államtitkárának jelentését fogadta. Délután két órakor a miniszterelnök a Hofburgban a király előtt külön kihallgatáson jelent meg. A kihallgatás csaknem fél óra hosszat tartott.

A kihallgatás eredményéről illetékes helyen a következőket közlik:

A miniszterelnök jelentést tett ő felségének azokról a tárgyalásokról, amelyeket legutóbbi kihallgatása óta Budapesten folytatott, referált azonkívül a válság megoldásával kapcsolatos kérdésekről. *Ő felsége intézkedése következtében a jövő hét első napjaiban Bécsben a király elnökletével minisztertanács lesz, amelyen a kormány valamennyi tagja részt vesz.*

Az audiencia után *Wekerle* Sándor miniszterelnök délután az osztrák miniszterelnökségi palotában meglátogatta báró *Bienert* osztrák miniszterelnököt, a két kormányelnök hosszabb ideig tanácskozott egymással. *Wekerle* miniszterelnök elutazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott gróf *Aehrenthal* közös külügyminiszterrel is. Délután 4 óra 40 perczkor a miniszterelnök visszautazott Budapestre; ugyanazon a vonaton tért vissza *Szterényi* József kereskedelemügyi államtitkár is.

A miniszterelnök audienciájának eredménye.

Wekerle Sándor miniszterelnök mai audienciáján, mint a felhivatalos jelentésből is kitünik, a király a miniszterelnök előterjesztése értelmében úgy határozott, hogy azokon a döntő tanácskozásokon, amelyeket a jövő héten tartanak, személyesen fog elnökölni. Ezt az összejövetelt az osztrák közjogi nomenklaturából átvett kifejezéssel *koronatanácsnak* szokták nevezni, azonban a kormány környezetében igen határozottan utalnak arra, hogy

ideje, sem képessége, ha csak érzékeivel imádni nem tud. S most megmozdult a fantáziája. Abba a helyzetbe képzelte magát, hogy ez a férfi a karjaiban tartja s ajkát ajkával érinti. Nem a gyönyör sejtelmes hangulata volt az, mely megrohanta, hanem a félelem és borzalom.

— Mi ez? — gondolta megint, mialatt a férfi mind közelebb huzódott hozzá — ez az érzés az, amely rám vár, ha kalandba bocsátkozom?... Hisz iszonyu elgondolni, hogy ez a férfi a karjaiba zár!

S alig gondolta el ezt, már meg is történt a hihetlennel látszó dolog. A látogató abban a véleményben volt, hogy folytonos közeledése kedvére van a nőnek. S mint aféle nőismerő, aki tudja, hogy a bátorságot a nők legtöbbször becsülik, hirtelen átkapta a hölgy derekát és sóvárgó ajkát az arcára szoritotta. S a mámor helyett, amelyet előidézni akart, a nőt teljesen kijózanította ezzel. Csak egy másodperczig tartott, míg a nő teljesen átlátta helyzetét. Ha szeretni tudta volna ezt a férfit, csak parányira is, bizonyára nem tudott volna eszmélni. De éppen ez érintésre jutott tudatára annak, hogy oly nő, mint ő, szerelem nélkül nem eshetik bünbe. A szerelem mindent expialhat, de szerelem nélkül, sőt utálatlalt szerelmi bünbe esni, valóban ocsmány dolognak látszott előtte.

— Mit merészel ön?... Kinek néz engem? — pattant föl s a harag rózsái jelentek meg csodaszép arcán. — Azt hiszi, én is

ezt nem lehet formális minisztertanácsnak tekinteni, mert azon az 1848: III. t.-cz. értelmében csak a miniszterelnök, vagy a helyettesítésével megbízott miniszter elnökölhet. Ha tehát a kormány tagjai engedve a király fölhívásának, Bécsbe utaznak és az ő elnöklete alatt tárgyalnak a kibontakozás módozatairól, még nem tartanak formális minisztertanácsot.

A miniszterelnök mai audienciájának legnevezetesebb eredménye, hogy ennek folyamán a király hozzájárulását adta a legutóbbi minisztertanácsban szolidárisan megállapított részletekhez is. Meg kell állapítani ezzel kapcsolatban, hogy azok a bécsi hírek, amelyek a kibontakozás terveiről szárnyra keltek és különösen a bécsi lapokban láttak napvilágot, a megállapított programnak csak egy részét alkotják. Így nevezetesen a katonai kérdéseket illetően a kibontakozási terv messze túlszárnyalja az ugynevezett kilenczes bizottsági programot, amelyet a kormány egyenesen elégtelenné mondott arra, hogy annak alapján a katonai kérdések rendezhetők legyenek. A gazdasági önállóság előkészítésére is lényeges garanciákat foglal magában a megoldási terv, amely nélkül *Kossuth* Ferencz és pártja nem vállalja a kormány támogatását.

Grázi tudósítók szerint különösen jó forrásból jelenti a „*Tagespost*“ budapesti levelezője a magyar válságról a következőket: itteni beavatott körökben azt hiszik, hogy a kibontakozás a korona engedékenységével a készfizetések fölvétele és katonai engedmények alapján néhány napon belül meg fog történni. Minden jell arra vall, hogy a *Wekerle*-kormány konzervatívokkal fog visszatérni Budapestre és ezek az engedmények túlfognak menni az ugynevezett kilenczes programban hangoztatott s részben már teljesedésbe ment kívánások keretén. A tárgyalások ez idő szerint akörül forognak, hogy mennyiben lehetne az *Andrássy* által követelt századnyelvet megadni anélkül, hogy ezzel a hadsereg egységén sérelem ne essék. Nagyon alaposnak látszik az a föltevés, hogy az uralkodó a katonai engedményekkel a kormány helyzetét akarja megszilárdítani arra az esetre, ha az

azok közé tartozom, akik megfélemlenek női méltóságukról? Takarodjék.

Lehet, (mert, ki tud a női lelkekbe látni), hogy ha a férfi ebben a pillanatban igazán férfiúnak bizonyul, a krízisből ő kerül ki győztes gyanúnt. De a váratlan és energikus visszautasításra egészen elvesztette lélekjelenlétét. Megtántorodott, hebegett, összefüggetlen szavakat gagyogott s szemével kereste az ajtót.

— Csak tréfa volt... Bocsánat... Remélem, a férjének, aki barátom... nem szól...

Az asszony megvetően nézett rá.

— Még gyáva is, — gondolta nagy felháborodással és tisztában volt vele, hogy inkább magára lázadt felháborodásában, mint a férfi ellen. — Ez volna az én büntársam?... És én ennek a büntársam?... Lám! Még el sem követtem semmit, máris megvetem magamat!...

S magára maradván, amikor a férfi rég eltávozott, végleg elszámolt magával.

— Nem, nem!... — mondogatta magában... — vagy nincs bennem semmi a Francillonból, vagy pedig olyan asszony vagyok, aki szerelem nélkül nem tud vétkezni. Várjuk hát meg azt a bizonyos, mindent magával sodró szerelmet!...

S azután odaállt az ablakhoz és várt, várt... Várta, amíg a férje hazaérkezik, hogy a nyakába boruljon és gondolatban bocsánatot kérjen...

általános választások elkerülhetetlenek lesznek.

A döntés újabb elhalasztása?

Politikai körökben ma délután élénk föltűnést keltett az a bécsi forrásból eredő hír, hogy a jövő héten Bécsben megkezdődő tárgyalások azoknak a kérdéseknek a természeténél fogva, amelyeket meg fognak vitatni, meglehetősen hosszú ideig fognak tartani s ennek következtében végleges döntés a válság dolgában a legközelebbi időben aligha várható.

Ezzel a híreszteléssel szemben a kormány környezetéből egészen határozottan állítják, hogy azok a tárgyalások, amelyeket a jövő héten a király elnöklete alatt fognak megtartani, föltétlenül a király döntésével fognak végződni. A királyi elhatározás kinyilatkoztatása után ugyan fölmerülhet még annak a szüksége, hogy a magyar kormány még tárgyalásokat folytasson az osztrák kormánnyal, de ezek a tárgyalások már csak a megállapodásoknak közös egyetértéssel való végrehajtására vonatkozhatnak.

A helyzet bécsi világitásban.

Bécsi világitásban a „*N. Fr. Pr.*“ szerint ilyen a magyar válság:

Wekerle magyar miniszterelnök ma Bécsbe érkezett, hogy a királyt informálja ama tárgyalásoknak a legújabb fázisairól, melyek a magyar kormány kebelében a legutóbbi bécsi kihallgatások óta folytak és amelyeknek a célja az volt, hogy a magyar válság megoldására alapot találjanak. A legutóbbi kihallgatások folyamán annyit megállapítottak, hogy abban a két kérdésben, melyek eddig a kibontakozás legnagyobb akadályát képezték, a készfizetések kérdésében és a katonai kérdésekben a korona és a magyar pártok felfogása közt fennálló eltéréseket lehetne egyenlíteni, de még mindig nyitva maradt az a kérdés, hogy a magyar kormány programját ebben a két kérdésben hogyan határozzák meg és milyen formulát állapítsanak meg, mert a bankkérdésben felmerült nehézségek nem csupán a készfizetések felvételének kérdésével állanak összefüggésben. Másfelől a katonai kérdésekre vonatkozólag sem csupán a magyar kormány által érvényesített óhajokról van szó. A bankkérdést illetően, az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbítását ahhoz a feltételhez akarják kötni, hogy egyidejűleg a készfizetések felvételére vonatkozólag is létrejön a megegyezés, minthogy azonban számolni kell azzal az eshetőséggel is, hogy ez a megegyezés csak egy későbbi időpontban, talán egy oly időpontban, amikor a bank legutóbbi szabadalma már lejárt, jöhet létre, avégből, hogy a bankszabadalomban ür, vagyis bank-exlex ne álljon elő, a bank szabadalmának ideiglenes meghosszabbítását is fontolóra veszik. Itt azonban az a kérdés is felvetődik, hogy a bank szabadalmának ideiglenes meghosszabbítása meddig maradjon érvényben? Hallatszanak olyan hangok is, melyekből azt lehet következtetni, hogy a bank részvényesei a szabadalomnak ezt az ideiglenes meghosszabbítását nem szívesen látnák és másfelől a magyar kormányról is tudvalevő, hogy a bank szabadalmának 1917-ig való meghosszabbításába csak akkor egyeznek bele, ha egyidejűleg a készfizetések is megkezdődnek. Ebben a tekintetben tehát még közelebbi, részletes megegyezésekre van szükség.

Ugyanígyen helyzet forog fenn a katonai kérdésekben is. A döntést itt is el akarják halasztani amaz időpontig, míg a véderőtörvényről megkezdik a tanácskozást. Amde a hadvezetéség ama tárgyalások folyamán, amelyekben a jövő évi közös költségvetést megállapították, a többkövetelések sorozatával állott elő. Ezek különböző kategóriákra oszlanak. Ide tartoznak az *annexió* és az azzal kapcsolatos mozgósítás költségei és a *Törökországnal* fizetett kárpótlási összeg, továbbá bizonyos rendkívüli követelések a hadsereg és végül jelentékeny rendkívüli követelések a tengerészet részére. A magyar kormány azt hiszi, hogy nem lehet abban a helyzetben, hogy mind e követeléseket már a legközelebbi delegációban eldöntesse, ha a kato-

mai kérdésekben teljes megegyezést nem érnek el. Tehát itt is arról lesz szó, hogy a részletes tárgyalások során megállapítsák egyfelől azt, hogy az egyes katonai követeléseket a parlamentek mikor igényeljük és másfelől, hogy a Magyarország részéről támasztott kívánások — melyeknek egy része nem ütközik nagyobb nehézségbe, míg egy másik része még mindig ellentállásra talál — mikor valósítsák meg.

A magyar miniszterelnök mai kihallgatásának nem az volt a célja, hogy ezekben a kérdésekben megegyezést hozzon létre, hanem csak az, hogy az említett részletes tárgyalásoknak, melyek a jövő héten lesznek megtartandók, a formáját megállapítsa. Ez valószínűleg a nemrég kilátásba vett *koronatanácsban fog megtörténni*, amelyen a végleges döntést előkészítik. *Wekerle* tehát ez oknál fogva jelenlegi bécsi tartózkodása alatt az osztrák kormány tagjaival sem tárgyal, hanem ezeket a tárgyalásokat is a jövő héten fogja megtartani. *Wekerle* még ma délután visszatért Budapestre. Magyar minisztertanácsot a legközelebbi időre nem terveznek, hanem a kormány tagjait a miniszterelnök közvetlenül fogja értesíteni, hogy mikor kell Bécsbe utazniok.

A Kossuth-pártból.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt ideiglenes körhelyisége a Pannónia-fogadó első emeletén már alig tudják befogadni esténként a nagyszámban összegyűlő képviselőket és kütagokat. Ma este is igen lelkes hangulat uralkodott a pártkörben, amelyet csak öregbítettek a garmadaszámra érkező üdvözlő táviratok, amelyekben pártkörök és egyesek csatlakozásukat jelentik be. A párt tagjai között megjelent *Gál Sándor*, a képviselőház elnöke, *Mezőssy Béla* államtitkár, *Sághy Gyula* alelnök, *Zlinszky István*, a pártkör gazdája, továbbá *Glatz Antal*, *Kállay Ubul* és *Ambrozovits Lajos* főispánok is. Hét óra tájban érkezett a pártkörbe *Kossuth Ferenc*, akit szeretettel üdvözöltek. A pártvezér körül alakult csoportban először a *Kossuth-mauzoleumról* beszéltek. *Kossuth Ferenc*, aki ma délelőtt kint volt a temetőben *Kossuth Lajos* sírjának fölbontásánál, maga kezdte ezt a témát és azt mondta, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy a mauzoleum fölvatása a jövő héten, e hó 25-én legyen, mert nem akarja, hogy a mostani súlyos politikai időben esetleg zavartassék ez az országos ünnep. Ezzel aztán áttértek a politikai helyzet megbeszélésére, amelynek során több vidéki pártelnök lelkesen számolt be arról, hogy a nép *Kossuth Ferenc* mellett foglal állást és elítéli azt a hangot, amelyet *Justhék* használnak.

Hódy Gyula szóba hozta *Justh Gyulának* a mai esti lapokban publikált nyilatkozatát, melyre *Kossuth Ferenc* kijelentette, hogy semmi új dolog nincs benne és nem olvan természetű, hogy foglalkozni kellene vele.

— Legföljebb azt lehet ujnak tekinteni, — mondta *Gál Sándor* — hogy elmondja, miképpen sodródott egészen önkénytelenül a bankküzdelem élére.

A képviselőház elnökétől most azt kérdezték, mikor fogja összehívni a képviselőházat?

— Mihelyt beáll olyan döntő fordulat, — felelte *Gál Sándor* — amely szükségessé teszi, hogy a Ház ülést tartson, például, ha a kormányt kinevezik, nyomban intézkedni fogok az összehívást illetőleg. Különben is sürgősnek tartom már a képviselőház összehívását, mert már nagyon körmünkre ég a költségvetés szükségése. Ha a kormányt kinevezik, akkor először betérjeszi a költségvetést, majd nyomban utána indemnitást fog kérni.

— Meddig fogjuk tárgyalni az indemni-

tást, ha *Justhék* obstruálni kezdenek? — kérdezték többen?

Nem hiszem, hogy túlságosan hosszú lesz a vita, — felelte *Gál Sándor*, — mert amint az obstruáló szándék megnyilvánul, a szigorított házszabályok segítségével akár tizenhat óráig üléseket fogunk tartani. A magam részéről igen szigorúan fogok ügyelni arra, hogy a szólásszabadságot a legesekélyebb mértékben sem sértsem meg. Az obstrukciónak különben csak akkor van igazán hatása, ha az ország közvéleménye mellette nyilvánul meg, ezt pedig most egyáltalában nem lehet mondani. Az indemnitás után megkezdjük a költségvetés tárgyalását, s ennek elintézésével a választási reform fog napirendre kerülni. Ez a képviselőháznak egyelőre tervezett munkarendje, s reméljük, hogy meg is tudjuk valósítani.

Csatlakozás a Kossuth-párthoz.

Kossuth Ferenc kereskedelmügyi miniszterhez, a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt elnökéhez még egyre érkeznek az üdvözlő-táviratok az új párt megalakítása alkalmából. Az üdvözlők sorában most a vidéki pártkörök és egyesületek vezetnek, amelyek egymásután döntenek politikai magatartásukról a változott pártviszonyokkal szemben és lelkes csatlakozásukat jelentik a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párthoz.

Az *ujpesti* függetlenségi kör tegnapra hivott össze rendkívüli választmányi ülést, amelyen egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy követik a vezért. Táviratuk így hangzik:

Az *ujpesti* függetlenségi kör mai napon tartott rendkívüli teljes választmányi ülésén egyhangú lelkesedéssel a függetlenségi Kossuth-párthoz való csatlakozását határozta el. *Kossuth Ferenc* vezérünkkel egy uton akarunk haladni, abban a biztos tudatban, hogy amit *Kossuth Lajos* fia tesz, az jól van tőve. Bizalommal és megnyugvással nézünk a jövő elé, elhőz erőt és kitartást kívánunk. A magunk részéről pedig támogatást fogadunk. Az *ujpesti* függetlenségi kör elnöksége.

A *besztercebányai* függetlenségi és negyvennyolcas pártkör választmánya is tegnap foglalkozott a kerület képviselőjének, *Petrogally Oszkár*nak állásfoglalásával és azt helyeselte. Az ülésről üdvözlő táviratot küldöttek *Kossuth Ferenc*nek.

A *mádi* kerület községségeinek polgársága külön-külön levélben üdvözölte *Kossuth Ferenc*et és *Bernáth Bélát*, a kerület képviselőjét.

Szerencséről az állami tanítótestület a következő levelet küldötte:

A szerencsi állami tanítótestület nevében őszinte örömmel és lelkesedéssel üdvözöljük Nagyságodat, hogy az új pártalakulások alkalmával *Kossuth Ferenc* és a tanítószeg nemeslelkű és fenkölt atyja, gróf *Apponyi Albert* mellé állott, hogy minél több jót tehesenek a nemzettel és az országot a végzetes fölfordulástól megóvják. Mi nem politizálunk, de az a barátunk, aki a népnevelés szegény napszámosságait, a jövő Magyarországa polgárainak nevelőit mai terhes munkájukban támogatja. Hazafias tisztelettel *Prsenszky Károly* állami iskolai igazgató.

Az *ákosfalvi* negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt ma népes gyűlést tartott gróf *Toldalaghy Tibor* elnöklésével, amelyen határozatban kimondták, hogy *Kossuth Ferenc*nek a haza érdekében történt állásfoglalását mindenben helyeslik, azt teljes mértékben magukévá teszik, egyúttal pedig helytelenítik a kerület képviselőjének, *Barcsay Andornak* magatartását, elítélik, hogy képviselőjük a zászlót, amelyre *Kossuth Lajos* elvei vannak felírva, elhagyta és értesítik őt, hogy a kerület továbbra is *Kossuth Ferenc*et tekinti vezérének.

Szűts Jenő, Fejérvármegye alispánja ma értesítette *Kossuth Ferenc* kereskedelmi minisztert, hogy az orsz. függetlenségi pártból kilépett és belép a függetlenségi Kossuth-párthoz.

Marosvásárhelytől a vármegyei függetlenségi párt elnöksége vasárnapra gyűlést hívott össze, amelynek tárgya a politikai helyzet megvitatása és ezzel kapcsolatosan állásfoglalás *Kossuth Ferenc* mellett. A város és a megye függetlenségi polgársága erősen elítéli *Szakács Péter*nek, a párt egyik alelnökének azt az eljárását, hogy egy harmadrangu vendégülében, teljes titokban összehívta bizalmas barátait, azért, hogy a kerület mostani

képviselője, *Fenyvesi Soma* és *Kossuth Ferenc* politikája ellen állást foglaljanak. *Szakács Péter* a legutóbbi választásokon ellenjelöltje volt *Fenyvesi Soma* orsz. képviselőnek, akivel szemben a választáson meg is bukott. Vasárnap nagy demonstráció készül *Kossuth Ferenc* és a kerület jelenlegi képviselője, *Fenyvesi Soma* mellett. A párt két alelnöke, *Kóbor János* és *Sebes Jenő* ügyvéd nagy lelkesedéssel foglaltak állást *Kossuth Ferenc* miniszter mellett. A második kerületben, amelynek képviselője *Bedőházy János*, szintén helytelenítik *Szakács* szereplését.

Sajószentpéteren a mai napon a szirmabesenyői választókerület függetlenségi pártjának nagy választmányi ülésén egyhangúlag és lelkesedéssel tette magáévá szeretett képviselője állásfoglalását, törhetetlen hűséggel és egész odaadással áll pártunk providenciális vezéralakja, *Kossuth Ferenc* köré és őt mint a nemzet elküldött vezérét, soha meg nem szűnő hűségéről biztosítja, egyben tisztelettel meghívja őt és a párt központi bizottságát a kerület képviselőjének, *Gál Andrásnak* folyó hó 21-én *Diósgyőrt* tartandó beszámolójára. Dr. *Orbán Barna* pártelnök, *Michnya Imre* pártjegyző, *Elek Arthur*, *Vittner Gyula*, *Falleg János*, *Lipp Károly*, *Kenyeres Károly* kerületi alelnökök.

A *torockói* választókerülethez tartozó *Csege* várfalva és *Aranyosrákos* községek választó polgárai az országos függetlenségi párti sajnós kettészakadása alkalmával üdvözöljük Nagyméltóságodat és tisztelettel bejelentjük, hogy szeretett képviselőnkkel egyetemben Nagyméltóságod pártjához csatlakozunk és biztosítjuk továbbra is törhetetlen ragaszkodásunkról. A választópolgárság.

A *fülöpszállási* hazafias és becsületes választókerület jóéremű polgárai felháborodásukat fejezik ki *Hermann Ferenc* képviselő eljárása felett. A kerület tántoríthatatlan bizalommal és szeretettel áll Nagyméltóságod személye mellé, mert meg van győződve, hogy *Kossuth Lajos* nagy hazánkfa magasztos szelleme vezeti. A kerület bizalmas emberei megbízásából: *Kocsis Péter* és társai.

Az alkotmánypártból.

Az alkotmánypárt körhelyiségeiben ma este megjelent számos párttag között ott volt *Szűll Kálmán*, a párt elnöke, *Naagy Ferenc* másodelnök és igen sok képviselő és kütag. A politikai helyzet megvitatása kapcsán az a felfogás jutott kifejezésre, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök mai kihallgatása és a jövő hét elején a király elnökésével végbemenő minisztertanács meghozza a válságból való teljes kibontakozást. A párt tagjai éppen ezéül feszült figyelemmel várják a legközelebbi napok fejleményeit és állandóan igen nagy számban tartózkodnak a fővárosban.

Az alkotmánypárt kedden, e hó 23-án este nyolcz órakor a Hungária-szálló fehértértermében pártgyűlését tart.

A Justh-párthól.

A *Justh*-párt klubjában ma este nagy konsternációval beszéltek arról a szélhámoságról, amelyet az a *Takács* nevű ismert család követett el a pártkörben és voltak olyanok, akik azt mondták, hogy ezt a szélhámost fölbérelték, hogy tegye csuffá őket. Ki is adták a szolgáltnak a rendeletet, hogy nagyon szigorúan vigyázzanak arra, hogy kik járnak a klubhelyiségbe. Azután a Székelyudvarhelyre vasárnapra tervezett népgyűlésről beszélgettek, a hova *Kállay Tamás* invitálta a képviselőket. Még nem bizonyos, hogy *Justh Gyula* elmegy-e, mert ugyanakkor a balpárti *Benedek János* Hajduloszörményben tart beszámolót, s ekkor akarják publikálni a balpártnak *Justhék*hoz való csatlakozását. *Justh Gyula* ma is alvezéréivel tanácskozott, főképpen a holnapi pártértekezlet tárgyairól. Holnap ugyanis határozatban akarják kimondani, hogy az újra kinevezendő kormányval szemben a legélesebb harcot indítják meg s minden erővel megakadályozzák az indemnitás megszavazását. Tekintettel arra, hogy a szigorított házszabályok a technikai obstrukció megakadályozására csak száz képviselőnek engedik meg, hogy névszerinti szavazást kérjenek, a párt erejének dokumentálására minden alkalmat föl fog használni a névszerinti szavazások kérésére. Ezzel pedig egyenben azt akarja demonstrálni, hogy áttért a technikai obstrukcióra. A pártkörben különben ma azt beszéltek, hogy a hétfői koronatanács csak legföljebb tíz percig fog tartani, mert a király, miát szeptember 23-án, rájuk fog parancsolni. Jellemző.

hogy az est folyamán ugyanez a hír darabont-körökből is származik.

Justh Gyula a helyzetről.

Justh Gyula tornyai birtokáról visszaérkezve, így nyilatkozott a helyzetről:

— A képviselőház összehívása ránk nézve csak addig birt fontossággal, amíg saját pártunkban szorgalmaztuk a határozatot. S minthogy ez a határozat a mi elveink szempontjából oly fényesen dőlt el, a *Ház együttmaradása kérdésének fontossága jelentéktelenül csökkent.* Mi várhatunk. Az ország minden részéből érkeznek nyilatkozatok, amelyek azt bizonyítják, hogy a választó közönség nagy része eljárásunkat helyesli és elfordul Kossuth és híveitől.

— Annak bizonyítására, hogy nekem nem volt részem abban, hogy személyem akkor, amikor a bankkérdés aktualissá vált, előtérbe jutott, elmondom a következőket:

— A múlt év november havában felkeresett az alkotmánypárt néhány tagja, hogy a tervezett fuzió létrejötté sikeréért gróf Andrássy belügy-miniszternél odatörekedjem, hogy a bankkérdést, illetőleg a gazdasági függetlenséget vegyék fel programjukba. Én már előzőleg értésére adtam Andrássynak, hogy az ő választójogi programját, amely ellen súlyos kifogásaim vannak, nem fogadhatom el és csak az esetben tűrném, ha a bankkérdés pártunk programjának megfelelő módon volna megoldható! Az említett alkotmánypárti képviselők kérelmére fölkerestem Andrássyt és közöltem vele hívei egy részének óhaját. Andrássy azt felelte, hogy ő a maga részéről nem teljesítheti ezt az óhaját, nem veheti fel a fuzió programjába a gazdasági függetlenséget, mert ebben a kérdésben meghívják *Wekerle, Széll és Popovits* finansziális ekai előtt. Nemsokára észrevettem, hogy Andrássy a képviselőház folyosóján embereinket beható módon igyekszik megdolgozni. Kossuth beteg volt, Apponyiról pedig már akkor ismeretes volt, hogy Andrássyval tart. Az a veszedelem fenyegetett, hogy Andrássy meglétedeli embereinket. Erre elhatároztam magamat, hogy sürribben engedem át a Házban az elnöklést és felveszem a harcot Andrássyval a folyosón. Januárban Apponyi beszélt s a beszéd közben elhangzott közbeszólásom az ellentétet elég világosan bizonyította és később Gaál Gaszton kritikus tartalmu beszédét tüntető módon helyeselt. Kossuth, aki — mint említettem — beteg volt, s egy alkalommal, amikor meglátogattam, megköszönte fáradozásaimat, amelyekkel a párt egységét Andrássy csalogatásaival szemben megvédeni törekedtem. Később aztán észre kellett vennünk, hogy Kossuth ingadozó lett. Egyik nap ezt, a másik nap amaz mondta és végre egészen Apponyi befolyása alá került. Nem kellett tehát esodálkozni, hogy abban a harcban, amelyet elveink egyik pontjának fentartásáért vívtam, személyem mindinkább előtérbe került.

Justh több újságnak ama jelentéseiről, hogy Lukács László és Kristóffy József azon fáradoznak, hogy a koronának a Justh-párttal való tárgyalását lehetővé tegyék, így nyilatkozott:

— Lukácsot egy ízben az utcán láttam, Kristóffyval egyáltalában nem láttam. Ha ők tesznek valamit, vagy nem tesznek, így én arról semmit sem tudok, nem is szólva arról, hogy a tárgyalásokra vonatkozólag bármilyen megbízásról csak szó is lehetne. Annak idején a „homo regius“ Lukácssal történet beszélgetésem, talán részben ismert dolgokról ismétlik — a következőleg folyt le: Lukácsnak értésére adtam, hogy a függetlenségi párt, amely az általános, egyenlő választói jog és a gazdasági önállóság híve, anélkül, hogy nevétségessé válnék, nem akceptálhat olyan kabinetet, amelyben „bizalmi férfiak“ gyanánt a belügyminiszter, aki a pluralitás híve és egy pénzügyminiszter, aki a gazdasági közönséget vallja, foglalnak helyet. Egyebekben pedig egyenesen megkérdeztem Lukácsotól, hogy „mi van az önálló bankkal?“ Erre Lukács a közös banknak Magyarországra vonatkozó előnyeit kezdte fejtegetni. Ezt hallva, ezzel fejeztem be a beszélgetést: Akkor hiánvzik az alap, hogy tárgyalhassunk

A Justh-párt értekezlete.

Az országos függetlenségi és 48-as Justh-párt holnap, pénteken délután 4 órakor Meskó László elnöke alatt értekezletet tart, amelyen a párt belügyeit és a politikai helyzetet tárgyalja. Az értekezleten Justh Gyula hosszabb beszédet fog mondani.

Bucsuzás.

Ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Kossuth Ferencz minisztert fölkereste Meskó László volt igazságügyi államtitkár és Dóry Pál főispán, hogy nyugalmába vonulásuk alkalmából bucsut vegyenek tőle. Később Draskóczy László képviselő járt a miniszternél.

Egy ingadozó kerület.

Hajduböszörményből táviratozzák: Benedek János orsz. képviselő 21-én érkezik Hajduböszörménybe, hogy beszámolót mondjon. A függetlenségi párt vezetése még eddig nem foglalt állást, hogy a Kossuth vagy a Justh vezetése alatt álló párthoz csatlakozzék-e. Erre vonatkozólag Benedek János képviselő idécérkezésekor fognak határozni.

A finnek a czár ellen.

Budapest, november 18.

A hatalmas orosz birodalom szélén, mint oázis a Szahara rengoteg homoktengerében, úgy terül el a kis Finnország az ő kulturájával és szabadelvi intézményeivel. A legdespotább czárok: I. Sándor, I. Miklós és III. Sándor uralkodásuk egész folyama alatt respektálták azokat a kiváltságokat, melyeket a finn nemzet élvezett, mióta a szent orosz birodalom czárjai uralkodnak országuk felett. Belügyeiket teljesen függetlenül intézték el, saját fegyveres erejük volt és céltudatos intézményeikkel nemcsak gazdaságilag multak felül a hatalmas orosz birodalmat, hanem a közműveltség terén is tekintélyes helyet vívtak ki maguknak a kultúrországok között.

A legabszolutisztikusabb czár uralkodása után aztán jött a „béke czár“, II. Miklós, kitől alattvalói sok mindent reméltek. Többször közt az is, hogy szakít elődei tiranizmusával és Oroszországot felszabadítja a századokig nyögött abszolutizmus alól. Az új czár adott is népének amolyan tessék-lássék alkotmányt, mely azonban csak abban különbözik a régi uralkodási formától, hogy a czár most a дума utján hajtja végre akaratát. A Péter-Pál öröd börtönei és Szibéria ólombányái azonban most is éppen úgy nyüzögnek a politikai foglyok ezreitől, mint a legkegyetlenebb abszolutizmus idején.

A békeczár karmai Finnországot sem kimélik. Amit elődei, talán nagylelkűségből vagy az írott szerződés iránti tiszteletből nem tettek meg, azt II. Miklós minden skrupulus nélkül megteszi. Egy tollvonással véget akar vetni Finnország önállóságának. A finn önállóság ellen ugyan már régen aknamunka folyik Péterváron, de a nyílt harc tulajdonképpen csak most veszi kezdetét a tegnapi országgyűlési határozat után. A czár tudvalevőleg október 20-án keltezett ukázzal, az országgyűlés megkerülésével, akarja rendezni a katonai kérdést. Az ukáz ugyanis oly módon rendezi a katonai kérdést, hogy a finnek felmentik a katonakötelezettség alól, de ennek ellenében Finnország tíz millió márkát köteles fizetni Oroszországnak visszamenőleg 1908-ig, a helsingforsorsági országgyűlés azonban nem akceptálta a czári rendeletet, hanem felszólította a kormányt, hogy a czárt bírja rá ezt a kérdést az alaptörvények tiszteletben tartásával elintézni.

A finn országgyűlésnek ez a határozata nyílt konfliktust jelent a czárral, ami bizo-

nyára kapóra jön a pétervári udvari köröknek, mert most nyílt sisakkal léphetnek a szerencsétlen országocskára ellen. A czár katonái bizonyára már a legközelebbi időben véget vetnek a finn önállóságnak és a többi orosz tartomány nívójára súlyeszi ezt a kis országot, mely eddig békén felelődhett saját erejére támaszkodva.

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság. Bécsből jelentik, hogy a Bienenrth-kormány és a pártok közt folyó tárgyalásokon a döntés közvetlenül küszöbön áll. *Glombinski*, a lengyelek klubjának elnöke, árintkezésbe lépett a német pártokkal és közölte velük, hogy a szláv unió nem huzódik attól, hogy a költségvetési provizóriumot keresztül engedje, ha a kormány rekonstrukciójára vonatkozólag valamilyen biztosítékot kapnak. Glombinski most azon fáradozik, hogy a német pártokat rábeszélje arra, hogy a szláv unió óhajának engedjen. Az eredmény azonban még bizonytalan, mert még a szláv unió kebelében is egyenetlenségek uralkodnak.

Szomben egy bécsi lapnak azon jelentésével, amely szerint a lengyel klub elnökségéhez tegnap a szláv unió egyes vezető tagjainak, köztük *Pacak* és *Sustersic* képviselőknek aláírását viselő nem kötelező levél érkezett, e két képviselő kijelenti, hogy sem levelet, sem más okmányt sem semmiféle prozoziciót a lengyel klub elnökségének nem terjesztettek elő.

Az *uralkodó* a mai ülésen több törvényjavaslatot intézett el, a többiek közt azt is, amely kimondja a képviselőháznak szociális biztosítási bizottságának permanenciáját. A miniszterelnök behatóan foglalkozott a belügyi kérdésekkel és kifejtette, hogy a kormány tagjai nem ragaszkodnak hivatalukhoz és szívesen mondanának le, ha megvolnának győződve, hogy ezzel a viszonyok rendbejőnek. Akármily kívánatos is a parlamentáris kormány, mégis annak elengedhetetlen feltétele az, hogy a törvényhozással egyetemben zavartalanul munkálkodhasson. Megezőfoja a kormány ellen emelt vádak, azt a hirt, hogy a kormány szlávellenes, egyuttal pedig ellensége a parlamentnek, és kifejti, hogy ha ezen esetek tényleg fennállának, a kormány nyugodtan nézhetné, hogy a parlamentet hogyan gyengítik a pártok. És épp ellenkezőleg, odatörekszik a kormány szakadatlanul, hogy a képviselőknek a zavartalan munkálkodást biztosíthassa. A népképviselőt kedveért a pártoknak le kell mondani az obstrukció fegyveréről és nemzeti követelményeikből engedve, igyekezni kell kompromisszumhoz jutni, mert nagy kára volna az államnak, ha a nép választott képviselői ahelyett, hogy gyümölcsöző munkára egyesülnek, továbbra is hozzájárulnának a nemzeti ségek közötti viszálykodáshoz és a parlament tekintélyének aláadásához.

A trónörökös berlini látogatása. Pétervárról jelentik, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös látogatása a berlini udvarnál az orosz politikai köröket legnagyobb mértékben nyugtalanítja. A „*Novoje Vremja*“ a látogatást méltatva, azt írja, hogy a trónörökös híve a gróf *Aehrenthal* révén előtérbe nyomult osztrák harci pártnak. Az a határtalan tisztelet, amellyel *Ferencz Ferdinánd Vilmos* császár iránt viseltetik, arra bírja őt, hogy tőle kérjen tanácsot. Így tehát érthető, hogy a német és osztrák sajtó messze kiható politikai jelentőséget tulajdonít e látogatásnak. Sorait így végzi a „*Novoje Vremja*“: „Bár a latzingeni „ártatlan“ vadászat ne fenyegetné annyira Európa békéjét, mint a mult évben a buchlai“.

Az angol liberális és konzervatív harcra. *Balfour* volt miniszterelnök tegnap Manchesterben beszédet mondott, amelyben erőlesen védelmezte a lordok azon jogát, hogy fontos ügyekben a néphez appellálhassanak. A második kamara legfőbb feladata figyelni arra, hogy a kormány a nép kormányta legyen, és hogy a nép elhamarkodott, megfontolatlan törvényhozás által ne árultassék el. Bármily legyen a sorsa *Lansdowne* lord azon javaslatának, hogy a népet hívja fel döntőbíróra, ez a sors mindenképpen igazságos lesz. Ugyancsak tegnap Hullban *Runciman* közoktatásiügyi miniszter mondott beszédet, amelyben kijelentette, hogy *Lans-*

downe javaslata oly esemény, mely páratlan a legutóbbi három évszázad történetében. Szó a kormány nevében kijelenti, hogy a kormány a költségvetés tekintetében a lordokkal nem tárgyalhat, miután az alsóház határoz a költségvetés dolgában. A kormány semmiesetre sem fog valamely adó elejtése árán, vagy valamely klauzulával kompromisszumot kötni. A lordok azon joga, hogy egy törvényt elvethessenek, nem lehet nagyobb, mint a korona azon joga, hogy hozzájárulását megtagadhasa.

Az olasz kamara új ülészaka. A kamara ma ismét megkezdte munkálatait. Az ülés elején Ferry szocialista megemlékezett a legutóbb elhunyt Lombroso tanárról, akinek neve az olasz szellem és a jelenkor kulturájának diadalát jelenti. Az elnök élénk tetszés közben csatlakozik Ferry szavaihoz. Barzilay emlékeztet Ferrer kivégzésére és örömmel ad kifejezést, hogy az olasz néplélek nemes tiltakozással részvétét ki tudta fejezni egy eszme áldozata iránt. (Helyeslé a szélső balon.) Bertini képviselő a szocialisták nevében csatlakozik Barzilay szavaihoz.

Az új orosz kereskedelmi miniszter. Az ellenzéki lapok Timosevnek kereskedelmi miniszterré történt kinevezésében a jobboldali pártok győzelmét látják. Timirjasev eddigi kereskedelmi miniszter, aki az angol-orosz kereskedelmi szerződésnek lelkes híve és az angol-orosz kereskedelmi kamarának elnöke volt, éppen nem dicsekedhetett a jobboldali pártok népszerűségével. Ő utódjául P. Millert ajánlotta s a jobboldal akadályozta meg ezt a kinevezést.

A pápa és a francia kulturaharc. A pápa ma francia zarándokokat fogadott. Vanutelli Vince bíboros bemutatta a zarándokokat beszéd kíséretében, amelyre a szent atya a következőket válaszolta:

Minden üldözés dacára Franciaországban tegyőzhető marad a hit. Az ellenségek szövetsége az Ur ellen és el akarják törölni a kereszténységet, sőt ennek fogalmát is, amennyiben az egyház dogmatikailag megállapított erkölcsi autoritását pótolni akarják az államnak mint döntőbírónak vallási kérdésekben való felsőbb-ségét, ami teljesen törvénytelen. Ezt a szándékot megerősíti az az engesztelhetlen hadjárat, amelyet a püspökök ellen indítanak azzal vádolva őket, hogy hű alattvalói a szentszéknek. A püspökök azonban, akik látják azt az óriási kárt, amelyet a lelkekben a világi iskola istentelen és immorális könyvei okoznak, csupán vészkiáltásukat hallatták. Mig minden francia polgárnak megvan a joga, hogy szabadon szólhasson, a püspökök által hirdett igazság gyűlölettől telt ellenségeskedést idéz fel. Nem csak azt a jogot veszik el a püspöktől, hogy a híveket kötelességeik tekintetében felvilágosítsák, hanem annyira mennek, hogy azokat, akik a püspököket törvény elé idézik, igazsáék és támogassák. És mégsem fogja ez az illojális üldözés sem a pápát, sem a püspököket kitarításukban és elhatározottságukban megintatni. Isten megtorlást fog gyakorolni ellenségeinken a mi könyeinkért.

Ito herceg gyilkosai. A hatóságok kiszolgáltatták a charbini japán főkonzulátusnak Ito herceg gyilkosát, Angri koreai benszülöttet tíz más koreával együtt, akik részesei voltak az összeesküvésnek. A koreai jogászegyesület a hatalmakhoz tiltakozó feliratot intézett, amelyben azt vitatja, hogy a kiszolgáltatás törvénytelen, mert politikai vétségéről van szó.

Az „EGYETERTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 78P

A kiadóhivatal telefonja 706.

Kossuth hamvai a mauzoleumban

Budapest, november 18.

Budapest székesfőváros tanácsa nagy előkészületeket tesz a Kossuth-mauzoleum felavatásakor e hó 25-én rendezendő országos ünnepre. A rendezőbizottság dr. Bárczy István polgármester elnöklésével már megállapította az ünnep programját.

Kossuth Lajos és a többi családtagok sírjait ma bontották fel. A bizottság megállapította Kossuth Lajos érzekoporsójának üveglapján át tartott vizsgálattal, hogy Kossuth Lajos teste teljesen sértetlen és a feloszlásnak semmi jele nincs.

Az ünnep csütörtökön déli fél 12 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben, Kossuth mauzoleuma előtt. Az ünnepet a budai dalárda a Hymnusz elénekklésével kezdi meg. Ezután dr. Vaszilievits János alpolgármester, mint a mauzoleum építési bizottságának elnöke jelentést tesz az emlékmű befejezéséről. Dr. Bárczy István polgármester, a székesfőváros nevében átveszi az emlékművet. Következik Kossuth Lajos hamvainak egyházi megáldása. A szertartást Raffay Sándor ev. lelkész végzi s az Operaház zenekara játszik, miközben a koporsót befalazzák a szarkofágba. A Szózat elénekklése után következik a koszorú ünnepies letévése. Az ünnepre való részvételre ma városi és megyei küldöttséget jelentettek be Szegedről, Kecskemétről, Szentendréről, Makóról, Kaposvárról, Marosvásárhelyről. A rendező bizottság elnökeinek, Almády Géza tanácsnoknak vezetésével ma délben a temetőben helyszíni szemle volt, amelyen résztvettek Heuffel középítési igazgató, dr. Pally Sándor, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt titkára, Gerster Kálmán műépítész, Strobl Alajos szobrász, Nyíry temetőigazgató, Markovics Ince rendőrtanácsos és Busay Károly tanácsjegyző. A bizottság megállapodott a hamvak exhumálására és átszállítására nézve.

A főváros értesíti mindazokat a hatóságokat, testületeket és egyesületeket, amelyek az ünnepségen résztvenni óhajtanak, hogy igényüket hétfőig, e hó 22-ig, a rendezőség irodájában (Központi városház, II. em. 222.) bejelenthetik. A meghívó belépő-jeggyel szolgál a meghívón jelzett helyre és csak egy személy belépésére jogosít. Minden küldöttségi tagnak tehát külön-külön meghívóra van szüksége. Az a küldöttségi tag, aki koszorút beszéd kíséretében letenni kíván, külön helyre szóló meghívót kap. A vidéki küldöttségeknek távirati bejelentésére a meghívókat a kívánt számban postán azonnal megküldi a rendezőség. A bejelentett vidéki küldöttségeknek megbízottjai a meghívókat nov. hó 24-én délután 4 és 6 óra között a rendezőség irodájában, 25-én pedig reggel 8 és 10 óra között a köztemető igazgatóságánál (bejárat a Köztemető-ut 1. sz. kapunál) is átvehetik, abban az esetben, ha a küldöttség a meghívókat postán meg nem kapta volna. A küldöttségek írásbelileg bejelentik a rendezőbizottság irodájának a koszorú küldését, a koszorú letételével megbízott küldöttségi tag nevét, a koszorú szalag feliratát. Ezt esetleg a koszorú átvevő rendezőnél is be lehet jelenteni. Az ünnepség díszének emelése érdekében kívánatos volna, hogy a küldöttségek lehetőleg zászlókkal, a törvényhatóságok, testületek, egyesületek pedig nevüket jelző táblákkal vonulnának fel. Megjelenés díszmagyarban, vagy ünneplő öltözetben. Azok, akiknek fehér, vagy vörös meghívójuk van, a temető II-ik számú, akiknek pedig zöld meghívójuk van, a temető III-ik számú kapuján lépnek be és foglalják el a részükre kijelölt helyeket. A koszorúkat a koszorúra vonatkozó bejelentéssel az ünnepség napján délelőtt 9 órától fél 11 óráig a mauzoleumnál fővárosi tisztviselő rendezők veszik át és helyezik a mauzoleumba. Az ünnepség befejezése után a küldöttségek a mauzoleumon átvonulhatnak, zászlóvivők azonban nem mehetnek a mauzoleumba, hanem azt megkerülve a talos oldalon várják be társaikat. Akik Budapesten meg szállni akarnak, azok kellő időben biztosítsanak maguknak szobát valamely budapesti szállóban, mert a rendezőség az idő rövidsége miatt elszállásolással nem foglalkozhatik. Kívánatos, hogy a vidéki küldöttségek bejelentésüket táviratilag vagy postafordultával tegyék meg.

Zichy Nándor ünneplése.

Budapest, november 18

A magyar katolikus világ ma ünnepelte gróf Zichy Nándort nyolczvanadik születésnapja alkalmából. Az ünnepség rendezésének munkáját az Országos Katolikus Szövetség végezte disz-ülés keretében.

A Vigadó nagytermét szünültig megtöltötte a magyar katolikus világ színe-java. Ott voltak a katolikus püspöki kar, a katolikus főúri családok tagjai, az összes szerzetek előjáróságai, a néppárt tagjai s a főrendiház és képviselőház sok tagja. Maga az ünneplést gróf Zichy Nándor nem volt jelen, mert családja nem akarta kitenni az agg főurat az ünneplés izgalmainak.

Negyed tizenkettőkor kezdődött az ünnepség a Hymnusz éneklésével, amelyet az egész közönség állva hallgatott végig. Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek tartotta ezután elnöki megnyitóját.

Zichy Nándor — ugymond — ünneplésében nemcsak egy munkában és böles életprogramban eltöltött életet, hanem egy világnézetet is ünneplünk. E világnézet mellett tüntetnek. Hátat ad az Istennek, hogy a magyar katolikusoknak ilyen vezért adott, aki fennen lobogtatja Magyarország rekriztánizmusának lobogóját. Zichy Nándort méltán nevezhetni a legmagyarabb magyarnak. Benne összpontosul csontig magyar családjának magyarsága és katolikusága, királyhűsége és vallásossága. Tolmácsolja a herceggprimásnak, a püspöki karnak és Magyarország összes híveinek szeretetteljes üdvözlését. Végül indítványozza, hogy a mai ülés jegyzőkönyvét hódolatképpen nyujtsák át az ünneplőknek.

A megnyitó beszédet nagy eljenzés követte. Tapssal fogadták az első ünnepi szónokot: Rakovszky István orsz. képviselőt. Szól gróf Zichy Nándorról, aki öregségében is ifju lelkesedéssel harcol a magyar katolizizmus jogaiért, amelyek nélkül árva és elhagyatottak maradtak volna. Mőltatja Zichy Nándor közéleti szereplését. Szól az u. n. felvilágosodás századáról. A természettudományok fejlődése új problémákat vetettek fel szíre, de amelyek csakhamar visszahatást keltenek és elfajultak. Aztán jőttek a felekezetteljes irányzatok, amelyek leginkább a katolikus egyháznak támadtak. Akkor született gróf Zichy Nándor, amikor megkezdődött a kereszténység védelme. Mindenkor az igazság és a szabadság harczosa volt. Küzdött az ország szabadságáért és a börtöntől sem riadt vissza, példát adva, hogy az országot nemcsak üres frázisokkal s tentába mártott tollal, hanem tettekkel is meg kell védeni. Gróf Zichy Nándor ernyedetlenül fáradozott a katolikus sajtó és a katolikus autonómia érdekében. Ma már nem lehet az egyházpolitikai harcok második felvonását csinálni. Gróf Zichy Nándor fáradozásainak gyümölese ez. Gróf Zichy Nándor egyénisége mélyen bele van véve a magyar nép szívébe.

Radnai Farkas besztercebányai püspök méltatta ezután gróf Zichy Nándor hitbuzgalmi működését és tevékenységét. Mint a katolikus jótékonyági intézetek legnagyobb apostolát dicsőítette.

Schöner Ferenc alkalmi ódát szavalt, végzetül pedig felolvasták a beérkezett üdvözlő táviratokat. Az ünnepség ezzel félegy órákor véget ért.

A Szent István Társulat, melynek gróf Zichy Nándor több mint husz év óta világi elnöke, nyolczvanadik születése napja alkalmából disz-ügylést tartott. Az ünnepélyt a Szent Imre-kollégium ének- és zenekara Hackl N. Antal szakavatott vezetője alatt nyitotta meg. Ezután dr. Várossy Gyula kalocsai érsek mondott megnyitó beszédet, majd dr. Giesswein Sándor prelátnak kanonok, a társulat alelnöke méltatta Zichy Nándor irodalmi munkásságát. Az ünnepség a Zichy Nándornak adott plakett bemutatása után a Hymnusz elénekklésével ért véget.

TÁVIRATOK.

Perzsiában rend van.

London, november 18. A Reuter-ügynökség jelenti Teheránból e hó 17-éről: Raghim kán és híveinek Ardebilből történt elvonása után a forradalmat elnyomták. A reakziósok által épített barrikádokat a kormányosapatok elpusztították.

Madrid új kormányzója.

Madrid, november 18. Miután Tovar herceg, aki Maura híve volt, lemondott a madridi kormányzó állásról, a király Regnetto volt pénzügy-ministeri államtitkárt nevezte ki utódjául.

A bolgár expozé.

Szofia, november 18. Paprikow külügyminiszter ma a szobránjében elmondotta expozícióját a külügyi helyzetről. Erélyesen visszautasítja az ellenzéknek azon állítását, hogy az Oroszország iránti viszony nem őszinte és kijelenti, hogy Szerbiával szemben őszinte viszonyt kell fenntartani. Törökországra nézve kijelenti, hogy bár a Törökországgal való viszonyban nincs meg a bizalomnak azon mértéke, mely kívánatos volna, mindazonáltal a két kormány szilárd törekvése, hogy a két állam közt növekvő szívélyességet létesítsenek. A kormány hivatalbalépése óta megteint minden lépést arra, hogy bolgár területen a bandák alakulását meggátolja és a Bulgáriában élő macedónokat visszatartsa attól, hogy Bulgária számlájára személyes politikát üzennek. Bulgária elég erős arra, hogy jogait és érdekeit megvédje a véletlen által okozott eshetőségek közben és a Balkán-kombinációknál a jövőben kiválasztja azt, ami neki legjobban megfelel.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank állása.

Berlin, nov. 18. A német birodalmi bank állása november 15-én. Aktívák: Érezkeszlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban, vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 967,182.000 (+ 36,177.000). Közte aranyrudak 734,724.000 (+ 30,582.000). Birodalmi pénztárjegyek 64,470.000 (+ 2,034.000). Más bankjegyek 24,924.000 (+ 7,739.000). Váltótárcza 1,009,693.000 (- 28,313.000). Lombardkövetelések 19,898.000 (+ 6,915.000). Értékpapírok 193,495.000 (- 21,865.000). Egyéb aktívák 191,911.000 (- 1,676.000). — Passzívák: Alaptőke 180,000.000 (változatlan). Tartalékalapok 64,814.000 (változatlan). Bankjegyforgalom 1,611,002.000 (- 69,225.000). Napról-napra esedékes kötelezettségek 615,776.000 (+ 72,017.000). Egyéb passzívák 49,981.000 (+ 1,591.000).

A berlini értéktőzsde.

Berlin, november 18. Ösztönző elemek hiányában a tőzsde az egész vonalon igen nyugodtan nyílt meg és az árfolyamok szilárd alapirányzat mellett alig változtak. Az első kommissziók elintézése után az irányzat általában egyenlőtlené vált és csak a járadékok piaca volt némileg szilárd, amennyiben 3 százalékos birodalmi kölcsön és 1903-as oroszok iránt némi kereslet mutatkozott. A kohóértékek piacán egyes papírok, mint Phönix, magasabban jegyezték, míg mások, mint a Laura-kohó, gyenge árfolyam esőkkenést szenvedtek. A bankok közül hitelrészvények bécsi hírekre emelkedtek. A további időben a tevékenység erőteljes ösztönzést kapott és különösen bányászati értékek javultak. Villamosági értékek a zárlat felé élénk keresletnek örvendtek, erősen emelkedő árfolyamoknál. A forgalom végül szintén élénkebbé vált a kedvezőbb birodalmi bankkimentésre és a leszámítolási kamatláb csökkenésére. Az utőtőzsde irányzata nyugodtabb volt. A 3 százalékos birodalmi kölcsön irányzata az adóbevételek kedvező megítélésé folytán megszilárdult. Magánleszámítolási kamatláb 4½, napipéNZ 3½ százalékos.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Nov. 18.	Nov. 17.	Nov. 16.
Newyork.			
Buza helyben	124½	125½	126½
decemberre	116%	116	116½
májusra	112%	111½	112½
Tengeri decemberre	71¼	71%	71½
májusra	69%	69%	69%
Chicago.			
Buza decemberre	108	106¾	107¾
májusra	105%	104%	105¼
Tengeri decemberre	60½	60	60¼

Newyork, november 18. Petroleum Stand white Newyorkban 8.05, Petroleum Stand white Philadelphiában 8.05, Petroleum Refined in Cases 10.45, Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.48. Zsir Western steam 13.75, Zsir Rohe és Brothers 14.—

Chicago, november 18. Zsir novemberre 13.25 (13.05). Zsir januárra 12.— (11.97). Szalonna short clear 11.68 (11.68). Srtéshus januárra 21.— (21.02).

Gavallér a vádlottak padján.

— Kragujevics Spázó bírái előtt. —

Budapest, november 18.

Ez a gavallér, aki ma ült a budapesti büntetőtörvényszék vádlottak padján, a mai döntő fontos napon nagyon szomorú gavallér volt. Huszonhat évvel megtört vállu, sápadt, ijedező, remegő ember, sötét felső kabátban, nyakában fehérsállal didergett a bírái előtt. Valamikor frakkban, gomblyukában fehér székfiúval, csinos fiú lehetett: határozott élű halvány arcához valószínűleg jól illett a hollófekete haja. Most azonban, mintha gavallérosan feszes dereka ketté törött volna, ő is összecuklik a rettenetes sorompóval szemben, mely előtt már annyian reszkettek. És csak dadogva, révedezve jön ki a szó az ajakán, ahogy a bíró faggatja, nációnálját kérdezi. Halkan beszél, mintha az lenne a számítása, hogy a szó a karzatokon zsufolt hallgatóságig csak fáradtan, értelmetlenül érkezzék. A bíró azonban könyörtelenül minden szavát hangosan ismétli:

- Neve? Kragujevics Spasole.
- Atyja? Kragujevics Milán.
- Anyja?

Erre a kérdésre még a halk hang is megfagy a Kragujevics Spázó torkában. És fehér zsebkezdővel megtöri a szemét. Az első anyai esőktől, gyűgyögő édes szüle ezótól hosszú az ut idáig. Kragujevics Spázó bizonyára erre az utra gondol — és nem tud felelni. Csendes horvátországi falucskából mi hozta idáig? A főváros hozta, a bünyös, a ragyogó, az élőkélőködő főváros, ahol a szegény tanítófiú nagyurak szalonjába került, gyenge havi apánázzsal gazdag urfikkal lépést tartani kellett.

Ez hozta idáig. A karzatokon különben minden tényérny helyért verekedett a közönség, hogy lássa a züllött, izszipban vergődő híres fiút, amint törvényes kérdésekre beszámol arról, amit cselekedett. A nagyérdemű közönségnek nem telt sokáig kedve. A bíróság — tekintettel a közérkölcse — hamarosan elrendelte a zárt tárgyalást. A fiatal fiú bünei olyanok, hogy azokról nem lehet napvilágnál beszélni. De még ez a csukott ajtófelek mögött izzó, ziláló dráma is rövid lélekzetű volt. A bíróság — a bizonyítékok kiegészítése céljából — délután három óraker elnapolta a főtárgyalást.

Ez a szenzáció tehát félbemaradt. Folytatása következik.

A bün.

Az első bün, amelyel a fiatal ember a súlyos lejtőjére lép: a lakásadónőjével szemben elkövetett kértrendbeli lopás. 1907. május hó 20-án, mikor lakásadónője a színházban volt, alkulesal feltörte ennek szekrényét és 72 korona készpénzt, egy aranyórát s több ékszert ellopott. Négy nap múlva pedig egy titkos fiókot, amelynek kinyitási módját csak ő ismerte a háziaknak kívül, felnyitott s az ott őrzött összes ékszereket ellopta. Rónay György rendőrdíjnok csakhamar kinyomozta, hogy a tettes csak Kragujevics Spázó lehet. A fiatal ember be is ismert mindent s megígérte, hogy megtéríti a kárt. Ezt az ígérteét be is váltotta, de a pénzt újabb büneeselekményével szerezte meg.

Kragujevics Spázó ugyanis 1907. június havában Budapestről Berlinbe költözött s itt négy hétig élvezte egy *Stute* Károly nevű ismerősének vendégszeretetét, amit azután azzal hálált meg, hogy egyizben, mikor házigazdája aludt, az őjjeli szekrényről ellopta a házigazdájának közel 10.000 márká értékű ékszereit. A gnyamt sikerült elhárítani magáról s büntetlenül tért vissza Budapestre, ahol a bünyös uton ezerzett pénzből egy ideig ismét folytatta költséges életmódját.

A múlt év június havában Budapestről Berlinbe utazott. Itt csakhamar sikerül neki ismert pederaszták társaságába bejutni a Continental és Mikádó kávéházak állandó vendége lesz. Pénzt azonban keveset hajt a bünyös foglalkozás s lassanként megérelellökik benne az elhatározás, hogy gyilkosság útján is nagyobb összegű pénzt szerez. Engel Gyula jómódu cajtkereskedőt szemeli ki áldozatul, akivel intim viszonyban volt. Az elhatározást csakhamar követte a tett. Engel Gyulát 1908. július 21-én hét óraker két alkamazottja a lakaszobájában megfojtva találta. A berlini orvosszakértők konstatálták, hogy a halált fuladás okozta, de nem tudták megállapítani, hogy a függönyzsínórral, amelyet nyakán találak, önmaga fojtotta-e meg magát, vagy gyilkosság áldozata lett. A berlini rendőség az utóbbit tartotta való-

színűbbnek s ebben az irányban nyomozott. Gyánuba fogták Kragujevics Spázót is, de mivel bizonyíték nem volt elegendő s minthogy az orvosszakértők szerint az öngyilkosság sem volt kizárva, megszüntették a nyomozást. Ekkor még homályban maradt, hogy hova lett az a 3—4000 márká, amivel a gyilkosság napján Engel kétségkívül rendelkezett.

Berlinből Kopenhágába ment Kragujevics, s innen 1908. augusztus hó végén Berlinbe tért vissza, szeptember elsején pedig Bécsbe utazott. Jöveteléről előre értesítette Reitz Ede gazdag bécsi magánzót, akivel Berlinben ismerkedett meg s barátkozott össze. Két estét töltöttek együtt, s a második estén Kragujevics a lakására kísérte Reitz Edét. Reitz csakhamar elaludt, s egyszer csak arra ébredt fel, hogy valaki fojtogatja. Rögtön felismerte Kragujevics Spázót, aki a mellén térdelt, s egy függönyzsínórral hurkolta össze a nyakát. Reitz tőle telhetőleg védekezett s élet-halál küzdelem fejlődött ki a két ember között. A lármára többen berohantak a házban lakók, de ekkor már megszűnt a küzdelem. Reitznek egyedül is sikerült magáról támasdóját lerázni s mivel ez könyörgött neki, hogy ne árulja el, azt mondta a segítségére jött embereknek, hogy összeszóllalkoztak valamin s emiatt verekedtek. Másnap az nban Reitz megbánta nagylelkűségét, elment a rendőrségre s híven előadván a történeteket, feljelentette Kragujevics Spázót gyilkosság kísérlete miatt.

Az egész eset s az elkövetés összes részletei annyira hasonlítottak az Engel Gyula esetéhez, hogy ebben az ügyben is újból megindították Kragujevics Spázó ellen a nyomozást s az újabb kutatások nyomán találtak is több fontos adatot, amelyek amellet bizonyítanak, hogy Kragujevics gyilkolta meg Engel Gyulát is.

Kragujevics Spázót erre letartóztatták s Budapestre hozták, ahol — a lopások kivételével — következetesen tagadott s kétségbeesetten védekezett a súlyos vádak ellen. A büntető törvényszék vádtanácsa azonban vád alá helyezte s az esküdtbíróóság elé utalta az ügyet.

A főtárgyalás.

Az esküdtbíróóság a főtárgyalást mára tüzte ki s három napot szánt a szövevényes bünpör letárgyalására. Az esküdtbíróóság elnöke dr. Mikovich törvényszéki bíró, szavazó bírák: Dusardy és Szentirmay törvényszéki bírók. A vádhatóságot dr. Sztrache kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. Dési Géza és dr. Szegheő Gábor ügyvédek látják el.

Az izgalmasnak ígérkező tárgyalásra s a folyosóra is csak az elnök által kiadott belépő jegyekkel lehet bejutni. Így is csaknem zsufolásig megtelt hallgatókkal az esküdtzéki tárgyaló terem, amikor dr. Mikovich elnök délelőtt 9 óraker megnyitotta a tárgyalást.

A vádlottat két börtönör kíséri a terembe. Zömök, barna, fiatal ember, rövid fekete bajuszszal s intelligens arcvonásokkal. Megtörtnek és betegnek látszik. Alig tud a lábán állni. Fakó színe is mutatja, hogy nagyon megviselte a börtönélet s az epilepszia. Szinte leroskadt a vádlottak padjára, mikor le akart ülni. Erős szláv akcentussal beszél magyarul olyan halkan, hogy alig hallani a szavát.

Az elnök kilencz óraker nyitja meg a tárgyalást s röviden ismerteti a vádiratot. Azután megállapítja, hogy a megidézett tanuk kettő hijján megjelentek. Reitz Ede táviratban értesítette az ügyészséget, hogy ma délelőtt meg fog jelenni a bíróság előtt. Majd a vádlottat hallgatták ki az általános kérdésekre:

Az elnök: Mi a neve?

A vádlott: Kragujevics Spázó.

— Mikor született?

— 1883. július 20-án.

— Hol?

— Ilokon.

— Hová való illetőségű?

— Iregi.

— Miféle iskolát végzett?

— Érettségít tettem, s azután Budapestben jogot végeztem.

— Volt katona?

— Nem.

— Milyen nyelven beszél?

— Magyarul, németül és szerbül.

— Volt már büntetve?

— Nem.

Megalakították ezután az esküdtbíróóságot. Rendes esküdtek: Komor Marczel, Mátyássy An-

tal, Girardi Sándor, Szikora Ignác, Falvy István, Adler Ferencz, Baumholzer Ede, Rotkugel Arnold lovag, Megyesy György, Harsányi Sándor, Skuts Honfi és Hennefeld Ignác. Pótesküdték: Zvekkics F. János és Lőrincz István.

Most a vádlott kihallgatására került a sor.

Az elnök a sorompó elé szólítja a vádlottat, s felolvastatja előtte az ügyész vádiratát. Az emberelés és gyilkossági kísérlet vádjára összerögzött a vádlott s csöndesen sir.

Az elnök: Megértette a vádat?

A vádlott: Megértettem.

— Bűnösnek érzi magát?

— Amit a vizsgálóbíró előtt bevallottam, abban bűnösnek érzem magamat.

Az elnök ezután zárt ülésben meghallgatta a feleket arra nézve, hogy kívánják-e a zárt tárgyalást. Határozatát nyílt ülésben hirdette ki a törvényszék. E szerint a lopási eseteket nyílt ülésben, a többi eseteket pedig zárt ülésben fogják tárgyalni.

Először a lopási eseteket tárgyalták.

Az elnök: Beismeri, hogy volt háziasszonyát, Kiss Tamásné kétzer meglopta?

A vádlott: Igen.

— Mondja el, hogyan történt ez a dolog?

— Amikor Budapestre jöttem, előbb az unokabátyámnál laktam, 1906. november havában pedig Kiss Tamásnéhoz mentem lakni a Ráday-utca 7. számú házába. Amikor egyszer a háziasszonyom a leányával a színházban volt, kinyitottam az íróasztalát s hétvenkét korona készpénzt s vagy kétszáz korona ára ékszert loptam belőle.

— Ön ugyanekkor elzalogosította a ruháját s a fehéreműjét s úgy tüntette fel a dolgot, mintha magát is meglopták volna?

— Ugy van.

— És hogy lopta meg másodszer az asszonyt?

— Mikor Kissné észrevette, hogy meglopták, nagyon megijedt. Volt az íróasztalában egy titkos fiókban több darab drága ékszere s ő először is ezt a fiókot nézte meg, hogy nem-e fosztotta ki a tolvaj. Így tudtam meg, hogy Kissnének a titkos fiókban is vannak ékszerei s harmadnap azt is föltertem.

— Ön a kárra nézve Kissnével kiegyezett?

— Igen. Megtérítettem a kárát.

Az elnök ezután zárt ülést rendelt el s a hallgatóságnak távoznia kellett a tereméből.

Az elnapolás.

Délután két óra tájban a zárt tárgyalás folyamán dr. Dési Géza védő behatóan megindokolt indítványt terjesztett elő az iránt, hogy úgy a berlini, mint a bécsi vádbeli eseményekre vonatkozólag a vizsgálat folyamán eskü alatt kihallgatott tanuk személyes megjelenésre köteleztessenek és itt a főtárgyaláson hallgattassanak ki. Főbenjáró büncselekményről lévén szó, szükséges, hogy az esküdtek ne írásbeli vallomásokból, hanem a tanuk személyes kihallgatásából merítsék a verdikt meghozatalához szükséges meggyőződésüket. Kérte továbbá a berlini törvényszéki orvosok beidőzését, akik Engel Gyuláról azt állapították meg, hogy öngyilkosságot követett el. Ezzel szemben a budapesti törvényszéki orvosszakértők az iratok alapján azt a szakvéleményt adták, hogy Engel Gyula gyilkosságnak esett áldozatul. A védelem szempontjából annyival is inkább szükségesnek tartja azt, hogy ezek a berlini orvosok, akik közvetlen tapasztalat útján adtak szakvéleményt, itt az esküdtbírószíne előtt személyesen kihallgattassanak. Kérte továbbá a mintegy 1200 oldalra terjedő Berlinben felvett németnyelvű tanuvallomási jegyzőkönyveknek magyar nyelvre való lefordítását. A bíróság a védelem indítványa fölött tanácskozássra vonult vissza.

Hosszas tanácskozás után a törvényszék nyilvános ülésben a következő végzést hirdette ki:

A kir. törvényszék a vádlott vizsgálati fogásának fentartásával a mai főtárgyalást a Bp. 336. szakasza alapján elnapolja s elrendeli, hogy a berlini Engel Gyula-féle esetre vonatkozólag a következő tanuk és pedig: Käbermann Ferencz éjjeli őr, Koch Emma takarítónő, Schulze Pál bérkocsis, Steinkirchner Ferencz buffetkezelő, Rieder Frigyes, a Mikáló-kávéház tulajdonosa, Kaufmann Mihály kereskedő, Lehn Terézia cse-

ledeány, Simon Anna Márta énekesnő, Hofflich Emilia háztartásbeli, Geyer Kristóf házi-szolga, Fusz János vendéglős, Martin György órás és Schulze Vilmos kereskedősegéd,

a wieni Reitz-féle esetre vonatkozólag pedig a következő tanuk: Reitz Ede kereskedő, jelenleg könyvelő, Kuffner Frigyes, Sener Károly rendőrök, Emerling Ferencz kapus, báró Baum Jozefa magánzónó megidéztesse.

Továbbá elrendeli a bíróság, hogy az Engel Gyula holttestén talált s idegennek mutatkozó szőrszál az arra vonatkozó adatok kapcsán dr. Ajthay Sándor és dr. Minich Károly törvényszéki orvos-szakértőknek, a felek közbejöttével való véleményadás végett kiadassék, és a többi irjt az Engel Gyula halálára vonatkozólag felülvéleményezés végett az igazságügyi orvosi tanácshoz felterjesztessék.

Uj főtárgyalási határnapot e rendelkezések foganatosításai után fog a bíróság kitűzni.

Azt a kérelmet, hogy a kért s fenn meg nem nevezett többi tanu, valamint a külföldön kihallgatott szakértők megidéztesse, s hogy Németországból a külföldi eljárásban kihallgatott szakértők megidéztesse s hogy a németnyelvű iratok magyar nyelvre fordíttassanak, — elutasítja.

Az elnök a végzés kihirdetése után, amelynek szövegét dr. Szentirmay bíró olvasta fel, felszólította a vád és védelem képviselőit, hogy tegyék meg észrevételeiket a végzésre.

Dr. Sztrache kir. ügyész kérte, hogy a bűnügy iratai a most kihirdetett végzéssel együtt tetessenek át a kir. ügyészséghez azon czélból, hogy a kir. ügyészség is megtehesse indítványát a még bejelentendő tanukra vonatkozólag. Ezeknek a tanuknak neveit a kir. ügyész most felsorolni nem tudja. Szükségesnek tartja mindenesetre, hogy a vád részéről újabb tanu-bejelentések történjenek.

Dr. Dési Géza védő ellenezte, hogy az ügyészség még folytatólag jelenthessen be tanukat. A vizsgálat folyamán elég alkalma volt a kir. ügyészségnek mint vádhatóságnak bejelenteni tanuit. Ez okból kérte az ügyész kérelmének mellőzését. Egyben pedig semmiségi panaszt jelentett be a védő is indítványának elutasított részei miatt.

A bíróság egy a védő, valamint az ügyész által a végzés ellen bejelentett semmiségi panaszok felett határozathozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után a bíróság a vád és védelem bejelentett semmiségi panaszait elfogadta, s az elnök a főtárgyalást berekesztettnek jelentve ki, utasítást adott a börtönőröknek a vádlott kivezetésére.

A koronatanu.

Érdekes szereplője a mai bűnpernek Reitz Ede volt bécsi kereskedő, jelenleg könyvelő. Kragujevics Spázó vádlott 1908. év szeptember 2. és 3. közötti éjjelen őt akarta zsinéggel megfojtani, hogy pénztől megfosssa. Reitz a merénylet közben felébredt álmából, s dulakodni kezdett támadójával. A nagy lármára előhívott portás és rendőrök vetettek végett a dulakodásnak. Reitz Ede ezek előtt a rendőrök előtt letagadta, hogy Kragujevics Spázó meg akarta őt fojtani s azt adta elő, hogy Kragujevics, kivel este együtt mulatott, álmában felkelt, segélyért kiáltozott s az ablakon keresztül ki akart ugrani. Ő akkor, hogy barátját magához térítse, leöntötte azt egy kanosó vízzel. A kanosó eltörtött s ennek szerte-szét repülő eserepei mindkettőjüket véresre karcolták. Utóbb ezt a vallomást megváltoztatta s feljelentést tett Kragujevics ellen rablógyilkos támadás miatt. Vallomásváltoztatását azzal indokolta meg, hogy titkolni akarta azt, hogy Kragujevicsel perverz viszonyban állott.

A bécsi rendőrség feljelentés folytán megindított nyomozat folyamán ezen beismerő vallomása alapján Reitz Edét is megbüntette fajtalankodás miatt egy havi fogházra.

Reitz Ede ma a tanuk szobájában keservesen panaszkodott egy hírlapíró előtt Kragujevics Spázóra. Elmondotta, hogy a vele való ismeretség miatt nemesak egy havi fogházat kellett elszednie, de azonfelül nem volt már ezen eset miatt maradása Bécsben s el kellett költöznie onnan. Előbb Berlinbe ment, majd Meránban kapott könyvelői állást. Kijelentette, hogy terhelő vallomását nemesak hogy fentartja Kragujevics Spázó ellen, de kérni fogja a legszigorubb megbüntetését is, mert őt megrontójának tartja.

UIDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, november 19. — Róm. kath. és prot.: Erzsébet. — Görög-orosz: nov. 6. Pál pk. — Zsidó: Kisz. 6. — A nap két reggel 7 óra 10 perczkor, nyugszik este 4 óra 19 perczkor. — A hold két délután 12 óra 55 perczkor, nyugszik este 9 óra 45 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A Petőfi Ház (Ereklyemúzeum) Bajza-utca 21. sz. Nyílt naponta, vasárnap és ünnepnapokon is, 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Magyarok bejövetele Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggeltől estig. Belépődíj 1 korona. — A Mücsarnok téli tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 kor. — A Kéve kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Őszi kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincs. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Uránia Kigyo-téri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése e hó 15-én lejárt, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen, hogy az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

— József főherczeg vadászata. József főherczeg tegnap este hét órakor három napi vadászatra Kistapolcsányba érkezett. Kisérletében voltak: Kőburg Fülöp herczeg, báró Révay Simon, gróf Esterházy Móricz, gróf Zichy Kázmér, gróf Zichy István, gróf Bánffy Miklós, báró Vecsey Miklós, dr. Koszta Emil főorvos és Libits udvari tanácsos, jószágkormányzó.

— Kiténtetés. A király Ipolyi Lipót százados, fegyvertári műszaki tisztnek nyugállományba való helyezése alkalmából az őrnagyi címet és jelleget díjmentesen, valamint a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, Klainik Antal marosvásárhelyi 9. honvédszázadredbeli századosnak, valamint Huber Antal, százados ruhatári műszaki tisztnek nyugállományba való helyezésük alkalmából az őrnagyi címet és jelleget díjmentesen adományozta s azonfelül elrendelte, hogy az előbbinek egyszersmind a legfelsőbb elismerés kifejezése is tudtul adassék. A király dr. Schwartzner Ottó főbányatanácsosnak, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából a bányászati és erdészeti szakoktatás, valamint a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a miniszeri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A bajor trónörökösné és Debreczen. Lujza bajor trónörökösné, tudvalevőleg, a nyár folyamán több napot töltött Debreczenben és a Hortobágyon. Elutazása után udvarnagya útján megkereste levélben Kovács József polgármestert, hogy Debreczenről egy képes albumot küldjön részére. A polgármester eléget tett a kérésnek és kedden a következő levelet kapta Münchenből:

„Nagyságos Polgármester ur!

Ó királyi fensége, Lajos bajor herczeg neje nagyon megörült a küldött debreczeni albumnak, amelynek gazdag illusztrációi felújították az ott eltöltött napok emlékét. Fogadja nagyságod ő fensége nevében hálás köszönetemet.

Maradok tisztelettel:

Ferschel, alezredes.

— Titkos tanácsosok esküje. Bécsből jelentik, hogy Schreiber Viktor altábornagy, budapesti hadtestparancsnok és Schwarzenberg János herczeg ma tették le a király kezébe a titkos tanácsosi esküt.

— Uj udvari egészségügyi előadó. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Mauczka Győző udvari tanácsosnak, a főudvarmesterei hivatal udvari egészségügyi előadójának, saját kérelmére történt állandó nyugállományba helyezése alkalmából, sok évi, különös odaadással és hűséggel teljesített kiváló szolgálata elismerésül, a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta és helyébe dr. Gejger Ede kormánytanácsost nevezte ki a főudvarmesterei hivatal udvari egészségügyi előadóává.

— Gerbeaud Emil ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Gerbeaud Emil most ünnepli üzlete fennállásának ötvenedik és hazánkban való meglepedésének 25 éves jubileumát, a budapesti cukrász és mézeskalácsos ipartestület kezdeményezésére ma este lelkes ünneplésben részesítették Gerbeaudt az Országos Iparegyesület, továbbá a magyar ipari élet vezető testületei.

Az ünneplés első része este 6 órakor az Országos Iparegyesület dísztermében folyt le, ahol a cukrászipartestület rendkívüli közgyűlésén Gerbeaud Emil meleg óvációk közepette az ipartestület tiszteletbeli tagjává választották. Az Iparegyesület nagy termét zsúfolásig megtöltötték az egybesereglett ipartestületi tagok és hatóságok képviselői, valamint a kereskedelmi kormány képviselői. A közgyűlést Hauer Rezső, az ipartestület alelnöke nyitotta meg. Prindl Ede ipartestületi jegyző felolvasta a tiszteletbeli tagságról szóló díszes okmány szövegét és a közgyűlés tagjainak perczekig tartó óvációját mellett átnyújtotta a díszoklevelet Gerbeaudnak.

Gelléri Mór azon kezdte beszédét, hogy a magyar ipar fejlődésének történetében nemcsak az általános, tárgyi érdekű momentumok fontosak, hanem az individuális jellemvonások és események is. Hiszen semmi sem hat jobban, mint a példa. Ilyen példakép előtt állunk meg ma egy pillanatra. Nem azért, hogy tömjénezzünk neki. A munka embereit nem bódítja a tömjén füstje és illata. Mi viharos és válságos időkben is tiszta szemmel látjuk a kimagasló példaképeket, meg tudjuk figyelni szorgos, értékes munkájukat, e munkájuk közben érvényesülő erényeiket. Az ország boldogulása és fejlődése attól függ, hogy a férfiak, akik sorsát intézik, lehetőleg egész férfiak és tökéletesek legyenek. Még jobban áll ez az iparra. Ha minden ipari szakmának meg volna a tökéletes képviselőik, ennek az országnak nem fájna a feje. A szakadatlan, produktív, hasznos és gyümölcsöző munka egy ilyen hőse előtt állunk meg ma egy pillanatra. Beszédét azzal végezte, hogy ez a megemlékezés nem egyéb, mint egy meleg kézzorítás egy igaz ember további buzdítására, akinek nyílt bizalommal tekintvén szemébe, bocsánatot kérünk tőle, hogy egy pillanatra megállítottuk hasznos munkáját közepette. A lelkes éljenzéssel és viharos tapsal fogadott beszéd után Gerbeaud Emil meghatóan mondott köszönetet a kitüntetett ünneplésért. Kijelentette, hogy a disznói okmányt többre tartja a legértékesebb harci troféjánál, mert azt a békés harez, a becsületes munka harczában elért diadal troféjának tekint. Nem is tudja, hogy mivel halálja meg a kollégialis szeretetnek e tüntető kifejezését. Az érdemet szerényen elhárította magától azokra, akik munkája közben mindenkor szeretettel támogatták és hathatósan segítettek: szakbeli kollégáira s munkatársaira. Beszédé végén újból megköszönte a megnyilatkozott elismerést, amelyet újabb rugónak tekint ipara fejlesztésére és kötelességének a magyar ipar és a magyar haza javára való teljesítésére. (Leles éljenzés.) Gelléri Mór felolvasta ezután Kossuth Ferencnek és Sztéryni Józsefnek táviratait. Kossuth Ferenc távirata így hangzik: Gerbeaud Emil, mint nagyérdemű gyárost, aki kedves nevével együtt a magyar cukrásziparnak még külföldön is nagy érdemeket szerzett, jubileuma alkalmával a legmelegebben, igaz, őszinte hazaszeretettel üdvözlöm. Sztéryni József táviratában sajnálatát fejezi ki, hogy nem vehet részt az ünnepeken, ezért táviratilag üdvözlöi Gerbeaudt a hazai ipar felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismerésül. A kereskedelmi miniszterium nevében Papp Árpád miniszteri tanácsos mondott ezután nagy tetszéssel fogadott üdvözlő beszédet. Mattekovits Sándor, az Országos Iparegyesület nevében örömeinek adott kifejezést, hogy e díszes ünnepeken Gerbeaudt ünneplhetik. A kereskedelmi és iparkamara üdvözlését Thék Endre udvari tanácsos, alelnök, a Magyar Gyárparosok Országos Szövetsége üdvözlését Fodor István udvari tanácsos, az Országos Iparegyesület cukorka- és csokoládégyártási szakosztálya üdvözlését pedig dr. Soltész Adolf titkár tolmácsolták. A beszédek lelkes éljenzés és taps követte. Gelléri Mór bejelentette ezután, hogy a jubiléum szánosan üdvözlötték táviratilag. A többek között Vitép Kálmán főpolgármester, Szűry János és Lers Vilmos miniszteri tanácsosok és mások. A rendkívüli közgyűlést ezután Gerbeaud életével lelkes hangulatban véget ért. Az ünnepély második része a Royal-szállóban folyt le, ahol Gerbeaud Emil és neje, Ramsayer Eszter tiszteletre fénycsüldömást rendeztek. Az ünnepi lakomán mintegy 250-en vettek részt. Ott voltak teljes számmal a kormány képviselői is. Az első felköszöntőt az ünnepekre Thék Endre, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke mondotta. A beszédre Gerbeaud Emil válaszolt és meghatóan köszönte meg a kitüntetést, szíves ünneplést. A társaság tagjai kitűnő hangulatban sokáig együtt maradtak

— Sub auspiciis regis — műszaki doktorok. A király a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Bécsben, október hónap 28-án hozott legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a „promotio sub auspiciis regis“ intézménye a kir. József műegyetemen is életbe léptessék. A királynak ez az elhatározása nemcsak a műegyetemen, hanem az összes hazai műszaki körökben bizonyára nagy örömet fog okozni, mert azt úgy a működésére joggal büszke egyetlen hazai műszaki főiskolánk, mint a tudományos műszaki pályára készülő ifjuság a legteljesebb mértékben megérdemelte. A „promotio sub auspiciis regis“ intézmény tudvalevőleg a királyi pártfogás alatt való doktorrá avatást jelenti. Ebben a kitüntetésben tehát, melynek kapcsán a király az illetőt egy doktori gyűrével is megajándékozza, az a legkiválóbb doktor-jelölt fog részesülni, aki középiskoláit jelesen, műegyetemi tanulmányait pedig kitűnően végezte el s azonkívül a doktori szigorlatot is kitüntetéssel tette le.

— Berliini vendégek Budapesten. A Vereinigung für staatswissenschaftliche Fortbildung zu Berlin ma közölte dr. Klug Emil ügyvéddel, hogy november hó 2-án tanulmányútra Budapestre érkeznek. A vendégek 26-án este 7 óra 20 perczkor érkeznek meg a nyugati pályaudvaron. A megérkezés után fél 9 órakor a Deli-vendéglő Lloyd éttermében ismerkedési este lesz, amelyen a minisztériumok, a Magyar Jogászegylet, az ügyvédi kamara, az ügyvédi kör és más testületek és hatóságok képviselői is megjelennek.

— Az ál-Vecsera báró. A Denverben elhunyt Wykoff Frankról, aki állítólag Vecsera Lajos báró volt, a következő hiteles adatokat állapították meg: Wykoff Frank jól ismert osztrák arisztokrata család tagja volt, amely azonban a Vecsera-családdal semminemű összeköttetésben nem állt. Sok esztendővel ezelőtt került Amerikába és Kaliforniában rablás miatt 28 évi fegyházbüntetésre ítélték, amelyből nyolcz évet tényleg ki is töltött. Származását a nagykövetség jól ismeri, ugyiszintén további sorsát is, miután még életben levő szüleiére való tekintettel állandóan szemmel tartották. Wykoff exhumálásának eszméje a san-franciscói osztrák-magyar konzulátustól ered, amelynek adatok vannak a birtokában arra vonatkozólag, hogy az elhunyt azonos a börtönből nemeg elbocsátott osztrákkal. Manipulációi alkalmával rendszeren Vecsera bárónak mondotta magát, de sohasem fektetett súlyt arra, hogy e névre való igényét érvényesítse. Volt egy arany szelencéje, amelybe a Vecsera név volt belevésve, de ezt csak itt-ott használta, hamis igazolásul személyazonosságának. Erről a szelencéről már régebben tudtak egyes amerikai riporterek s így történt, hogy elhunytá alkalmával mint Vecsera báróról emlékeztek meg róla. Hogy mily messze van azonban ez az igazságtól, bizonyítja az a körülmény is, hogy az amerikai sajtó egy része szerint Vecsera Lajos báró és az eltűnt Orth János egy és ugyanazon személy. A denveri halott azonban semmiesetre sem volt mindennapi ember és egy érdekfeszítő bűnügyi regénynek lehetne a hőse, ha a még élő szüleiére való köteles tekintet nem parancsolna hallgatást. Hir szerint ő volt az a John Salvator is, aki magát Orth Jánosnak adta ki.

A báró halálesetének alkalmából az amerikai lapok kalandosnál kalandosabb leírásokat közöltek Rudolf trónörökös tragikus és titokzatos haláláról, sőt a szocialista Newyorker Volkszeitung azt írta, hogy annak idején a newyorki osztrák-magyar főkonzulátus hivatalos közleményében is beismerte az összefüggést Rudolf trónörökös halála és báró Vecsera Lajos személye között. A newyorki osztrák-magyar konzulátus ezt a közleményt most a legelhatározottabban megczafolja és mint az amerikai lapok jelentik, az osztrák-magyar főkonzulátus a következő nagyérdemű hivatalos közleményt tette közzé:

Az egész tragédia vizsgálati aktáit börtöndbe csomagolták és lepecsételték és az állami oklevéltárban őrzik. A volt trónörökös halálának ötvenedik évfordulójakor ki fogják nyitni a börtönt s az akták tartalmát nyilvánosságra fogják hozni. Így rendelkezett a császár nyilván azért, hogy a jövő generációk történetírői ne találjanak meg és mendedmondák alapján írják meg ezt a tragédiát. Annyi kétségtelenül be volt bizonyítva, hogy Rudolf trónörökös nem ölték meg.

— Steinheilmé. Steinheilmé védőjének tanácsára tovább fog visszavonultságban élni, semmint szeretné. Nem tagadja, hogy a kiállott szenevedések után már sóvárog s alig várja, hogy a társaságokban szerepeljen s élvezetekben legyen része. Unatkozik Vesinetben, ahol két testvérével egy csöndes szanatóriumban tölti napjait. Azt is alig várja, hogy levehesse a gyászruhát s barátnői most készítették Steinheilmé számára a színes, divatos garderobot. Dalcsarnok igazgatók s egyéb vállalkozók elárastják ajánlataikkal, de környezete óva inti ettől a lépéstől s aligha fogja a felkínált szerződések valamelyikét elfogadni.

Különböző személyiségek azon fáradoztak, hogy Steinheilmé leányát, Steinheil Máriaát nevelőintézetbe adják, nehogy ismét az anyja befolyása alá jusson. Amikor Steinheilmét felmentették, Steinheilmé közel álló részről értesítették, hogy anyja ártatlan és leányát keblére óhajtja ölelni. Steinheil kisasszony erre a táviratra, családjá rábeszélése folytán, elutasítólág válaszolt. Steinheilmé, amikor kiszabadult, személyesen táviratozott leányának és esdő szavakkal kérte, hogy jöjjen el hozzá. Ennek a táviratnak azután meg is volt a kívánt foganatja.

A „Le Journal“ közli, hogy Steinheilmé Svájc keleti határán egy gyógyító-intézetben fogja fölvetni magát és ott fog lakni leányával. Azt mondja, hogy ezentul hírlapírókat csak védője jelenlétében fog fogadni.

— Erdélyi katolikus statusgyűlés. Kolozsvárott a kath. statusgyűlésen Majláth püspök megnyitó beszédében a hitélet mélyítését hangsúlyozta. Nemesak a vasárnapi, hanem óhajtja a hétköznapi vallásosságot is és ha valaki teljesíti kötelességét a vallást terén, ne hívalkodjék azzal, hogy különb másnál, hanem forduljon alázattal Istenhez. A püspök beszéde mély hatást tett a hallgatóságra. A kat. statusgyűlés táviratban üdvözölte a pápát és gróf Zichy Nándort 80 éves születésnapja alkalmából. Azután letárgyalták az összes jelentéseket és Ugron Gábor helyébe, aki igazgatótanácsosi állásáról lemondott, Márki Sándort választották meg. Majláth Gusztáv püspök a statusgyűlés tiszteletére ebédet adott.

— Vámpanamák. Newyorkban egyre újabb adatok derülnek ki a vámhivatalnokok csalásairól s a nagyarányu vesztegetésekről. A czukortörzst egész rendszeresen üzte a vámhivatal megrövidítését s azok miatt a vámcslások miatt, amelyeket a beszállított nyersanyag hamis mérése miatt indítottak, újabb indított vizsgálatok kiderítették, hogy a csalások nem a törzst alkalmazottainak tudhatók be, hanem egyenest az igazgatók rendelkezésére történtek. Ismeretes, hogy a botrányok következtében a törzst „önként“ több millió dollárnyi eltöltött vámtartozást fizetett be a szövetségi pénztárba, amelynek legmagasabb hivatalnokai közül ötven vagy hatvan állanak vád alatt. A vámhivatal új főnöke, Leow, régebben a Roosevelt titkára, teljes szorgossággal fogott hozzá a vámhivatal kitisztálásához, azonban úgy látszik, hamis nyomon indult el, mert legutóbb is, a sajt-behozatali vizsgálat alkalmával három szabálytalanságot ért hivatalnokának nemcsak büntelenséget biztosított; hanem azt is megígérte nekik, hogy nem bocsátja el őket a szolgálatból.

Washingtonból jelentik, hogy a czukortörzst vámsikkasztásai meghaladják a 70 millió dollárt. A kormány már megindította a bünyenítő eljárást a czukortörzst több vezetője és a volt kabinet néhány hivatalnokai ellen, akik összejátszottak a vámcslókkal.

— Az érseki főgimnázium felszentelése. A budapesti II. ker. kath. érseki főgimnázium új épületét, mint már jelentettük, november 21-én, vasárnap szentelik fel. A felszentelés ünnepi rendje: Délelőtt 10 órakor: Szentmise a kollégium házikapujánál, mondja dr. Kohl Medárd püspök. Misa alatt a kollégium növendékei énekelnek; utána házszentelés. 11 órakor: Az ünneplő közönség átvonul a gimnázium dísztermébe. Negyed 12 órakor: József főherceg érkezése. A főherceget az intézet kapujánál a főgimnázium gondnokság elnöke és a gondnokság tagjai fogadják. Ünneplés a díszteremben: Megnyitó-beszéd. Mondja: gróf Mailáth György, a főgimnáziumi gondnokság elnöke. Az intézet története. Ismerteti: dr. Sebők Imre főgimnáziumi igazgató. Zárzó. Mondja: dr. Várady L. Árpád ez. püspök. Hymnusz. 12 órakor: A főherceg távozása. A ház helyiségeinek megtekintése. Buffet.

tal, Girardi Sándor, Szikora Ignác, Falvy István, Adler Ferencz, Baumholzer Ede, Rotkugel Arnold lovag, Megyesy György, Harsányi Sándor, Skuts Honfi és Hennefeld Ignác. Pótesküdtök: Zvekkics F. János és Lörincz István.

Most a vádlott kihallgatására került a sor.

Az elnök a sorompó elé szólítja a vádlottat, s felolvastatja előtte az ügyész vádiratát. Az emberelés és gyilkossági kísérlet vádjára összeröppen a vádlott s csöndesen sir.

Az elnök: Megértette a vádat?

A vádlott: Megértettem.

Bűnösnek érzi magát?

Amit a vizsgálóbíró előtt bevallottam, abban bűnösnek érzem magamat.

Az elnök ezután zárt ülésben meghallgatta a feleket arra nézve, hogy kívánják-e a zárt tárgyalást. Határozatát nyílt ülésben hirdette ki a törvényszék. E szerint a lopási eseteket nyílt ülésen, a többi eseteket pedig zárt ülésben fogják tárgyalni.

Először a lopási eseteket tárgyalják.

Az elnök: Beismeri, hogy volt háziasszonyát,

Kiss Tamásné kétsezer meglopta?

A vádlott: Igen.

Mondja el, hogyan történt ez a dolog?

Amikor Budapestre jöttem, előbb az unokabátyámnál laktam, 1908. november havában pedig Kiss Tamásnéhoz mentem lakni a Ráday-utca 7. számú házába. Amikor egyszer a háziasszonyom a leányával a színházban volt, kinyitottam az íróasztalát s hétvenkét korona készpénzt s vagy kétszáz korona ára ékszert loptam belőle.

Ön ugyanekkor elzalogosította a ruháját s a fehérműjét s úgy tüntette fel a dolgot, mintha magát is meglopták volna?

Ugy van.

És hogy lopta meg másodsor az asszonyt?

Mikor Kissné észrevette, hogy meglopták, nagyon megijedt. Volt az íróasztalában egy titkos fiókban több darab drága ékszere s ő először is ezt a fiókot nézte meg, hogy nem-e fosztotta ki a tolvaj. Így tudtam meg, hogy Kissnének a titkos fiókban is vannak ékszerei s harmadnap azt is fölörtém.

Ön a kárra nézve Kissnével kiegyezett?

Igen. Megtérítettem a kárát.

Az elnök ezután zárt ülést rendelt el s a hallgatóságnak távoznia kellett a teremből.

Az elnapolás.

Délután két óra tájban a zárt tárgyalás folyamán dr. Dési Géza védő behatóan megindokolt indítványt terjesztett elő az íránt, hogy egy a berlini, mint a bécsi vádbeli eseményekre vonatkozólag a vizsgálat folyamán eskü alatt kihallgatott tanuk személyes megjelenésre köteleztessenek és itt a főtárgyaláson hallgattassanak ki. Főbenjáró büncselekményről lévén szó, szükséges, hogy az esküdtek ne írásbeli vallomásokból, hanem a tanuk személyes kihallgatásából merítsék a verdikt meghozatalához szükséges meggyőződésüket. Kérte továbbá a berlini törvényszéki orvosok beidőzését, akik Engel Gyuláról azt állapították meg, hogy öngyilkosságot követett el. Ezzel szemben a budapesti törvényszéki orvosszakértők az iratok alapján azt a szakvéleményt adták, hogy Engel Gyula gyilkosságnak esett áldozatul. A védelem szempontjából annyival is inkább szükségesnek tartja azt, hogy ezek a berlini orvosok, akik közvetlen tapasztalat útján adtak szakvéleményt, itt az esküdttörvényszék elnöke személyesen kihallgattassanak. Kérte továbbá a mintegy 1200 oldalra terjedő Berlinben felvett németnyelvű tanuvallomási jegyzőkönyveknek magyar nyelvre való lefordíttatását. A bíróság a védelem indítványa fölött tanácskozára vonult vissza.

Hosszas tanácskozás után a törvényszék nyilvános ülésben a következő végzést hirdette ki:

A kir. törvényszék a vádlott vizsgálati fogóságának fentartásával a mai főtárgyalást a Bp. 336. szakasza alapján elnapolja s elrendeli, hogy a berlini Engel Gyula-féle esetre vonatkozólag a következő tanuk és pedig: Kábermann Ferencz éjjeli őr, Koch Emma takarító, Schulze Pál bérkocsis, Steinkirchner Ferencz buffetkezelő, Rieder Frigyes, a Miklós-kávéház tulajdonosa, Kaufmann Mihály kereskedő, Lehn Terézia cse-

lédleány, Simon Anna Márta énekesnő, Hofflich Emilia háztartásbeli, Geyer Kristóf házi-szolga, Fusz János vendéglős, Martin György óras és Schulze Vilmos kereskedőcsé, a wieni Reitz-féle esetre vonatkozólag pedig a következő tanuk: Reitz Ede kereskedő, jelenleg könyvelő, Kuffner Frigyes, Sener Károly rendőrök, Emerling Ferencz kapus, báró Baum Jozefa magánzó megidéztesse.

Továbbá elrendeli a bíróság, hogy az Engel Gyula holttestén talált s idegének mutatózó szőrszál az arra vonatkozó adatok kapasan dr. Ajthay Sándor és dr. Minich Károly törvényszéki orvosszakértőknek, a felek közbejöttével való véleményadás végett kiadassék, és a többi irjt az Engel Gyula halálára vonatkozólag felülvéleményezés végett az igazságügyi orvosi tanácshoz felterjesztessék.

Uj főtárgyalási határnapot e rendelkezések foganatosításai után fog a bíróság kitűzni. Azt a kérelmet, hogy a kért s fenn meg nem nevezett többi tanu, valamint a külföldön kihallgatott szakértők megidéztesse, s hogy Németországból a külföldi eljárásban kihallgatott szakértők megidéztesse s hogy a németnyelvű iratok magyar nyelvre fordíttassanak, — elutasítja.

Az elnök a végzés kihirdetése után, amelynek szövegét dr. Szentirmay bíró olvasta fel, felszólította a vád és védelem képviselőit, hogy tegyék meg észrevételeiket a végzésre.

Dr. Sztrache kir. ügyész kérte, hogy a bűnügy iratai a most kihirdetett végzéssel együtt tételesen át a kir. ügyészséghez azon czélből, hogy a kir. ügyészség is megtehesse indítványát a még bejelentendő tanukra vonatkozólag. Ezeknek a tanuknak neveit a kir. ügyész most felsorolni nem tudja. Szükségesnek tartja mindenesetre, hogy a vád részéről újabb tanu-bejelentések történjenek.

Dr. Dési Géza védő ellenezte, hogy az ügyészség még folytatólag jelenthessen be tanukat. A vizsgálat folyamán elég alkalma volt a kir. ügyészségnek mint vádhatóságnak bejelenteni tanuit. Ez okból kérte az ügyész kérelmének mellőzését. Egyben pedig semmisségi panaszt jelentett be a védő is indítványának elutasított részei miatt.

A bíróság úgy a védő, valamint az ügyész által a végzés ellen bejelentett semmisségi panaszok fellet határozathozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után a bíróság a vád és védelem bejelentett semmisségi panaszait elfogadta, s az elnök a főtárgyalást berekesztettnek jelentve ki, utasítást adott a börtönőröknek a vádlott kivezetésére.

A koronatanu.

Érdekes szereplője a mai bűnpernek Reitz Ede volt bécsi kereskedő, jelenleg könyvelő. Kragujevics Spázó vádlott 1908. év szeptember 2. és 3. között éjjelen öt akarta zsinéggel megfojtani, hogy pénztől megfosssa. Reitz a merénylet közben felébredt álmából, s dulakodni kezdett támadójával. A nagy lármára előhívott portás és rendőrök vetettek véget a dulakodásnak. Reitz Ede ezek előtt a rendőrök előtt letagadta, hogy Kragujevics Spázó meg akarta őt fojtani s azt adta elő, hogy Kragujevics, kivel este együtt mulatott, álmában felkelt, segélyért kiáltozott, s az ablakon keresztül ki akart ugrani. Ő akkor, hogy barátját magához térítse, leöntötte azt egy kanosó vízzel. A kanosó eltörtött s ennek szerte-szét repülő cserpei mindkettőjüket véresre karcolták. Utóbb ezt a vallomást megváltoztatta s feljelentést tett Kragujevics ellen rablógyilkos támadás miatt. Vallomásváltoztatását azzal indokolta meg, hogy titkolni akarta azt, hogy Kragujevicsessel perverz viszonyban állott.

A bécsi rendőrség feljelentés folytán megindított nyomozat folyamán ezen beismerő vallomása alapján Reitz Edét is megbüntette fajtalankodás miatt egy havi fogházra.

Reitz Ede ma a tanuk szobájában keservesen panaszkodott egy hírlapíró előtt Kragujevics Spázóra. Elmondotta, hogy a vele való ismeretség miatt nemcsak egy havi fogházat kellett elszerveznie, de azonfelül nem volt már ezen eset miatt maradása Bécsben s el kellett költöznie onnan. Előbb Berlinbe ment, majd Meránban kapott könyvelői állást. Kijelentette, hogy terhelő vallomását nemcsak hogy fentartja Kragujevics Spázó ellen, de kérni fogja a legszigorubb megbüntetését is, mert őt megrontójának tartja.

UIDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, november 19.

— Róm. kath. és prot.: Erzsébet. — Görög-orosz: nov. 6. Pál pk. — Zsidó: Kisz. 6. — A nap két reggel 7 óra 10 perczkor, nyugszik este 4 óra 19 perczkor. — A hold két délután 12 óra 55 perczkor, nyugszik este 9 óra 45 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A Petőfi Ház (Ereklyemuseum) Bajza-utca 21. sz. Nyitva naponta, vasárnap és ünnepnapokon is, 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Magyarok bejövetele Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggeltől estig. Belépődíj 1 korona. — A Műcsarnok téli tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 kor. — A Kéve kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Őszi kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincs. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Uránia Kigyó-terti szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése e hó 15-én lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál szíveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

József főherczeg vadászata. József főherczeg tegnap este hét órakor három napi vadászatra Kistapolcsányba érkezett. Kisérteében voltak: Kőburg Fülöp herczeg, báró Révay Simon, gróf Esterházy Móricz, gróf Zichy Kázmér, gróf Zichy István, gróf Bánffy Miklós, báró Vécsey Miklós, dr. Koszka Emil főorvos és Libits udvari tanácsos, jószágkormányzó.

Kitüntetés. A király Ipolyi Lipót százados, fegyvertári műszaki tisztnek nyugállományba való helyezése alkalmából az őrnagyi czimet és jelleget díjmentesen, valamint a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, Klainik Antal marosvásárhelyi 9. honvédszázadrezredbeli századosnak, valamint Huber Antal, százados ruhatári műszaki tisztnek nyugállományba való helyezését alkalmából az őrnagyi czimet és jelleget díjmentesen adományozta s azonfelül elrendelte, hogy az előbbinek egyszersmind a legfelsőbb elismerés kifejezése is tudtul adassék. A király dr. Schwartzner Ottó főbányatanácsosnak, a selmezbányai bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából a bányászati és erdészeti szakoktatás, valamint a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a miniszteri tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

A bajor trónörökösné és Debreczen. Lujza bajor trónörökösné, tudvalevőleg, a nyár folyamán több napot töltött Debreczenben és a Hortobágyon. Elutazása után udvarnagya útján megkereste lelvén Kovács József polgármestert, hogy Debreczenről egy képes albumot küldjön részére. A polgármester eléget tett a kérésnek és kedden a következő levelet kapta Münchenből:

„Nagyságos Polgármester ur!

Ö királyi fensége, Lajos bajor herczeg neje nagyon megörült a küldött debreczeni albumnak, amelynek gazdag illusztrációi felújították az ott eltöltött napok emlékeit. Fogadja nagyságod ő fensége nevében hálás köszönetemet.

Maradok tisztelettel:

Ferschel, alezredes.

Titkos tanácsosok esküje. Bécsből jelentik, hogy Schreiber Viktor altábornagy, budapesti hadtestparancsnok és Schwarzenberg János herczeg ma tették le a király kezébe a titkos tanácsosi esküt.

Uj udvari egészségügyi előadó. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Mauczka Győző udvari tanácsosnak, a főudvarmesteri hivatal udvari egészségügyi előadójának, saját kérelmére történt állandó nyugállományba helyezése alkalmából, sok évi, különös odaadással és hűséggel teljesített kiváló szolgálata elismerésül, a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta és helyébe dr. Gejger Ede kormánytanácsost nevezte ki a főudvarmesteri hivatal udvari egészségügyi előadójává.

— Gerbeaud Emil ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Gerbeaud Emil most ünneplési üzlete fennállásának ötvenedik és hazánkban való megtelepedésének 25 éves jubileumát, a budapesti cukrász és mézeskalácsos ipartestület kezdeményezésére ma este lelkes ünneplésben részesítették Gerbeaudt az Országos Iparegyesület, továbbá a magyar ipari élet vezetői testületei.

Az ünneplés első része este 6 órákor az Országos Iparegyesület dísztermében folyt le, ahol a cukrászipartestület rendkívüli közgyűlésén Gerbeaud Emil meleg óvációk közepette az ipartestület tiszteletbeli tagjává választották. Az Iparegyesület nagy termét zsúfolásig megtöltötték az egybesereglett ipartestületi tagok és hatóságok képviselői, valamint a kereskedelmi kormány képviselői. A közgyűlést Hauer Rezső, az ipartestület alelnöke nyitotta meg. Prindl Ede ipartestületi jegyző felolvasta a tiszteletbeli tagságról szóló díszes okmány szövegét és a közgyűlés tagjainak percekig tartó óvációja mellett átnyújtotta a díszlevelet Gerbeaudnak.

Gelléri Mór azon kezdte beszédét, hogy a magyar ipar fejlődésének történetében nemcsak az általános, tárgyi érdeklődés momentumok fontosak, hanem az individuális jellemvonások és események is. Hiszen semmi sem hat jobban, mint a példa. Ilyen példakép előtt állunk meg ma egy pillanatra. Nem azért, hogy tömjénezünk neki. A munka embereit nem bódítja a tömjén füstje és illata. Mi viharos és válságos időkben is tisztán szemmel látjuk a kimagasló példaképeket, meg tudjuk figyelni szorgos, értékes munkájukat, e munkájuk közben érvényesülő erőnyelveket. Az ország boldogulása és fejlődése attól függ, hogy a férfiak, akik sorsát intézik, lehetőleg egész férfiak és tökéletesek legyenek. Még jobban áll ez az iparra. Ha minden ipari szakmának meg volna a tökéletes képviselőik, ennek az országnak nem fájna a feje. A szakadatlan, produktív, hasznos és gyümölcsöző munka egy ilyen hőse előtt állunk meg ma egy pillanatra. Beszédét azzal végezte, hogy ez a megemlékezés nem egyéb, mint egy meleg köszönet egy igaz ember további buzdítására, akinek nyílt bizalommal tekintvén szemébe, becsületet kérünk tőle, hogy egy pillanatra megállítottuk hasznos munkája közepette. A lelkes éljenzéssel és viharos tapsal fogadott beszéd után Gerbeaud Emil meghatóttan mondott köszönetet a kitüntető ünneplésért. Kijelentette, hogy a díszelőki okmányt többre tartja a legértékesebb harci trófeánál, mert azt a békés harc, a becsületes munka harcában elért diadal trófeájának tekinti. Nem is tudja, hogy mivel hálálja meg a kollégáiális szeretetnek e tüntető kifejezését. Az érdemet szerényen elhárította magától azokra, akik munkája közben mindenkor szeretettel támogatták és hathatósan segítettek: szakbeli kollégáira s munkatársaira. Beszédé végén újból megköszönte a megnyilatkozott elismerést, amelyet újabb rugónak tekint ipara fejlesztésére és kötelességének a magyar ipar és a magyar haza javára való teljesítésére. (Lelekes éljenzés.) Gelléri Mór felolvasta ezután Kossuth Ferencnek és Sztéryni Józsefnek táviratait. Kossuth Ferenc távirata így hangzik: Gerbeaud Emil, mint nagyszerű gyárost, aki kedves neveléssel együtt a magyar cukrásziparnak még külföldön is nagy érdemeket szerzett, jubileuma alkalmával a legmelegebben, igaz, őszinte hazaszeretettel üdvözölöm. Sztéryni államtitkár táviratában sajnálatát fejezi ki, hogy nem vehet részt az ünneplésen, ezért táviratilag üdvözli Gerbeaudt a hazai ipar felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismeréséül. A kereskedelmi miniszterium nevében Papp Árpád miniszteri tanácsos mondott ezután nagy tetszéssel fogadott üdvözlő beszédet. Mallekovits Sándor, az Országos Iparegyesület nevében örömeinek adott kifejezést, hogy e díszes ünnepélyen Gerbeaudt ünneplheti. A kereskedelmi és iparkamara üdvözlését Thék Endre udvari tanácsos, alelnök, a Magyar Gyár- és Iparosok Országos Szövetsége üdvözlését Fodor István udvari tanácsos, az Országos Iparegyesület cukorka- és csokoládégyártási szakosztálya üdvözlését pedig dr. Soltész Adolf titkár tolmácsolták. A beszédek lelkes éljenzés és taps követte. Gelléri Mór bejelentette ezután, hogy a jubiléum számos üdvözlőtök táviratilag. A többek között Fülepp Kálmán főpolgármester, Szűry János és Lers Vilmos miniszteri tanácsosok és mások. A rendkívüli közgyűlést ezután Gerbeaud életével lelkes hangulatban véget ért. Az ünnepély második része a Royal-szállóban folyt le, ahol Gerbeaud Emil és neje, Ramseyer Eszter tiszteletére fényes áldomást rendeztek. Az ünnepi lakomán mintegy 250-en vettek részt. Ott voltak teljes számmal a kormány képviselői is. Az első felköszöntőt az ünneplésre Thék Endre, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke mondotta. A beszédre Gerbeaud Emil válaszolt és meghatóttan köszönte meg a kitüntető, szíves ünneplést. A társaság tagjai kitűnő hangulatban sokáig együtt maradtak.

— Sub auspiciis regis — műszaki doktorok. A király a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Bécsben, október hónap 28-án hozott legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a „promotio sub auspiciis regis“ intézménye a kir. József műegyetemen is életbe léptetessék. A királynak ez az elhatározása nemcsak a műegyetemen, hanem az összes hazai műszaki körökben bizonyára nagy örömet fog okozni, mert azt úgy a működésére joggal büszkölhetünk hazai műszaki főiskolánk, mint a tudományos műszaki pályára készülő ifjúság a legteljesebb mértékben megérdemelte. A „promotio sub auspiciis regis“ intézmény tudvalevőleg a királyi pártfogás alatt való doktorrá avatást jelenti. Ebben a kitüntetésben tehát, melynek kapcsán a király az illetőt egy doktori gyűrűvel is megajándékozza, az a legkiválóbb doktor-jelölt fog részesülni, aki középiskoláit jelesen, műegyetemi tanulmányait pedig kitűnően végezte el s azonkívül a doktori szigorlatot is kitüntetéssel tette le.

— Berlini vendégek Budapesten. A Vereinigung für staatswissenschaftliche Fortbildung zu Berlin ma közölte dr. Klug Emil ügyvéddel, hogy november hó 2-án tanulmányútra Budapestre érkeznek. A vendégek 26-án este 7 óra 20 perckor érkeznek meg a nyugati pályaudvaron. A megérkezés után fél 9 órákor a Deli-vendéglő Lloyd éttermében ismerkedési este lesz, amelyen a miniszteriumok, a Magyar Jogászegylet, az ügyvédi kamara, az ügyvédi kör és más testületek és hatóságok képviselői is megjelennek.

— Az ál-Vecsera báró. A Denverben elhunyt Wykoff Frankról, aki állítólag Vecsera Lajos báró volt, a következő hiteles adatokat állapították meg: Wykoff Frank jól ismert osztrák arisztokrata család tagja volt, amely azonban a Vecsera-családdal semminemű összeköttetésben nem állt. Sok esztendővel ezelőtt került Amerikába és Kaliforniában rablás miatt 28 évi fegyházbüntetésre ítélték, amelyből nyolc évét tényleg ki is töltött. Származását a nagykövetség jól ismeri, ugyszintén további sorsát is, miután még életben levő szüleire való tekintettel állandóan szemmel tartották. Wykoff exhumálásának eszméje a san-franciscói osztrák-magyar konzulátustól ered, amelynek adatok vannak a birtokában arra vonatkozólag, hogy az elhunyt azonos a börtönből nemrég elbocsátott osztrákkal. Manipulációi alkalmával rendszeresen Vecsera bárónak mondotta magát, de sohasem fektetett súlyt arra, hogy e névre való igényét érvényesítse. Volt egy arany szelencéje, amelybe a Vecsera név volt belevésve, de ezt csak itt-ott használta, hamis igazolásul személyazonosságának. Erről a szelencéről már régebben tudtak egyes amerikai riporterek s így történt, hogy elhunyt alkalmával mint Vecsera báróról emlékeztek meg róla. Hogy mily messze van azonban ez az igazságtól, bizonyítja az a körülmény is, hogy az amerikai sajtó egy része szerint Vecsera Lajos báró és az eltűnt Orth János egy és ugyanazon személy. A denveri halott azonban semmiesetre sem volt mindennapi ember és egy érdekesítő büntügyi regénynek lehetne a hőse, ha a még élő szüleire való kötelesség tekintet nem parancsolna hallgatást. Hír szerint ő volt az a John Salvator is, aki magát Orth Jánosnak adta ki.

A báró halálesetének alkalmából az amerikai lapok kalandosnál kalandosabb leírásokat közöltek Rudolf trónörökös tragikus és titokzatos haláláról, sőt a szocialista Newyorker Volkszeitung azt írta, hogy annak idején a newyorki osztrák-magyar főkonzulátus hivatalos közleményében is beismerte az összefüggést Rudolf trónörökös halála és báró Vecsera Lajos személye között. A newyorki osztrák-magyar konzulátus ezt a közleményt most a legkíméletesebben megzavarta és mint az amerikai lapok jelentik, az osztrák-magyar főkonzulátus a következő nagyérdemű hivatalos közleményt tette közzé:

Az egész tragédia vizsgálati aktáit bíróság csomagolták és lepecsételték és az állami oklevél-tárban őrzik. A volt trónörökös halálának ötvenedik évfordulójakor ki fogják nyitni a bíróságot s az akták tartalmát nyilvánosságra fogják hozni. Így rendelkezett a császár nyilván azért, hogy a jövő generációk történetírői ne találják meg és mende-mondák alapján írják meg ezt a tragédiát. Annyi kétségtelenül be volt bizonyítva, hogy Rudolf trónörökösét nem ölték meg.

— Steinheilné. Steinheilné védőjének tanácsára tovább fog visszavonultságban élni, semmint szeretné. Nem tagadja, hogy a kiállott szelencék után már sóvárog s alig várja, hogy a társaságokban szerepeljen s élvezetekben legyen része. Unatkozik Vesinetben, ahol két testvérével egy csöndes szanatóriumban tölti napjait. Azt is alig várja, hogy levehesse a gyászruhát s barátnői most készítették Steinheilné számára a színes, divatos garderobot. Dalesarnok igazgatók s egyéb vállalkozók elárasztják ajánlataikkal, de környezete óva inti ettől a lépcsőtől s aligha fogja a felkínált szerződések valamelyikét elfogadni.

Különböző személyiségek azon fáradoztak, hogy Steinheilné leányát, Steinheil Máriát nevelőintézetbe adják, nehogy ismét az anyja befolyása alá jusson. Amikor Steinheilné felmentették, Steinheilnéhez közel álló részről értesítették, hogy anyja ártatlan és leányát keblére óhajtja ölelni. Steinheil kisasszony erre a táviratra, családja rábeszélése folytán, elutasítólág válaszolt. Steinheilné, amikor kiszabadult, személyesen táviratozott leányának és esdő szavakkal kérte, hogy jöjjön el hozzá. Ennek a táviratnak azután meg is volt a kívánt fogadása.

A „Le Journal“ közli, hogy Steinheilné Svájc keleti határán egy gyógyító-intézetben fogja fölvetni magát és ott fog lakni leányával. Azt mondja, hogy ezentul hírlapírókat csak védője jelenlétében fog fogadni.

— Erdélyi katolikus statusgyűlés. Kolozsvárott a kath. statusgyűlésen Majláth püspök megnyitott beszédében a hitélet mélyítését hangsúlyozta. Nemesak a vasárnapi, hanem óhajtja a hétköznapi vallásosságot is és ha valaki teljesíti kötelességét a vallást terén, ne hivalkodjék azzal, hogy különb másnál, hanem forduljon alázattal Istenhez. A püspök beszéde mély hatást tett a hallgatóságra. A kat. statusgyűlés táviratban üdvözölte a pápát és gróf Zichy Nándort 80 éves születésnapja alkalmából. Azután lefolytatották az összes jelentéseket és Ugron Gábor helyébe, aki igazgatótanácsosi állásáról lemondott, Márki Sándort választották meg. Majláth Gusztáv püspök a statusgyűlés tiszteletére ebédet adott.

— Vámpanamák. Newyorkban egyre újabb adatok derülnek ki a vámhivatalnokok csalásairól s a nagyarányú vesztegetésekről. A cukortröszt egész rendszeresen üzte a vámhivatal megrövidítését s azok miatt a vámcasások miatt, amelyeket a beszállított nyersanyag hamis mérce miatt indítottak, újabbban indított vizsgálatok kiderítették, hogy a csalások nem a tröszt alkalmazottainak tudhatók be, hanem egyenesen az igazgatók rendelkezésében történtek. Ismeretes, hogy a botrányok következtében a tröszt „önként“ több millió dollárt eltitkolt vámtartozást fizetett be a szövetségi pénztárba, amelynek legmagasabb hivatalnokai közül ötven vagy hatvan állanak vád alatt. A vámhivatal új főnöke, Leow, régebben a Roosevelt titkára, teljes szigorúsággal fogott hozzá a vámhivatal kifizetéséhez, azonban úgy látszik, hamis nyomon indult el, mert legutóbb is, a sajtó-behozatali vizsgálat alkalmával három szabálytalanságon ért hivatalnokának nemcsak büntetlenséget biztosított, hanem azt is megígérte nekik, hogy nem bocsátja el őket a szolgálatból.

Washingtonból jelentik, hogy a cukortröszt vámsikkasztásai meghaladják a 70 millió dollárt. A kormány már megindította a büntető eljárást a cukortröszt több vezetője és a volt kabinet néhány hivatalnoká ellen, akik összejátszottak a vámcasálókkal.

— Az érseki főgimnázium felszentelése. A budapesti II. ker. kath. érseki főgimnázium új épületét, mint már jelentettük, november 21-én, vasárnap szentelik fel. A felszentelés ünnepi rendje: Délelőtt 10 órákor: Szentmise a kollégium házikapujánál, mondja dr. Kohl Medárd püspök. Misa alatt a kollégium növendékei énekelnek; utána házszentelés, 11 órákor: Az ünnepi közönség átvonul a gimnázium dísztermébe. Negyed 12 órákor: József főherceg érkezése. A főherceget az intézet kapujában a főgimnáziumi gondnokság elnöke és a gondnokság tagjai fogadják. Ünneplés a díszteremben: Megnyitó-beszéd. Mondja: gróf Mailáth György, a főgimnáziumi gondnokság elnöke. Az intézet története. Ismerteti: dr. Sebők Imre főgimnáziumi igazgató. Zárzó. Mondja: dr. Várady L. Árpád ez. püspök. Hymnus. 12 órákor: A főherceg távozása. A ház helyiségeinek megtekintése. Buffet.

— **Letartóztatott házasságzedelgő.** A rendőrség letartóztatott ma délután egy építési vállalkozót, akiről kiderült, hogy bigamiát követett el. Az eset körülményei a rendőrség adatai alapján még egy kissé homályosak, mert hiányzanak azok a részletek, amelyek kellően megvilágíthatnák a dolgot, de így is eléggé romantikus a dolog — büntügyi vonatkozásában is. Tudósításunk a következő: A pécsi ügyészség mekeresésére ma délután két órakor a keleti pályaudvaron letartóztatta a rendőrség *Bierbach Ferencz Gottfried* neustadi születésű, 34 éves építési vállalkozót, aki ellen a pécsi ügyészség kettős házasság bűntette címén adott ki körözlevelet. A körözlevél szerint *Bierbach* 1899. október 20-án a forheimi anyakönyves előtt házasságot kötött *Reinecke Erzsébet Klára* német leánynyal. Házassága után rövid idővel bucsút mondott családi otthonának s Németországnak is s magyar földön telepedett meg. A rendőrség még nem tudja, hogy mi történhetett közte és „németországi” felesége között, hogy a házasság ridegen, a férj elköltözésével végződött. Tény az, hogy *Bierbach* nem indított válókeresetet felesége ellen, az asszony sem élt ezzel a jogával s a házaspár olykor-olykor egy-egy levelet is váltottak egymással. *Bierbach* a nyáron Baranya vármegyébe került, ahol Dárda környékén vállalt építési munkákat. Itteni tartózkodása alatt megismerkedett *Scholtz Károly* keskendi földbirtokos Lujza nevű leányával, akibe halálisan beleszeretett. A leány is erős hajlandóságot mutatott arra, hogy az ismereségből házasság legyen s így történt, hogy *Bierbach* hamisított okmányok alapján október 5-én házasságot kötött *Scholtz Lujzával* a dárdai anyakönyves előtt. A fiatal pár még néhány hetet töltött Keskenden, *Scholtz* uradalmában, s néhány nappal ezelőtt Budapestre jött. Eltávozásuk után az apa, aki azt hitte, hogy leánya sorsát becsületes kezre bízta, megdöbbentő felfedezést tett. Véletlenül kezébe került *Bierbach* „németországi” feleségének levele, amelyben az asszony jogaira figyelmezteti hűtlen urát és felszólította, hogy nyomban térjen vissza hozzá. A levél az apa szemében szörnyű titokról rántotta le a leplet. A leánya sorsáért aggódo ember a pécsi ügyészséghez fordult panaszával, amely rövid nyomozás után megállapította, hogy *Bierbach* tényleg bigamiát követett el s ennek alapján a budapesti rendőrségtől *Bierbach* letartóztatását kérte. A letartóztatás a fiatal, alig néhány hete asszonykára, *Scholtz Lujzára*, aki feltűnően szép nő, lesújtóan hatott. Semmit sem tudott az egész dologról s amikor a rendőrfogalmazó a pályaudvaron kellő tapintattal bár elszakította férjétől s felvilágosította a letartóztatás okáról is, görcsösen zokogni kezdett. *Bierbachot*, aki különben a jelek szerint nem hivatásos házasságzedelgő, hasonlóan nagyon lesújtotta a nem várt fordulat s kihallgatása során azzal védekezett, hogy a leány és szülői előtt nem merete bevallani, hogy nős. A kettős házasság bűntette miatt letartóztatott építési vállalkozót átszállítják a pécsi ügyészség fogházába.

— **Anarkistagyűlés.** Szófiaiban e napokban titkos anarkista-kongresszus volt, amelyen 35 delegátus, köztük több külföldi, továbbá bolgár diákok és diákisasszonyok vettek részt. A kongresszus konstatálja, hogy az anarkisták száma Bulgáriában erősen megnövekedett és elhatározta anarkista-párt szervezését. A kongresszuson továbbá elhatározták egy nyilvános kongresszus összehívását karácsonyra. A kongresszus az anarkista-agitáció kérdésével fog foglalkozni.

— **Cseh igazgatás Magyarország ellen.** A csehek mindent eszközt megragadnak, hogy a Magyarország elleni gyűlöletet a nép széles rétegeiben terjesszék. Brünnből jelentik, egy ismert könyvkiadó *ezeg Scottus* Viatornak „Racial problems in Hungary” című hírhedt magyarfaló könyvét cseh nyelvre fordíttatta le és azt országos havifüzetekben fogja a nép közt terjeszteni. Az első füzet december elsején fog megjelenni.

— **A sofför-főherczeg.** *Károly István* főherczeg sofför-vizsgája, mint *Krakóból* jelentik, tegnap folyt le egy bizottság előtt. A főherczeg maga vezette vissza a gépet Zájbusba, honnan csak a vizsgára ment *Krakóba*; utja kilencvenöt kilométernyi volt.

— **Egy magyar házaspár katasztrófája.** Imárm semmi remény sincsen arra nézve, hogy *Beniczky István* és neje, *Waldeck Valéria* grófnő a singapórei hajóösszeütközés alkalmával megmenekült volna. Párisi tudósítónk ugyanis azt jelenti, hogy a *Messageries* maritime, amelyiknek az elsüllyedt „Le Seyne” gőzhajó tulajdona volt, Singaporeból táviratot kapott, amelyikben ottani ügynöksége azt jelenti, hogy az összeütközés alkalmával hét európai utas vesztette életét, köztük *Beniczky báró és neje*. Odaveszett ezenkívül még *Couilhac*, a hajó kapitánya és dr. *Jonet*, a hajó orvosa is. Ámbár a jelentés *Beniczky báró* mond, bizonyos, hogy *Beniczky Istvánról* van szó, mert a jelentés szerint az elsüllyedt hajó Batáviából ment Singaporeba és *Beniczky István* tényleg ott időzött, amit az is bizonyít, hogy legutóbb Batáviából táviratozott Budapestre. Így tehát a szerencsétlen ifjú pár sorsa immár meg van pecsételve. A házaspár tragikus sorsa sok előkelő család borít gyászba. Így a megtört apán, *Beniczky Gézá*n kívül a *Waldeck* és az *Almássy* grófi család, a *Pejacsevich* grófokat (*Beniczky István* hugát ugyanis gróf *Pejacsevich Márk*, a volt horvát bán fia vette nőül), továbbá *Blaskovich Elemér* családját. *Blaskovich Elemér* neje ugyanis nővére a tengerbe veszett *Beniczky Istvánnak*. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy a *Waldeck* grófi család *Vilma* hollandi királynővel is rokonságban van, *Emma* anyakirálynő révén, aki születésére nézve *Waldeck-Pyrmont* herczegnő. A *Beniczky-házaspár* haláláról szóló hírt a batáviai osztrák-magyar konzulátus is megerősíti, mely egy hozzá intézett kérdészkedésre a következő rövid, de lesújtó választ adta: „Sind verunglückt.” (Szerencsétlenül jártak.)

— **Ellopott fekete gyémántok.** Rómában nem mindennapi eset történt. Zanelli milliomas feleségének összes ékszerei titokzatos módon eltűntek, de egy ügyes rendőrnök sikerült lelepleznie a tolvajt a szobaleány személyében. Ebből az alkalomból a „Messagero” egy érdekes ékszerlopás történetét eleveníti fel.

Abban az időben történt ez, amikor *Erzsébet* királyné még részt vett a bécsi udvar ünnepségein. Az udvarnál nagyon előkelő szerepet játszott egy orosz herczegnő, akinek vacsora szépségét csak mesés gazdagsága multa felül. Brillians ékszerei több milliónyi értékű képviseletet. Különösen híresek voltak fekete gyémántboutonjai. S egy furfangos tolvaj éppen ezeket a boutonokat kerítette meg. A lopás a bécsi operában történt, hol a királyi pár tiszteletére díszelőadást tartottak. A felségek, az udvar és az előkelőségek teljes számban megjelentek; ott volt az orosz herczegnő is a férjével. A mesés csillogású fekete gyémántok ékesítették toilletjét. Akárhány nő szem irigykedve tekintett a páholy felé, amelyben a herczegnő helyet foglalt. A herczegi pár mögött egyszerre csak megnyílt a páholy ajtaja és egy udvari hivatalnok jelent meg a páholyban. Mélyen meghajolt és előadta, hogy ő felsége, *Erzsébet* királyné megbízásából jött, ki már nagyon sok díszetet hallott az ő fekete gyémántjairól; a királyné nagyon szeretné, ha ezeket az ékszerdarabokat közelebből láthatná. A herczegnő erre a legnagyobb készséggel kapcsolta ki füléből az egyik bouton és átnyújtotta az udvari embernek, aki mély meghajlással távozott. A díszelőadás már a vége felé járt s az ékszer még mindig nem került meg. Az előadás végeztével az előkelőségek szétoszlottak s a herczegnő megnyugodva távozott, gondolván, hogy ékszere jó kezekben van. De eltelt két, három nap és a királyné még mindig nem küldötte vissza az ékszert. A herczegnő férje titokban tudakozódni kezdett az ékszer után s rövid idő múlva megtudta, hogy *Erzsébet* királyné sohasem küldött senkit a herczegnő ékszereit. Kétféle tehát, hogy valami ügyes kalandor egyenruhában beférkőzött az operai díszelőadásra és világi-modorával valóban pompásan hajította végre tervét. A rendőrség természetesen lázasan fogott hozzá a munkához, hogy a kalandort kézrekerítse, de hiábavaló volt minden igyekezete, a tolvaj nem került horogra. Két-három nappal később azonban egy újabb szenzáció történt. A herczegnő lakása előtt egy bérkocsi állott meg, amelyből a bécsi rendőrségnek egy magasrangú hivatalnok szállt ki. Bejelentette magát a herczegnőnél, aki nyomban be is bocsátotta. A magasrangú rendőrtiszt aztán előadta, hogy a rendőrség a herczegnő ékszerének tolvaját szerencsésen kézrekerítette és a gyémántot is megtalálta nála. Szakértőkkel meg is vizsgálatták, de nem lehetett biztosan megállapítani, vajjon a valódi gyémánt az, avagy pedig csak utánez? Feltétlen szükséges tehát, hogy a herczegnő szolgáltatassa át a másik gyémántot is, hogy összehasonlítsák lehessen tenni a kettő között. Mivel szavai hitelességét egy, a rendőrfőnök által aláírt okirattal bizonyította, a herczegnő hitet neki s átadta a másik bouton is. Alig pár óra múlva aztán megtudta a herczegnő, hogy a tolvaj nem került meg, hanem egy másik család csapta be, aki nyilván czinkosa volt az előbbinek. A bűntársakat azonban a rendőrség nem tudta kinyomozni és a gyémántok még máig sem kerültek meg.

— **Léghajó a háztetőn.** Brémában *Gross* őrnagy katonai léghajóját tegnapi felszállása alkalmával a vihar a gázgyár tetejére dobta. Öt ember volt a léghajó kosarában, kik közül szerencsére egy sem sebesült meg. A léghajót megmentették.

— **Ferrer szobra Párisban.** A francziák Párisban szobrot akarnak állítani a kivégzett *Ferrer*-nek. A Montmartre-on föllálandó szobor terve már készen van. *Ferrer* szobrász alkotása *Ferrer*t abban a helyzetben ábrázolja, amidőn földre bukik és a humanizmust allegorizáló alak karjaival fölfogja. A szoboresoportozat háttérben, a montjuichi várfal előtt áldozatul esettek alakjai láthatók arnyszerűen. A szobor föllálandó nézve azonban még nem végleges az elhatározás, mert ez attól függ, hogy a párisi tanács, amely egy utczának *Ferrer*-ről leendő elnevezését megtagadta, ad-e helyet a szobor föllálandására.

— **A pécsi diákkongresszus.** November végén kezdődik meg Pécsen a több napig tartó diákkongresszus, amely iránt mind nagyobb az érdeklődés. Eddig a következő előadásokat jelentették be: *Réder Dezső*: Ifjuság és nemzeti kulturmunka; ifju *Biber József*: A főiskolai ifjuság szociális tevékenysége; *Vajna György*: Széchenyi-kultusz; *Kirchner Gyula*: Az ifjuság és a kultúra; dr. *Téglás Géza*: A főiskolai Sorompók szervezése és működése; *Pető János*: A főiskolai zász-lóaljak és a főiskolai becsületsek; *Kirner Vilmos*: Az ifjuság és a gyermekvédelem; *Tóth László*: A kötelező kollokviumok és a nemzeti tanulmányi alap létesítése; *Dékány István*: Az ifjuság szociális élete, *Fodor Pál*: Főiskolánk tudományos színvonala; *Lehoczky Zoltán*: Gazdasági Egyetem; *Bencze Jenő*: Földadataink a kisgazdák és az agrikulturn munkásság körében; *Györgyi Kálmán*: A főiskolai ifjuság és a nyelv- ismeretek; *Gervay Mihály*: Új csapások a magyar lírában; *Mészáros Lajos*: Az ifjuság társadalmi munkája és földadatai; *Traeger Ernő*: A gyorsírás egyetemi tanszéke; *Pivny Aladár*: Az új műegyetem.

— **Az ex-szultán ékszerei.** Párisban december 6-án árverezik el a detronizált *Abdul Aziz* szultán ékszereit. A láda, amelyben az ékszerek vannak, százhetven kilöt nyom. Az árverés iránt a gyűjtők között igen nagy érdeklődés nyilvánul. Azt hiszik, hogy az árverésen befolyó összeg jelentékenyen meg fogja haladni azt az 1.400.000 franknyi összeget, amennyire az ékszerek el voltak zálogosítva.

— **Bu Hamara él.** Röviden megemlékeztünk már arról, hogy *Hagenbeck*nek egy Marokkóból visszatért alkalmazottja megczafolta a roghi kegyetlen megöletéséről szóló hírt. Londonból most azt jelentik, hogy a „Morningpost” teljesen megbízható forrásból szintén arról értesül, hogy *Bu-Hamara* még életben van. *Bu-Hamara Muley Hafid* palotájában lakik és igen jó ellátásban részesül. Egy angol ember október utolsó napjaiban beszélgetett *Bu-Hamarával* és akkor a roghi elmondotta, hogy a szultán egyáltalában nem kívánja a halálát. A roghinak egy spanyol banknál négy millió dollárja volt letétbe helyezve, ezt az összeget *Muley Hafid*nak utaltatta át. Az a híresztelés, hogy a szultán a roghit az oroszlanok: elé dobatta, és hogy azok szétmarczangolták, már csak azért sem lehet igaz, mert *Muley Hafid*nak csak két kölyök oroszlanja van és ezek senkit sem bántanak. Hogy a roghi megöletéséről szóló hír fantázia szüleménye volt, azt valószínűvé teszi az a körülmény, hogy a szenzációkban utazó és megbízhatatlan „Daily Mail” röpitette világgá.

— **Házasság.** Dr. esetneki *Gally József* ügyvéd, Maramaros vármegye tb. t. ügyésze e hó 20-án tartja esküvőjét Maramaroszigeten *hedrij Hedry Jolán*kával, *hedrij Hedry Pál* pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató helyettes leányával.

Diszes esküvő volt ma délben a *Kálvin-téri* ref. templomban. *Lampérth Géza* orsz. levéltári fogalmazó, a neves költő, a *Petői-Társaság* tagja vezette oltárhoz *Csiky Annát*, néhai dr. *Csiky Kálmán* udvari tanácsos és neje, *Gönczy Etelka* leányát. Tanúk voltak: *Mikszáth Kálmán* és *Szontágh Tamás* földtani intézeti aligazgató. Az ifju párt dr. *Szabó Aladár* lelkész adta össze szép beszéd kíséretében. Az esküvőn nagy és előkelő közönség volt jelen.

Pongrácz Lajos okl. gyógyszerész eljegyezte dr. *Haidécker Károly* ügyvéd, a somogymegyei takarékpénztár jogtanácsosának leányát, *Gizikét* Kaposvározt.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* művész ékszerterelő, Budapest, VII., *Erzsébet-körút* 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Gyilkoló vihar.** *Brindisiben* háromszáz az erődítésnél alkalmazott munkást, akik esónakokban voltak, a vihar meglepett. A esónakok felborultak és tizenhatsz munkás a tengerbe fullt, a többit pedig csak nagynehezen tudták megmenteni.

— **Aranymise.** Az aradi minorita-rendház legidősebb tagja, Borényi Gedeon nyug. rendfőnök a jövő vasárnap, e hó 21-én délelőtt tíz órakor fogja tartani pappá szentelésének ötvenéves jubileuma alkalmából aranymisét. A jubiláló főpapnak első gratulálójá magá X. Pius pápa, aki apostoli áldását küldötte az aranymisének s egyben megengedte, hogy a vasárnapi jubiláris nagymise alkalmából pápai áldást adhasson a jelenlevő hívekre. A pápai áldás teljes bucsu-engedéllyel van összekötve, melyet mindazok megnyerhetnek, kik előzőleg gyónásb és áldozást végezve a jubiláló főpap áldását fogadják. A pápai rescriptum, mely most érkezett Aradra e hó 10-én kelt Vatikánban és Merry del Val bíbornok, államtitkár írta alá.

— **Megszökött nagykereskedő.** Lapjelentések szerint Defour Iván két hét előtt eltűnt zágrábi fakeskerkedőt Galiciában titokzatos módon meggyilkolták. Ez a hír alaptalan, amennyiben Defour Belgiumban tartózkodik. Egyike volt Zágráb legtekintélyesebb kereskedőinek, utóbbi időben sokat játszott a tőzsdén és sokat vesztett. Hogy pénzhez jusson, eladta ivaniczi faraktárát Mercier fakeskerkedőnek 100.000 koronáért. Egyidejűleg egy zágrábi banknál ezen üzletére 62.000 koronát vett fel. Ezekkel a pénzekkel utazott el állítólag Galiciába erdővásárlás céljából, tényleg azonban Belgiumba ment, hogy ott várja be a hozzátartozói részéről Mercierrel és a zágrábi bankkal kezdett tárgyalások eredményét. Időközben azonban egy budapesti tőzsdébizományos-cég csődöt kért Defour ellen.

— **Szélhámoság egy gróf nevében.** Furfangos szélhámoság ügyében tett jelentést ma a főkapitányságon G. Stefánia magánzónő. Az uriaszszony egyik öcsese számgyakornok valamelyik miniszteriumban. G. Stefánia szerette volna előléptettetni az öcsesét és befolyásos pártfogót keresett. Tegnapelőtt felment a függetlenségi pártkörbe, az Erzsébet-körut 42. szám alá, hogy ott Batthyány Tivadar gróffal beszéljen öcsese érdekében. A gróf el volt foglalva s az urinő az előszobában várakozott. Egyszerre hozzálépett egy 40—45 év körüli urias külsejű férfi, aki a belső szobából lépett ki s megszólította G. Stefániát:

— Kit keres? Mi járban van?
G. Stefánia elmondotta, hogy Batthyány gróf protekcióját szeretné.

— **Felesleges várekoznia.** En gróf Eszterházy vagyok s szép asszonyok kívánságát örömmel teljesítem — mondotta s nyomban ajánkozott a protezsúlásra. Feljegyezte a magánzónő címét és megígérte, hogy meglátogatja a lakásán. Tegnapi a „gróf“ tényleg megjelent az urinő Teleki-téri lakásán és közölte, hogy az ügy nagyon jól áll. Beszélgetés közben a protektor idegesen szólt az urinőre:

— Asszonyom, az újján levő gyűrűk nagyon szépek és drágák, de az én előkelő izlésem nem tűri a gyűrűk csillogását. Ha kedvem akarja, tegye le az újjáról a gyűrűket, mert ez engem bánt, idegessé tesz.

Az előkelő ur kívánságának nyomban eleget tett a szép asszony és értékes briliáns gyűrűt letette egy asztalra. Egy ideig még beszélgettek, azután a „gróf“ eltávozott. G. Stefánia csak később vette észre, hogy eltűnt két briliáns gyűrűje és aranyórája, amelyeknek az értéke 1000 korona. A magánzónő csak most gondolt arra, hogy szélhámosal van dolga. A főkapitányságra sietett és bejelentette az esetet. Elmondotta, hogy a „gróf“ magas termetű, sovány, haja géppel rövidre nyírott, bajusza angolosan nyírt, szemő kicsi, barna, kék saccót, szürke felöltőt s autómobil sapkát viselt. Újjain antik gyűrűk voltak. A személyleírás alapján a rendőrség megállapította, hogy a furfangos tolvaj csak Takács János volt községi jegyző lehetett, aki már a nyéron is Eszterházy gróf és más magnások nevében szélhámoskodott. A rendőrség nyomozza.

— **Kései vallomás.** Eszéken Mosiaia Peronovú egyén jelentkezett az ügyészségnél és ott bejelentette, hogy négy év előtt a Samac és Babina Greda közötti uton meggyilkolt egy kereskedelmi utazót és annak holttestét a Szávába dobta. Mosiaiat letartóztatták.

— **Vérmérgezés.** Szücs István bártfai fűszerkereskedő 14 éves öcsese a napokban lombfűrészszedő dolgozott és egy rozsdás szerszámmal megsértette a kezét. A fiu vérmérgezést kapott és ma meghalt.

— **Hamis pénz.** Aradon ma délben az ottani Andrassy-ut egyik vaskereskedésébe beállított egy cigány ember a feleségével és egy parasztgazdával és czink-lemezeket kértek. A kereskedő kiszolgált a kért árut, egyúttal azonban értesítette a rendőrséget, mert az a gyuanja támadt, hogy a vásárlók a czinklemezt pénzhamisításra használják fel. A rendőrség kinyomozta a cigányt, névszerint Kirpács Györgyöt és feleségét, valamint Dán Miklós kovaszinszki parasztgazdát. A rendőrkapitány telefonált Kovaszinszk községbe, mert emlékezett, hogy e községből nemrég jelentést tettek, hogy egy pénzhamisító bandának jöttek a nyomára és érdeklődött, vajjon elfogták-e már a tetteseket. Kérdőközlésre azt a választ nyerte, hogy a hamisítók azonosak lesznek az Aradon letartóztatottakkal. Az elfogottak megmotozásakor Kirpács sapkájának belső felületén egy csomó hamis 1 és 5 koronás pénzt találtak, míg tarisznyájában egy zsemlyében, melynek béle ki volt vájva, 10 koronás hamis papírpénzt fedeztek fel. Megállapították, hogy Dán Miklós parasztgazda szövetségezt a cigánynyulal és földjét, valamint házát is pénzé tette és ezen szerezték be a szükséges gépeket; a czinklemezt próbapénzveréshez vásárolták. A nyomozás folyik.

— **Ahol tilos az aviatika.** Guyot aviatikus a Blériot-féle aeroplannal Moszkvában és több vidéki orosz városban felszállásokat fog végezni, miután Pétervárot nem engedték kísérletezni. Kryzanowsky belügyi államtitkár elnöksége alatt egyidejűleg bizottságot szerveztek, amelynek az a feladata, hogy Oroszországban az aviatikát szabályozza. A bizottság kimondotta, hogy e szabályozás a vidékre nézve nem lesz olyan szigorú, mint a fővárosra nézve, ahol a léghajózást és repülést teljesen el fogják tiltani. Ennek a rövid idő múlva érvénybe lépő határozatnak érdekes előzménye van. Az őszszel egy pétervári reakzionáriusnak ismert vállalkozó Blériottal szerződést kötött, hogy ő rendezi a felszállást és ennek fejében a tiszta haszon bizonyos százalékát kapja. Alig, hogy az erre vonatkozó hirdetések megjelentek a „Nowoje Wremjá“-ban, a vállalkozó idezést kapott a rendőrségre. Ott — bár nagyon kiméletes hangon — a szeméret vetették, hogy „ilyesmivel“ foglalkozik s azt ajánlották neki, hogy ha hibáját helyre akarja hozni, rögtön vonja vissza hirdetésait. Ez persze nagy kárára lett volna és vonakodott megtenni, majd a rendőrfőkapitányhoz ment tanácsért, aki szintén nem mondhatót neki egyebet, mint, hogy ha politikailag rehabilitálni kívánja magát, egyedül csak a hirdetések visszavonásával teheti.

— **De mi rossz van abban —** kérdezte ingerülten a vállalkozó — hogy én a felszállást akarom rendezni.

— **De kedves barátom, —** háf nem látja be, hogy egy repülőgéppel mindenhol el lehet jutni? Nem gondolja, hogy a repülőgépek elterjedése következtében a legveszedelmesebb komplikációk állhatnak be? Ezért pedig egy lojalis polgár nem vállal kezességet.

Most már aztán megértette a vállalkozó, hogy a rendőrség azért tiltja be az aviatikát, mert azt hiszi, hogy a levegőből merényletet lehet elkövetni a császár ellen. Ezért a hirdetések visszavonta, Blériotnak pedig bánatpénzt fizetett.

— **Hó és vihar.** A havazás és vihar miatt a közvetlen távirati és telefonösszeköttetést Bécs, Berlin, Hamburg, London és Köln között mindeddig nem sikerült helyreállítani, úgy hogy a táviratokat ezekre az állomásokra csak kerülő utakon lehet eljuttatni.

A vihar Csehországban is erősen dúl, a havazás pedig Németországban a vasúti forgalomban olyan zavarokat okozott, hogy a tegnapi berlini lapok még most sem érkeztek meg Budapestre.

Berlinből jelentik: Kedd estétől szerda estéig az egész német birodalomban hóviharak dúltak. A távirók, telefon, vasut és közúti vasut forgalma sok helyen megakadt. A városokban és falvakban, erdőkben s gyümölcsösökterekben a hó nagy károkat okozott.

— **Guruló rubel.** Garin szenátor közhírré tette Varsóban, hogy azok a hadseregszállítók, akik az igazsághoz híven fel fogják deríteni a visszaéléseket, még ha maguk is részesek voltak benne, a cártól kapott felhatalmazásának erejénél fogva büntetlenségben részesülnek, míg ellenben a legsúlyosabban fognak bünhődni azok, akik hamis vallomásaikkal és adataikkal félre akarják vezetni a vizsgálatot.

— **Halálozás.** Milassinné Nagy Mária nyugdíjas színésznő, az Országos Színészegyesület több, mint három évtizeden át volt tagja, meghalt Budapesten 51 éves korában. Az elhunyt színésznő holttestét Szabadkára szállították, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Cserhámi Ferenc fővárosi elemi iskolai igazgató meghalt. Az elhunytat két fia, Cserhámi Béla és Agoston polgári iskolai tanárok, leánya és kiterjedt, előkelő rokonsága gyászolja. Temetése ma délután volt a Kerepesi-úti temető ravatalos házából.

Gyulai Elek, Háromszék megye egyik legősibb, nemesi családjának ivadéka 71 éves korában Sepsiszentgyörgyön meghalt.

Hatolyai Pótsa Izabella 67 éves korában Sepsiszentgyörgyön meghalt. Hült tetemét Kézdiváradon helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban.

Buji Báthory Zsigmond határszéli rendőrkapitány, a petrozsényi kirendeltség vezetője, élete 45-ik évében Szatmárnémetiben e hó 16-án elhunyt.

Közpel Lipót, Szabadka város egyik legöregebb polgára, aki 1848—49-ben a szabadságharczob végigküzdötte, 96 éves korában Szabadkán meghalt.

x Fővárosunk legmeghízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy fogorvos egéssz. tanár fogorvos intézete (Károly-körut 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-fogorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet foktechnikai osztályában.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.
x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken, boldogult Erzsébet királyné ő felsége emlékezetére jótékonycélú előadásul „A nürnbergi mesterdalnokok“-at adják. Ezen, az Általános Közjótékony-sági Egyesület alkoholelleszen szenatóriuma javára tartandó előadáson kézi meg Feinhals Frigyes bajor kir. kamaracnékes, a budapesti közönség e nagykedveltségű külföldi művészismerőse néhány estére tervezett vendégjátékát. Feinhals ezuttal Hans Sachs szerepében lép fel. Évát Medek, Magdalenát Valent, Stolzlingi Walthert Arányi, Davidot Déri, Beckmessert Hegedüs adja; a többiben pedig még Várady S., Pichler, Mihályi, Kornay, Ney B., Kertész O., Erdős, Venczell, Kárpáth, Kertész V. és Juhász működnek közre. Venczell Márkus Dezső karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Általános bérletszűnet 19. sz.; az előadást pontosan 1/27 órakor kezdik.) — Szombaton Yvonne de Trévillé bucsuzik az Operaház közönségétől s a „Böhémélet“ Mimijében, Mussettet Szoyer I., Rodolphát Környei, Marcellt Takács önékli; kívülök Kornay, Dálnoky, Hegedüs és Szendrői játszanak. A dalmi után a „Táncgyűlésg“ kerül színre Nirschy Emilia és Brada fellépésével. (Bérletszűnet 38. sz., rendes helyátrak.)

(*) **Hegy Aranka siremléke.** A Népszínház felejthetetlen művésznőjének, Hegyi Arankának sírját még most is csak szegényes fakeszert jelöli a kerepesi-úti temetőben. Nehány lelkes műbarát adományából, végre, egyszerű, de művészi siremlék fog a legbajosabb Szaffi, a legpoétikusabb Lili, a legfejedelemibb Katalin özárné nyugvóhelye fölött emelkedni. A színészegyesület megbízottjai: Ditrői Mór és Tapolezai Dezső, e napokban tekintették meg Fakits Ernő szobrászművésznek, aki nemrégiben a branyiszki honvéd-emléket mintázta meg, igen sikerülten, két mintáját. Az ezek közül kivitelre elfogadott emlékmű harasztai kőből készült; rajta márványból kifaragva Hegyi Aranka arcmása lesz domborműben, míg a színészet szimboluma bronzból lesz az impozáns siremléken. Az emléket Hegyi Aranka halálának harmadik évfordulóján, 1910. június hó 10-én leplezik le ünnepélyesen.

Szén, koks, téli fűtéshez
a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
Telefon: 164 interurban.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körut 78. sz.
ANTRACIT Budapest

(*) „Rébusz báró“ szereposztása. Herceg Ferenc és Huszka Jenő szombaton színrekerülő operette-ujdonságának, a „Rébusz báró“-nak szereposztása a következő: Rébusz báró — Sziklay Cornél m. v.; Stopp Katicza — Petráss Sári; Miss Stirling — Orley Flóra; Diana — Szegedy Erzi; Eskinác — Boross; Pál — Raskó; Castel márkí — Szirmai; Tornadó — Kovács; A fejedelelem — Németh; A fejedelemasszony — Erdősi Berta; Udvarmester — Sáfrány. A darabot Stoll Károly, a Királysínház főrendezője rendezte, a zenét részben Marthon Géza karmester tanította be.

(*) A Vig zínházban holnap, pénteken mutatják be Athis Alfréd háromfelvonásos vígjátékát, az „Albert herceg“-et. Az újdonság főszerepeit P. Gazi Mariska, Haraszthy Hermin, Góth Sándor, Tanay Frigyes, Fenyvesi Emil, Vendrei Ferenc, Szerényi Zoltán, Tihanyi Miklós játsszák. Az „Albert herceg“-et szombaton és vasárnap ismétlik.

(*) Madeleine Dolley vendéjátéka. Madeleine Dolley, a francia színésznő egyik legtehetségesebb tagja, aki e hó 25-én kezd meg a Magyar Színházban Bataille „Meztelen nő“-jében társulatával 3 estére tervezett vendéjátékát, — Sarah Bernhardt tanítványa. A fiatal és felülmúlhatatlan szép művésznő tagja volt a párisi Gymnase, Odeon- és Vaudeville-színházaknak, amelyekben általában dícséretet mellett Bataille, Bernstein, Feydeau és Rostand darabjainak főszerepeit kreálta.

(*) Egy elemista szerzeményei. A kis Nyireggyházi Ervin még csak az első elemi osztály tanulója, az írás és olvasás elemeivel küzdök, de már komponál. Kis kezével még alig tud oktatást fogni s fejében máris dallamok zsongnak. Ezek kis kiváncsok és nyomtatásban fekszenek előttünk. Kédes apróság a „Bölcsődal“, az „Asszonyok tereferéje“ és a „Nászinduló“ is s nemcsak kompozíciójuk, de harmonizációjuk is figyelmet keltő.

(*) Milliót érő Franz Hals kép. Franz Hals, a híres haarlendi mester egyik legnevezetesebb képe gazdát cserélt. Eddigi tulajdonosa, Warde angol ezredes, 1,300.000 koronáért adta el ezt a képet, amely egy családi csoportot ábrázol, a kontinens egyik műgyűjtőjének. A név neve egyelőre ismeretlen.

(*) Gróf Leiningen vértanu szobra Törökbecsén. Törökbecse hazafias polgársága elhatározta, hogy gróf Leiningen Westerburg Károly 48-as honvédtábornok és az aradi tizenhárom egyikének szobrát állít Törökbecsén. A szobor-bizottság Istvánffy István kir. közjegyző elnöklésével e hónap 15-én ülést tartott, amelyen a szobor megmintázásával Radnai Béla tanárt, szobrászművészt bízta meg. A bronzszobor álló alakban, tábornoki egyruhában fogja a negyvennyolcas vértanu hőst ábrázolni. A szobor leleplezését a jövő év végén tartják meg.

(*) „Az ördög“ Rómában. Rómából írják, hogy ott a Teatro Constanzi-ban befejezte Zaccani Ermete társulata az előadásokat. A társulat műsorán nagyjára régi darabok szerepeltek, a mai írók közül csak kettő jutott szóhoz: Molnár Ferenc „Az ördög“-gel és Hauptmann Gerhardt a „Crampton mester“-rel. A diadalmas magyar darab, amelyet tudvalevően Zaccani mutatott be elsőnek a külföldön, többször volt színen és teljes mértékben kivívta az örök város közönségének a tetszését is.

(*) Vidéki színészet. Székesfehérvárott Szalay Lajos társulatának drámai személynéje a „Sasfók“-előadásával mutatkozott be s nagy sikert aratott. A reichstadti herceg nehéz, fárasztó szerepét Verő Janka drámai erővel személyesítette. A díszes közönség, mely a színház nézőterét zsúfolásig megtöltötte, nyílt tapsal jutalmazta játékát. A siker osztályosai voltak: Kovács Lajos (Metternich), Déry Béla (Flambeau), továbbá Iványi Jenő, Marosi Irén, Batori György, Tomborné. A darabot szerdán zsúfolt ház előtt megismételték.

(*) Részletes műsor. Az Országos Szimfóniai Zenekar vasárnap, november 21-én este fél 8 órakor a Zeneakadémia dísztermében Kun László vezetésével tartandó II. hangversenyének részletes műsora a következő: I. Goldmark: Károly: Sakuntala-nyitány. II. Antalffy-Zsifkovics: Dezső: Lyrai suite. 1. Szerenád. 2. A hattyu halála. 3. Valse sentimentale. 4. Burleszk. (Bemutató előadás.) III. Strauss Richárd: Macbeth. Szimfonikus költemény Shakespeare tragédiája nyomán. 23. mű.

(Budapest először.) IV. Mozart Amadeus: Szimfonia. (G-moll.) 1. Allegro molto. 2. Andante. 3. Menuetto. 4. Finale (Szerzett 1788-ban.) A III. és IV. szám között 15 perc szünet. Az egyes zeneszámok alatt az ajtók zárva maradnak. A magyarázattal ellátott szövéses műsor, mely ezenkívül Strauss Richárd arcképét is tartalmazza, 20 filléért a hangverseny színhelyén kapható a jegyszedőknél. Az esetleg fennmaradó jegyeket pedig az esti pénztár árusítja.

(*) Dohnányi-Vecsey szonáta-estélyén, mely holnap, pénteken, lesz a Zeneakadémia dísztermében, előadásra kerülnek: Brahms D-moll szonáta, Beethoven Kreutzer-szonáta és Caesar Frank Szonáta. A fennmaradt kevés számú jegyeket a Harmonia árusítja.

FŐVÁROS.

Községi választás.

Budapest, november 18.

A főváros összes kerületeiben ma reggel kezdődött meg a községi választás, amely két napig tart. A választás a legtöbb kerületben zavartalanul és csöndben folytak le. A szavazatszedő küldöttség elnökei este nyolc órakor bezárták a szavazást és tudatták, hogy a szavazást holnap reggel nyolc órakor folytatják. Az egyes kerületekben lefolyt szavazásról a következőkben tudósítunk:

Az I. kerületben a választás igen élénk volt, a szabad polgári párt a választás kezdetén teljes erővel vonult fel és többséget mindvégig megtartotta. Este nyolc óráig 940 választó adta le szavazatát.

A II. kerületben a szavazás csöndben folyt, a szavazás lezárásáig 630-an járultak az urnához. A küzdelem minden valószínűség szerint a községi párt győzelmével fog végződni.

A III. kerületben rendkívül nagy volt az érdeklődés a választók között. Este 8 óráig 809-en szavaztak le. A községi polgári párt mintegy 150 szavazattal van előnyben, azonban az egyesült Botzenhardt-Schubert-párt reméli, hogy a holnapi nap folyamán előnybe kerül.

A IV. kerületben az élénkség csupán a szavazók tömeges felvonulásában nyilvánult. Egyetlen lista forog közkézen és bár itt-ott törlesek fordulnak elő, a hivatalos jelöltek győzelme esaknem bizonyos. Este 8 óráig 636 szavazatot adtak le.

Az V. kerületben dr. Darvai Fülöp szavazatszedő küldöttségi elnök 729 szavazattal zárta le a mai napot.

A VI. kerületben összesen 1470 szavazatot adtak le. A szavazás nem folyt le incidens nélkül. Az összehozalkozások éppen nem ritkák. Egy ilyen összehozalkozásból kifolyólag hevesen egymásnak mentek Magyar Miklós kereskedő és dr. Krausz Sándor ügyvéd. Már-már tetlegességre került a sor, s az ügyvéd revolvert rántott, azonban dr. Kistelek Imre rendőrfogalmazónak sikerült a feleket szétválasztani. Az eljárást Krausz Sándor ellen megindították.

A VII. kerületben a szavazást 2055 szavazattal zárták le. Minthogy a függetlenségi párt nem vett részt a választásban, az Ehrlich-Morzányi párt győzelme minden kétségen felül áll.

A VIII. kerületben este 8 óráig összesen 1800 szavazatot adtak le. Incidens nem történt.

A IX.—X. kerületben 1030-an szavaztak le.

Baranyavári dr. Ullmann Pál ügyvéd, akit a legtöbb adót fizetők sorából bizottsági tagnak jelölték, a pártelnökséghez levelet intézett, amelyben bejelentette, hogy tekintettel arra, hogy több olyan vállalatnál működik, amelyek a fővárossal szerződés viszonyban állnak, s így a maga szempontjából összeférhetlenségi viszonyt lát fenforogni, a jelöltséget nem vállalja és kérte, hogy megválasztását mellőzzék.

(*) (Hirek a tanácsból. A fővárosi muzeumban levő Petőfi-koszorúk szalagjait a tanács a Petőfi-háznak ajándékozta. A tanács néhai Halmos János polgármesternek Boruth Andor festő által megfestett arcképét átvette és elhatározta, hogy a tanácssteremben fogja elhelyezni. — A tanács köszönetet mondott a newyorki Publit library-nak a főváros könyvtára számára adományozott könyvekért.)

(*) (A virilista törvényhatósági bizottsági tagok. A főváros igazoló választmánya értesíti a virilista bizottsági tagokra leadott szavazatok összeállítására kiküldött bizottságot, hogy ez a bizottság e hó 22-én, hétfőn délután 4 órakor fog megalakulni a központi városháza középítési üléstermében (II. em. 206.)

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének igazgatósága vasárnap, 1909. évi november 21-én délelőtt 11 órakor az intézet saját házában (V., Alkotmány-utca 16., I em.) ülést tart.

(—) Evangelikusok egyetemes gyűlése. Az evangelikusok egyetemes gyűlésének mai második napi ülésén több fontos tárgy volt napirenden.

Báró Prónay Dezső egyetemes felügyelő megnyitván a tanácskozást, dr. Zsigmond Jenő a jogügyi bizottság részéről tett előterjesztéseket. Többek között a Zsigmond Jenő a jogügyi bizottság részéről a lelkesítő fizetés felemelése tárgyában tett jelentést. Az ebből származott vita végeztével az egyetemes egyház úgy határozott, hogy további határozat eljártás céljából az ügyet a protestáns közös bizottság elé utalja. A sérelmes új népközlési törvény módosításának kérdése szintén élénk vitát idézett elő. A gyűlés dr. Zsilinszky Mihály, Szentiványi Árpád, báró Prónay Dezső és Szteló Kornél kimerítő felszólalása után elhatározta, hogy a törvény sérelmeinek megszüntetését megsürgeti és újabb feliratot terjeszt a kormányhoz. Ezután a budapesti egyetemen felállítandó protestáns teológiai fakultás ügye került tárgyalásra. Az egyetemes gyűlés Zsilinszky javaslatára ebben a tárgyban is feliratot intéz a kormányhoz. A tanácskozás fontos része volt továbbá a bányai egyházkerület lelkészválasztási szabályrendeletének meg erősítése, illetve az ez ellen beadott felebbezés dolga. A szabályrendeletet a gyűlés módosítás s más alkalmas intézkedés pótlása céljából a kerületnek vissza fogja adni, azonban a felebbezést elutasítja.

(—) A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület közgyűlése. A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja ma este az Akadémia heti üléstermében közgyűlést tartott bellyei Riekl Gyula min. tanácsos elnöklésével. Az elnök megnyitván a közgyűlést, beszámolt a magyar csoportnak múlt évi működéséről és felemlítette, hogy a lefolyt évben 14 előadást tartottak, amelyek közül 13 a börtönügyi részszel foglalkozott. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Balogh Jenő egyetemi tanár tartott előadást „Legközelebbi feladataink“ czímen. Az előadást a nagyszámú és élénk közönség élénk tetszéssel fogadta. A napirend további során a közgyűlés megváltoztatta a tisztikarát a következőképpen: tiszteletbeli elnök Wlassics Gyula közigazgatási bírósági elnök, elnök bellyei Riekl Gyula min. tanácsos, alelnökök: Balogh Jenő egyetemi tanár, Baumgarten Izidor koronaügyész-helyettes és Moravcsik Ernő udv. tanácsos, egyetemi tanár, főtítkárok: dr. Friedmann Ernő ügyvéd, pénztáros dr. Kramer Emil, titkárok: dr. Erdőy Tihamér és dr. Bogsch Árpád. A közgyűlés az elnök néhány zárószavával véget ért.

(—) A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság igazgató-választmánya november 25-én, esütörtökön délután öt órakor a Nemzeti Múzeum üléstermében ülést tart.

(—) A nyitrai közművelődési ház ügye. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter Nyitra vármegye főispánja útján értesítette a F. M. K. E. elnökséget, hogy a nyitrai közművelődési ház céljaira Nyitra vármegye által felajánlott 25.000 koronát, a F. M. K. E. által felajánlott évi 1500 korona kölcsöntörlesztési hozzájárulást, valamint a Nyitra városa által ingyen felajánlott telket, mint a célra megfelelő elfogadja. Egyszerűsített felhívta a miniszter a F. M. K. E. elnökséget, hogy az általa felveendő 300.000 koronás kölcsönre vonatkozóan lépjen érintkezésbe a hazai nagyobb pénzintézetekkel, kérjen tőlük ajánlatokat s azokat a további lépések érdekében terjeszse föl hozzá.

TÉLIKABÁT 35,

selyem
vagy
angol
bélissel

45,

prima ölt.
vagy
átmeneti
kabát

30 frt.

Caakis mérték
szerint, első-
rangú kivitel-
ben

Angol közzérendszert
urizabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV. ker., Salvaros

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 116-59.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Uj törvényszéki orvosok. Az 1909. évi november havában Budapesten megtartott törvényszéki orvosi vizsgálatok alapján törvényszéki orvosi képesítést nyert dr. Tarnói Emil központi orvosi osztályorvos, nagyikindai lakos és dr. Kovács János központi másodorvos, marosvásárhelyi lakos.

§ A Magyar Jogászegylet e hó 20-án, szombaton, délután 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10.) teljes ülést tart, amelyben folytatja a szabadalmi törvényjavaslat megvitatását. Felszólalnak: dr. Fazekas Oszkár, dr. Kohn Jakab, dr. Lóránt Izó, dr. Szász János, dr. Kayser Szilárd. Vendégeket szívesen lát az egylet.

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A debreczeni ügyvédi kamara a Dobó Miklós ügyvédjelölt részére 1736/1906. szám alatt kiállított ügyvédjelölti igazolványt, elveszése folytán, semmisnek nyilvánította.

§ Wölfling Lipót sajtópöre. Lipót Ferdinánd volt főherceg, a toszkánai nagyherceg fia, aki méltóságáról és ezredesi rangjáról történt lemondása után a Wölfling Lipót nevet vette föl, a múlt év első felében a polgárjog megadásáért folyamodott Begensdorff svájci község képviselőtestületéhez. Ebből az alkalomból Akkeret svájci szászországi, a Dielsdorfbau havonként kétszer megjelenő lapjában éles támadást intézett Wölfling Lipót ellen, akiről azt írta, hogy asszonytörténetivel ismeri az egész világot és hogy „ez a kalandor nem illik hozzánk, egyszerű emberekhez.“ Az ismételt sajtótámadások miatt Wölfling Lipót pert indított Akkeret ellen. A per végtárgyalása a zürichi esküdtörvényszék előtt folyt le. A vádlottat a 15 óra hosszáig tartott tárgyalás után, amely hajnali két órakor ért véget, a rágalmazás vádjára alól fölmentették, a vád összes többi pontjaira nézve azonban, így becsületsértésben vétkenek mondták ki és 500 frank pénzbüntetésre, 150 frank ítéleti illeték és az összes perköltségek megfizetésére ítélték. Az ítélet feljogosítja a panaszost arra, hogy az ítéletet két zürichi lapban, a vádlott költségére közzétegye. A közönség az ítéletet tetszéssel fogadta.

§ A görög-macedón egyház pöre. Megemlékeztünk arról a régóta húzódozó pörről, melyben a Petőfi-téri görög-oláh templomot követelték vissza a görögöktől a már egy ízben porvesztés románok, akik 1905-ben újra pört indítottak, melyben azt vitatták, hogy a macedon oláhok joga őket is megilleti, mert ők ezeknek fajrokonai s mindössze a dialektus eltérése miatt. A budapesti törvényszék elutasította a fölpereseket keresetükkel s ezt az ítéletet a királyi tábla is jóváhagyta. A királyi Kuria három nap tárgyalás után indokainál fogva ma jóváhagyta az alsóbb bíróság ítéletét.

§ Garázda legények. A baranyavármegyei Péterduda sokáig községben ősi szokás az, hogy a faráng utolsó három napja nem szokott emberhalál nélkül megenni. A siklósi járás szolgabírája ennek fogva tavaly március elején utasította a bere-mendi csendőrséget, hogy résen legyen és esti 9 órakor zárassa be az egyetlen koresmát, mely már annyi vérengzésnek volt színhelye. Március másodikán Csillag Ferencz őrsvezető, Tóth János csendőrrel kiszállott a garázda községbe s miután Ivanovics Pál bírónak meghagyta, hogy esti 9 órakor zárassa be a koresmát, a piltenő szobába tért. Még javában szólt a duda és a tambura, mikor a koresmáros kikiáltotta a zárórát, de az ittas legények nem akartak távozni. A legszájasabb volt közöttük Ruzsics Márk jómódu legény, aki bement a csendőrökhöz, hogy megkérje őket arra, hogy tovább is mulassanak, de az őrsvezető elutasította. A ravasz legény erre visszament s bort parancsolt, azt hazudva, hogy a csendőrök éjfélig megengedték a dinom-dánomot. Mivel pedig a koresmáros nem hitt a részeg legénynek és a bort megtagadta, a koresmáros levők rátámadtak s talán meg is ölik, ha szobájába nem menekül családjával, ahol eltorlaszolta az ajtót. A dühöngő legények erre rátörték az ajtót s bort követelték. Csillag Ferencz őrsvezető ekkor társával közbelépett és szuronyszegezve kitisztogatta a koresmát. A legények morogva távoztak s mikor a csendőrök visszavonultak, rájuk zárták az ajtót, melyet azok nagy erőfeszítéssel ismét kinyitottak s mikor ki-

léptek, két lövés fogadta őket az ajtó előtt ácsorgó csoportból. Az egyik lövés az őrsvezetőt szemén találta, mire társával háromszor a tömeg közé lépett, akik közül Markovics Mátyás rögtön meghalt, egy másik legény pedig súlyosan megsebesült. De a csendőr sérülése is oly súlyos volt, hogy elvesztette fél szemét s nyugdíjazták. A pécsi királyi törvényszék hatóság elleni erőszak és súlyos testi sértés büntette miatt Ruzsics Márkot egy évi, Csánadics Jont és Ertman Ferenczet kilenc hónapi, Kollár Máriaht, Ivanovics Ádámot, Libovics Pált és Sarácz Zsifkót két hónapi börtönrre ítélte. A pécsi királyi tábla, valamint a stammiségi pannaszok elutasításával ma a Kuria is jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

§ Végrendelet-hamisító ügyvéd. A Popovics-féle végrendelet-hamisítási ügyben a báni tábla, mint másodfoku hatóság helybenhagyta a Teodorevics ügyvéd letartóztatására vonatkozó végzést. Teodorevicsot tudvalevőleg azzal vádolják, hogy bűnrészes volt a végrendelet-hamisításban.

KÖZGAZDASÁG.

92 korona 50 fillér a magyar koronajáradék. A politikai helyzet javulása és a közeli kibontakozás reménye ma a tőzsdére igen kedvező hatást gyakorolt. Igen élénk üzlet fejlődött ki s különösen bécsi megbízásokra nagyobb vásárlások is voltak, minek következtében a koronajáradékok irányzata is engedett eddigi lanyhaságából és 92 korona 50 fillérre emelkedett. Tőzsdéi körökben általában biztosra veszik, hogy a helyzet végleges megoldása és állandó politikai irányzat kialakulása már csak napok kérdése, miért is a vezető értékekben erősebb üzletmenet indult meg. Főleg Bécsből jönnek a vásárlásra megbízások, minek következtében ma a Magyar Hitel is 7803/4 koronára emelkedett. Mily helyet a politikai helyzet végleg megtisztul, biztosra vehető, hogy az összes értékekben tartós és szilárd irányzat honosul meg.

Uj olasz hajózási vonalak. Olasz szabadhajózási vállalatok három új hajózási vonal létesítését határozták el. Az egyik járat a távoli keletre, a másik Ausztráliába, a harmadik pedig Közép-amerikába fog járatokat teljesíteni. A járatok kiinduló helye Génua lesz.

A Danubius részvények emelkedése. Már számtalanszor megírtuk, hogy a Danubius-részvények emelkednek. Az emelkedés okán is sokféle magyarázat forgott már közökben. A mai áremelkedés legstilszerűbb magyarázata természetesen a politika. Az a kombináció hírlik ugyanis, hogy a ki-nevezendő új kormány vállalja a hadügyi követeléseket s így a közös hadügyminiszter csakugyan megteszi azokat a megrendeléseket, amelyekre a Danubius már 8 millió korona értékű nyersanyagot rendelt meg. Így aztán a politika a Danubius-papirosokban is élénk üzletet eredményezett, úgy hogy azok 357 koronáról 362-re emelkedtek.

Az osztrák Lloyd új gőzösei. Az osztrák Lloyd hajózási társaság az utóbbi években ócska hajóparkját majdnem teljesen kicserélte. Régi rendszerű hajóit, amelyek nem alkalmasak a modern tengerészeti szolgálásra, olasz hajótulajdonosoknak adta el s arzenáljában és idegen hajógyárakban egész sereg új hajót építtetett meg. Az osztrák Lloyd részére ez idő szerint is több hajó épül. Ezek közül a „Gastein“ most készült el és a jövő év első hónapjában helyezni fogja forgalomba. Az új gőzös a levantei viszonylatban fog járatokat teljesíteni.

A Pesti Lloyd-Társulat kötvénykibocsátása. Ismeretes, hogy a Pesti Lloyd-Társulat átalakította Mária Valéria-utcai hatalmas palotáját. Tudott dolog az is, hogy az átalakítási munkálatokra előirt összeget sok százezer koronával átlépték, ami nem kis feltűnést keltett az érdekeltek körében. Sok szó is esett róla, mert a társulat sokáig nem tudott fedezetet találni az elő nem irányzott nagy kiadásai többletre. Ez okból az építkezés számadatait sem lehetett lezárni. Most — úgy látszik — megtalálták a szükséges fedezetre a módozatot, még pedig társulati kötvények kibocsátásának alakjában. E célból december 3-án rendkívüli közgyűlést tart a Pesti Lloyd-Társulat.

Francia Kereskedelmi Múzeum Szalonikiban. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter konstantinápolyi szaktudósítójának jelentése szerint Szalonikiban a francia kormány támogatásával Francia Kereskedelmi Múzeumot létesítenek, melynek a kiviteli kereskedelem fejlesztésére irányuló tevékenysége az alábbiak szerint van tervebe véve: 1. Egy állandó kiállítás rendezése a múzeum külltagjainak mintáiból és gyártmányaiából. 2. Iroda és ügynökség létesítése a kiállított tárgyaknak Szalonikiban és a környéken való elhelyezése, valamint a francia kereskedők és iparosok tájékoztatása céljából. 3. A múzeum külltagjai évenként egy bizonyos díjat kötelesek fizetni. Ez az összeg azonban 50 franknál nagyobb nem lehet. 4. Az áruk eladásának közvetítéséért, bizományi ügyletekért a múzeum a felekkel előre megállapítandó díjakat szed. 5. A múzeum egyik szalonikii bank közreműködésével delorede-üzleteket is folytat és ehhez képest a hosszú lejáratra eladott áruk árának megtérítéséért kezességet vállal. 6. A múzeum működése egy francia konzul védnöksége alatt álló bizottság felügyelete alatt áll.

A Szerszám- és Fűrészlap-Gyár R.-T. vesztése. Jelentettük már, hogy a gyár kedvezőtlen üzletmenete miatt a Szerszám és Fűrészlapgyár R.-T. fölszámol. A részvénytársaságnak ma közzétett mérlege szerint 544,942 kor. 78 fillér adóssága van, mivel szemben neki 206,424 kor. 01 fillérrel tartoznak. A mérleg és leltár szerint ugyan van a társaságnak 251,298 korona 50 fillér árukészlete is, azonban az bizonyos, hogy a fölszámolást meg fogja érezni a részvényesek 500,000 koronás tőkéje is. A mérleg egyébként 174,820 kor. 67 fillér vesztéset mutat ki. A társaság november 30-án megtartja fölszámoló rendkívüli közgyűlést.

Uj gazdasági tudósítók. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyében Zenta város területére Rudics Ignác zentai lakost, Borsod vármegye mezőkövesdi járására Kun András keresztispóki lakost, Biharvármegye szalontai járására Kornstein Ernő nagyszalontai lakost, Zemplén vármegye szerencsi járására Potoczky Kálmán hernádkaki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A Máv. menetrendjavítása. A „Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete“ évről-évre javaslatokat szokott intézni a Máv. igazgatóságához, a vasuti menetrend javítása érdekében. Ezek a javaslatok a gyakorlati szükségleteket tolmácsolják, mert a kereskedelmi utazók érzik legjobban a meglévő hiányokat. Az egylet mostani javaslataiból közzöljük a következőket:

1. A gyorsvonatok menetsebessége a legtöbb fővonalon — a pályák szükséges javítása árán is — tetemesen emelendő. E tekintetben a külfölddel szemben nagyon hátra maradunk. A legnagyobb sebesség a budapest—marcheggi vonalon óránként 68 és fél kilométer, a budapest—királyhídi vonalon óránként 60 kilométer, beleértve a néhány álmódon való megálláshoz szükséges várakozást. A többi vonalon a gyorsvonatok menetsebessége még ezeknél is kisebb. Az ilyen menetsebesség mellett járó vonatok elnevezhetők ugyan gyorsvonatoknak, de a valóságban nem gyorsvonatok. A személyvonatok menetsebességének emelése mellett szükséges volna a megállás idejét a minimumra redukálni. Egyes nagyobb állomásokon a személyvonatok 20—30, sőt 40 percig is vesztegelnek, ami az utazó közönségnek hiábavaló idővesztést okoz.

2. A budapest—győr—féhringi vonalon a 6. sz. gyorsvonatnak okvetlenül csatlakozást kellene nyerni Szombathely felé és az 5. sz. gyorsvonatnak Szombathely felől kellene gyorsvonati csatlakozást kapnia. E vonalon fekvő városok ezáltal inkább Budapest felé gravitálnak és nem a mindenféle vonalon könnyebben elérhető Bécs felé.

3. A budapest—marchegg—bécsi vonalon a nyári időszakban a forgalom oly nagy, hogy a most Bécs felé induló 4 és a Bécs felől Budapest felé induló 3 gyorsvonat semmi tekintetben nem elégíti ki a támasztott igényeket. Ezek a vonatok a nyári időszakban túlszűfoltak, a panaszok egyre hangosabbak, javulás pedig nincsen. Egy új gyorsvonatpár beállítására égető szükség volna. Ezen a vonalon a 118. sz. esti személyvonat 5—10 perccel később volna indítandó, hogy a 9 óra 55 perckor Arad, Nagyvárad és Debreczenből érkező 511. sz. gyorsvonat utasai Bécs felé biztos csatlakozásra számíthassanak.

4. A budapest—szolnai vonalon csatlakozással Oderberg felé szükséges volna egy a korai délutáni órákban indítandó gyorsvonat, amely csatlako-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi éledelemgyomorbaajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az életről gyomorral
2—3 óra alatt tel-
josen rosdába hozza
Kis árag 40 fillér,
nagy árag 60 fillér.

zást nyerne Zsolnán a kassa—oderbergi vasut 2. sz. gyorsvonatához 6 óra 14 perczkor Oderberg felé és Oderberg—Krákón át Galiczia felé, valamint a Breslau—Berlin felé induló vonatokhoz. Az ellen-vonatnak esatlakozással a kassa—oderbergi vasut 1. sz. gyorsvonatához Zsolnáról 12 óra 1 percz után kellene fokozott menetsebességgel indulnia.

E javaslatok valóban meglévő hibákra mutatnak rá. Magunk részéről még a *budapest—kolozsvár—predeáli* gyorsvonatok óriási tulzufsultságát tesszük hozzá, amelyen föltétlenül javítani kell, mert nap-nap után növekszik az e vonalon utazók száma. Végül rámutatunk arra, hogy a *budapest—győr—fehringi* vonalon kívánt új esatlakozási javaslat Bécs elkerülése végett igen helyén való, de ugyanez okból viszont nem értünk egyet a *budapest—marchegg—bécsi* vonalon a 118. sz. személyvonat későbbi indításának kérésével, mert hiszen nem lehet érdeke a Máv.-nak Bécs igényeinek kielégítése.

Milyen a vetés. Október és november folyamán az előző hetek folytatásaként többnyire napos, enyhe és több ízben egészen meleg időjárás uralkodott, amelyet estéukint ugyan néha felváltott a hűvös, szeles és esős (havas, sőt deres) időjárás is, mindazonáltal a külső őszi munkálatok befejezéséhez és talán nagy részben a vetések fejlődésére ennél jobb időt alig is lehetett volna kívánni. Buján, részben *tulzágos gazdagon fejlődtek a vetések.* Nagyon sok helyütt legeltetni, sőt elég sok vármegyében, igaz, hogy csak a nagyon korai vetéseket kaszálatni is kellett, olyannyira bokrosak és erőteljesek voltak. Igaz, hogy a többnyire szépen, erőteljesen gyarapodott vetések között a rozsa is mutatkozik, úgy hogy vöröses és sárgás színű buza és rozs mind több és több helyen látható. A férgek, rovarok és mezei egerek kártételei szintén szembetűnők már, néhol kiszántások is történtek emiatt. Különösen a hesseni legyek, a osikoshátú buzalégy, a cserebogár és a drótférgek álzai okoznak elég sok kárt és főként a korán vetett gabonákat pusztítják. A repcét itt-ott hernyók tizedelik, ebből is kiszántottak már, de szintén inkább csak szórványosan. Az enyhe őszi időjárásban az őszi gazdasági munkálatok, sőt tavaszok alá az előmunkálatok is nagyobbára megtörténtek. A gumós növények vermesítésére is nagyon kedvező idő járt. A szőlők befodásával is elkészültek, ugyszintén a gyümölcsfák és csemeték rendezésével. A jószág jó kondíciók között most is kijár még a legelőkre, rétekre és ahol a talaj megengedi, a bujább és erőteljesebb vetésekre is. Már eddig is nagyon sok szűles takarmányt takarítottak meg a gazdák a legeltetésre alkalmas kedvező időjárás következtében és így szűles takarmány okozta kalamitásoktól alig is kell már tartani, legfeljebb a Tisza vidékének némely részében, ahol a kedvezőlen nyári időszak következtében gabona, tengeri és különösen takarmány-féle nagyon kevés termelt. Hiány elég sok helyen alom-szalmában mutatkozik, néhol szalma hiányában még a lomokot is felhasználják alomnak, szerencsére azonban, a tengeriszár bősége a szalma hiányát a legtöbb helyen némileg ellensúlyozza.

Magyar kivándorlás Hamburgon át. A Hamburgon át irányuló kivándorlás október havában valamivel nagyobb volt, mint szeptemberben és jelentékenyebb, mint az előző év ugyanezen hónapjában. Ez év október havában ugyanis 13.691 személy vándorolt ki, a szeptember havi 13.250 egyénnel szemben. Ezek közül 11.124 személy az északamerikai Egyesült-Államokba, 346 személy Braziliába, 1.041 Argentínába és 552 Afrikába vándorolt ki. A kivándorlók közül 2.316 magyar, 3.020 osztrák, 2.416 orosz és 1.797 más országbeli volt. A kivándorlók zöme tehát ebben a hónapban is Magyarországból és Ausztriából származott. A Brémán át való kivándorlás szintén jelentékenyen emelkedett, amennyiben 14.121 személy hagyta el Európát, a megelőző év hasonló időszakának 11.608 kivándorlójával szemben. Az ebben az esztendőben kivándoroltak száma a következő: kiment Hamburgon át 122.598, Brémán át 139.746 személy, vagyis összesen 262.344 kivándorló.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki.

80.000 koronát nyert: 102928.

10.000 koronát nyert: 44972.

2000 koronát nyert: 87080.

1000 koronát nyertek: 77479 89432 96175 105322.

500 koronát nyertek: 10113 18889 22007 26200 79196.

300 koronát nyertek: 2971 13234 15094 17834 21868 33717 47332 54837 7450 81352 86860 88034 88573 102428 108686.

100 koronát nyertek: 2041 8733 11433 11765 16192 16670 17694 18559 19069 19602 22222 23369 25728 27044 27924 29761 32087 33784 34221 35188 35773 36101 36759 36604 38898 40553 41303 42033 44521 44633 45966 46003 48480 51489 55003 56561 59280 62295 68147 68708 83389 85967 87408 88363 89127 94034 96867 97902 99119 99467 101097 106883 106996 107906 107316 107486 107767.

Török szerencsése örök! A mai napon kihuzott 10.000 koronás főnyereményt a 44972 számra Török A. és Társa bankház r.-t. Budapest (Szervita-tér 3.) szerencsés vevői nyerték.

Kiss szerencsése nagy! Hogy ez mennyire igaz, bizonyítja az, hogy a XXIV-ik sorsjáték október 21-iki húzásán a 600.000 koronás főnyereményt a Kiss-bankház szerencsés vevői nyerték és a ma kezdődő XXV-ik osztálysorsjáték első húzásán már ismét a legnagyobb főnyereményt, 60.000 koronát, a Kiss Károly és Társa-bankház (Kossuth Lajos-utca 13.) vevői nyerték a 102.928. számú sorsjeggyel.

A Magyar Hadfelszerelési Gyár R.-T. felszámolása. Anyagi huza-vona, elhalasztás és megsemmisítés után végre a pozsonyi törvényszék czéggjegyzői hivatala jóváhagyta a pozsonyi Magyar Hadfelszerelési Gyár R.-T. szeptember 29-én kimondott fölszámolását. Fölszámolóak lettek: Koller Gyula, dr. Koref Frigyes, dr. Frischauer Ottó, Schlachta László, Mayer Ottó Károly.

Beszűntetett hajójáratok. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság köz-hírré teszi, hogy tekintettel az előrehaladott időnyre, menetrendszerű hajójáratait a Kisdunán Budapest és Dömös között a november 20-án esedékes felfelé menettel a vonalon fekvő állomások személy és áruforgalmával együtt az évre végleg megszünteti.

A „Harmonia“ alaptőkeemelése. A „Harmonia Első Hazi Zongoragyár és Zeneműkiadó R.-T. december 4-ikére rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek napirendjén a társaság 66.000 koronás alaptőkéjének 503 drb új részvény kibocsátása által 106.000 koronával való fölemelése szerepel.

Magyarország kivitele Törökországba. Most, hogy új perspektívák nyílnak a magyar kivitelnek Törökországban, érdekes lesz visszapillantunk Magyarországnak és Ausztriának 1908 évi törökországi forgalmára. A rendkívül kedvezőtlen piaci helyzet, de főleg a politikai viszonyok a Magyarországból és Ausztriából való kivittelt Törökországba jelentékenyen csökkentették. Ez a bevétel összesen 656.607.41 métermázsával csökkent, tehát nagyon is magán viseli a lefolyt év eseményeinek kedvezőtlen hatását. A Magyarországból és Ausztriából Törökországba exportált cikkek kitünő minősége mellett kiviteli czégeink jobb eredményeket érthettek volna el, ha a török gazdasági viszonyokat s a piacok hangulatát ismerték volna. Ezekkívül a magas szállítási díjtelek is csökkentették a magyar termékek versenyképességét. A Magyarországgal és Ausztriával való forgalom a következőképen alakult:

Behoztak összesen 1.154.746 métermázsát és 3.132.297 darabot Törökországba, vagyis 656.607 métermázsával és 668.708 darabbal kevesebbet, mint a megelőző esztendőben. A piacot kereskedőink és gyárosaink nem igen látogatták. Megemlítendő, hogy igen sok kereskedő a miatt panaszkodik, hogy a mi gyárosaink és utazó kereskedőink alkalmatlan időben látogatják meg a piacot s ez által elszalasztják a kedvező alkalmat, amely nagyobb kötések eszközésére nyílik. A pamutfonal kivitele a lefolyt évben is nagyot hanyatlott s ennek oka nem keresendő kizárólag a bojkottban, miután a hanyatlás már 1907-ben kezdődött. A gyapjú és gyapjúárak behozatala nem hanyatlott ekkora mértékben, amennyiben mindössze 10.539 métermázsára rugott.

A konfekciós szakmában s különösen a férfikonfekcióban az osztrák gyártmány a mérvadó. A bojkott alatt az osztrák kereskedők igen ügyes politikát követtek, amennyiben az árut mindig olcsóbban adták, mint a versenytársak. Belgium erőlködését, amely az osztrák konfekciósipar kiszorítására irányult, csak alig lehetett ellensúlyozni és eredménytelené tenni. Csak Németországban sikerült férfijegyekben és gallérokban némileg tért hódítani. Behoztak összesen 3.139.427 darabot, mely mennyiségből 1.522.052 Kis-Ázsiába szállították. A papírok Magyarországból és Ausztriából Törökországba irányuló kivitele még mindig igen jelentékeny, hanem azért a megelőző évekhez képest nagyon csökkent. Behoztak összesen

51.880 métermázsát. A papírbehozatal Magyarországból és Ausztriából az utolsó négy esztendőben a következőképpen alakult: 1905-ben 123.801 métermázsát, 1906-ban 117.506 métermázsát, 1907-ben 95.418 métermázsát és 1908-ban 51.380 métermázsát szállított ide. Vasárnt összesen 29.143 métermázsát hoztak Magyarországból és Ausztriából, mely mennyiségből 12.570 métermázsára rudvasra és 8.804 métermázsára drótszegre esett. A villamos gépek behozatala ugyanakkora volt, mint a megelőző esztendőben. Behoztak még Magyarországból és Ausztriából 8.905 métermázsára sört, 18.981 métermázsára szeszt, 197.308 métermázsára faszenet és 123.235 métermázsára ásványolajat. Magyarországból való behozatal a lefolyt évben is körülbelül 3 millió koronára rugott és nagyobb részt cementből, sörből, cukorból, talpbőről, zománcedényből és szeszből állott.

A magyar vámstatisztika központosítása. Dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsos, dr. Varga Gyula miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal igazgatója és dr. Szabó Alajos min. titkár, az áruforgalmi statisztika osztályának vezetője, ma délután Bécsbe utaztak, hogy az osztrák kereskedelmi minisztérium kiküldöttjeivel tanácskozásokat folytassanak a magyar áruforgalomra vonatkozó vámstatisztikai adatoknak a jövőben való feldolgozása és kimutatása iránt. A kereskedelemügyi miniszter megszüntetni kívánja azt az eddig követett helytelen eljárást, mely szerint a magyarországi forgalomra vonatkozó statisztikai adatokat az osztrák pénzügyminisztérium mutatta ki, még pedig nem különállóan, hanem együttesen a monarchia összforgalmába való bevonással. A tanácskozások, melyek szombaton fognak megindulni, célreláthatólag több napot fognak igénybe venni. A Magyarországra vonatkozó adatokat jövőre a magyar országos központi statisztikai hivatal fogja kimutatni.

Csöd. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csödöt Lőrincz István czépeszmester budapesti bej. czég (üzlet Muzeum-körút 5. sz.) ellen. Csödbiztossá dr. Petőcz Gyula kir. törvényszéki albirót, tőmeggondnokká dr. Vince Károly ügyvédet, tőmeggondnokhelyettesé dr. Proszmann Béla ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje 1909. évi december hó 22. napja. Felszámolási tárgyalás 1910. évi január hó 20. napján, a csödválasztmány megválasztása pedig 1910. évi január hó 22. napján lesz. Ugyanezen ma nyitotta meg a bíróság a csödöt Dobrovsky Ágost és fia bej. czég, amelynek egyedüli tulajdonosa Dobrovsky Ágost, (üzlet IV. ker., Muzeum-körút 7. sz.) ellen. Csödbiztossá dr. Fertsek Gyula kir. törvényszéki bírót, tőmeggondnokká dr. Scheidl Ágoston ügyvédet, tőmeggondnokhelyettesé Góttl Ágoston ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje 1909. december hó 22. napja. Felszámolási tárgyalás 1910. január hó 20. napján, a csödválasztmány megválasztása pedig 1910. évi január hó 22. napján lesz.

Rendelésszerűen készült

minden fajta:

**felöltő
télkabát
városi bunda
gazdasági bunda
gyászruha
szalonruha**

a legjobb angol kelmékből, divatos szabásban, jutányos árak mellett állandóan van raktárunkon, nagy választékban.

**DEUTSCH F. KÁROLY
ÉS TÁRSA**

férfiruha-szabók

IV., FERENCZIEK-TERE 2. SZ.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, november 18.

A készáruipiaczon ma csendes volt az irányzat, csekély kínálattal szemben a malnok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak, de az eladók sem erőltették a dolgot és így tehát csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki. Mindössze alig 5000 q. buza kelt el a tegnapiaknál tíz fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29.50 korona volt 79 kilés tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 28.50 korona 76 kilés fejmegyei búzáért. Egyéb gabonaneműek árai nem változtak. Forgalmomba került: 2600 q. rozs 19.55-19.70 koronás áron, 600 q. zab 14.80-15.70 koronás áron, 600 q. árpa 14.40 koronás áron és 100 q. tengeri 14.80 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet egy czenttel alacsonyabb tengerentuli jegyzésekre kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban elég jó vételkedv mutatkozott és így nemcsak hogy nem következett be a remélt további árhanatolás, hanem ellenkezőleg, szilárdult az irányzat és mérsékeltén javultak az árfolyamok. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 27.96 koronán indult, lassan 28.12-ig javult és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenkét fillérrel, az októberi buza tíz fillérrel, az áprilisi rozs nyolcz fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel, a májusi tengeri szintén két fillérrel javult.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 1700 q 79 k 29.50 K.
Pestvidéki: 850 q 77 k 28.80 K.
Bácskai: 1650 q 76 k 28.60 K.
Fejmegyei: 400 q 76 k 28.50 K.
Rozs: 100 q 19.55 K kpf par, 820 q 19.70 K ab Budapest, 200 q 19.70 K kpf par, 500 q 19.70 K kpf par, 500 q 19.70 K kpf par, 500 q 19.70 K kpf par.
Zab: 200 q 15.40 K kpf, 100 q 15.60 K kpf, 100 q 15.70 K kpf 100 q 14.80 K kpf, 100 q 15 K kpf.
T.-árpa: 600 q 14.40 K kpf par.
Tengeri: 100 q 14.80 K kpf.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilón	Ára 100 kg.	kilón	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	29.50	79	29.50-29.40
"	76	28.45-28.80	80	29.10-29.50
"	77	28.65-29.00	81	29.00-29.40
Fejmegyei	75	28.30-28.70	79	28.80-29.15
"	76	28.00-28.40	80	29.00-29.40
"	77	28.00-28.40	81	29.00-29.40
Pestvidéki	75	28.00-28.40	79	28.00-28.15
"	76	28.00-28.40	80	29.10-29.40
"	77	28.40-28.75	81	29.00-29.40
Bánsági	75	28.60-29.00	79	28.90-29.25
"	76	28.60-29.00	80	29.10-29.40
"	77	28.45-28.70	81	29.00-29.40
Bácskai	75	28.60-29.00	79	28.90-29.25
"	76	28.10-28.60	80	29.00-29.30
"	77	28.40-28.80	81	29.00-29.30
"	78	28.60-29.00	82	29.00-29.30
Rozs I-rendű uj		19.70-19.95		
középmínőségű uj		19.50-19.60		
Árpa takarmány I-rendű		14.50-14.75		
I-rendű		14.20-14.45		
Zab I-rendű		15.80-16.00		
I-rendű		15.30-15.60		
Tengeri belföldi uj		14.70-14.80		
Korpa				
Köles				

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-ig:

Buza ápr. 27.96-28.12.
Buza májusra 27.4-27.90-27.78.
Buza októberre 28.44-28.40-28.52.
Rozs áprilisra 2.0-20.34.
Tengeri májusra 1.4-13.40.
Zab áprilisra 15.04-15.04-15.00-15.06.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra 28.12-28.14
Buza májusra
Buza októberre 28.0-28.62

Rozs áprilisra	20.84-20.96
Tengeri májusra	13.42-13.44
Zab áprilisra	15.02-15.04

Budapesti gabonaforgalom.

1909. november 16-tól 1909. november 17-ig.

	Érkezett	Elszállított
métermázsa		
Buza	1214	11279
Rozs	2876	—
Árpa	3716	—
Zab	2197	2992
Tengeri	101	506
Liszt	730	27704
Korpa	—	3871

Értéktőzsde.

A politikai helyzet kedvezőbbre való alakulása az értéktőzsdére igen kellemes hatást gyakorol. A hetek óta tartó lanyha irányzatot ma élénkség váltotta fel a az összes értékekben bizonyos emelkedés tapasztalható. Részben hozzájárul ehhez különben az is, hogy a külföldi tőzsdéken szilárd az irányzat és napról-napra javulnak az árfolyamok. Ma különösen a nemzetközi értékek voltak igen jól keresve és ennek folytán 2-3 koronával emelkedtek, de a helyi értékek iránt is elég élénk érdeklődés mutatkozott, amelyek az egy Kereskedelmi r társaságot kivéve szintén emelkedő irányt követtek. A kereskedelmi r. t. azonban nyereségi realizálásokra sürgősen volt kényszerítve és 2 koronával gyöngült. Az alább felsorolt értékeken kívül forgalmomba került még a mai üzlet folyamán: Hazai bank 291.75-292.50 koronán, Adria 434-434.50 koronán, Danubius 358.50-360.00 koronán, Magyar aszfalt 173 koronán, Vasuti forgalmi 399 koronán, Drasche 547 koronán, Kereskedelmi r. t. 648.50-646 koronán, Szanatórium sorsjegye 8.65 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 668.75-668.50-667.50, Magyar hitel 778.50-780.25-779.50, Leszámitolóbank 490-490.50, Közüti vaspálya 603-604 K. Magyar koronajáradék 92.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 668.25-667.75-668.25, Magyar hitel 779.75-780.50, Osztrák-magyar államvasut 748.00, Leszámitolóbank 491, Jelzálogbank 454.00, Rimamurányi 671.50, Városi villamosvasut 310.50, Közüti vaspálya 604.50, Magyar koronajáradék 92.50-92.55 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5 korona, nyolcz napra 8-10 korona, november hónap végére 14-16 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor: Osztrák hitel 667.25, Magyar hitel 779.50, Leszámitoló 491, Államvasut 748, Rimamurányi 661, Jelzálog 453.50, Közüti vasut 604, Városi vasut 311.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, november 18. (Saját tudósítónktól.) Az üzleti forgalom teljesen megakadt. A külföldi tőzsdék gyöngült árjegyzései hozzájárultak, hogy a konzum tartózkodóan viselkedjék s mivel vásárlási kedv egyáltalán nem mutatkozott, a kínálat sem léphetett előtérbe s így az árak névleg érvényben maradtak.

Jegyeztetett buza: tiszavidéki 15.20-15.55, banáti 14.85-15.20, mosoni 14.30-14.65, tótfelvidéki 14.15-14.40, déli vasuti 11.25-14.70, marchfeldi 13.90-14.30, romániai 14.75-15, orosz 14.20-14.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.05-10.25, csepeli 10-10.15, pestmegyei 10.15-10.30, déli vasuti 10-10.20, különféle magyar 10-10.15, osztrák 10-10.25.

Árpa: morvaországi 8.10-9, marchfeldi 7.50-8.25, tótfelvidéki 7.30-10, csepeli 7.30-8, győri 7.25-7.90, közepdumai állomások 7.10-7.50, déli vasuti 7.25-8.40, északmagyarországi 6.80-7.60, tiszavidéki 6.80-7.20, maláta 7.45-7.70, takarmány 7.10-7.40.

Magyar tengeri: régi 7.65-8, új 6.45-6.80. Cinqquantin 8.80-9.40.

Magyar zab 7.75-8.40, válogatott 8.40-8.60. Cseh-országi 7.70-7.35.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 18. A magyarországi politikai válság kedvező alakulása jó hatással volt az előtőzsde irányzatára, hitel- és államvasuti értékek és magyar koronajáradékok javultak. Korlátok közt csak kevés kötés fordult elő, Adria-részvények és 3 százalékos déli vasuti elsőbbségek mérsékeltén emelkedtek. A déli tőzsde megnyitásokor a forgalom nyugodt, az árfolyamok tartottak. Később nagy tartózkodás mutatkozott, mert a telefonos és távirati összeköttetés Berlinnel még mindig nincs helyreállítva.

Tízegy órakor: Osztrák hitel 668.50, Laenderbank 493.50, Államvasut 748, Déli vasut 126.00, Alpési 725.50,

Rimamurányi 670, Török sorsjegye 223.50, Adria 433, 3 százalékos déli vasút elsőbbség 276.00, Skoda 322.50 K.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 667.50, Magyar hitel 780, Anglo 311, Bankkegyesület 539, Földhitelintézet 1164, Laenderbank 493.50, Union 575, Államvasut 747.75, Déli vasut 126.25, Dunagőzhajózás 1055, Alpési 725, Prágai vasmű 2638, Rimamurányi 672, Orosz járadék 101.20, Török sorsjegye 223.50, Hirtenbergi patrongyár 1123.50 K.

Bécs, nov. 18. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 116.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 1.6, Magyar hitelbank részvény 7.925, Magyar leszámitoló és váltó részvény 489.00, Rimamurányi 6.125, Magyar cukoripar —, Adria h. j. z. z. részvénytársaság 483.00, Magyar koronajáradék 95.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magyar nyeres.-kötv. sorsjegye 20.00, Kassa-Oderbergi Vasut részv. —, Magyar jelzálogbank 452.50, Magyar kereskedelmi bank —, Gyöngült.

Bécs, nov. 18. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 96.20, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.7, 1860-as sorsjegye 163.00, Osztrák hitel-sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 30.50, Bécsi Bankverein 538.75, Osztrák magyar bank 1767.00, Déli vasut 125.95 Dunagőzhajózás-társ. 1.5, Dohány részv. 26.00, Cs. k. arany (vert) 113.00, Német bankv. 117.78, Osztr. Lloyd 5.9, 4.2 száz. ezüst jár. 95.15, 99.5, Osztr. korona járadék 95.15, 1864-es sorsj. 22.00, Osztrák hitelintézeti részvény 666.5, Union-Bank 575.00, Osztrák Laenderbank 4.25, Osztrák-magyar államvasut 747.26, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 723.40

Külföldi értéktőzsde.

Frankfurt (Zárlat) nov. 18. 4.2 száz.-os papírj.ár. —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.05, Magyar ar.-jár. 94.70, Osztr. hitelint. részv. 209.5, Osztrák-magyar államvasut 160.00, Északnyugati vasut —, Bustiheradi vasut —, Londoni váltóár 20.44, Bécsi Bankverein 1.680, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.70, 2.2 százalékos ezüstj.ár. 9.5, Osztrák koronaár.ár. 94.85, Magyar koronaár.ár. 92.35, Osztrák-magyar bank 126.40, Déli vasut részvény 24.20, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.0, Párisi váltóár 811.33, Union bankrészvény —, Alpési részv. —, Szilárd.

Páris (Zárlat) nov. 18. 3 százalékos francia járadék 94.9, Osztr. aranyj.ár. 100.40 Magyar aranyj.ár. 97.80, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 509.7, 3/4 százalékos Olasz járadék 104.00, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 294.00, 5 százalékos marokkói járadék 5.8, 4 százalékos román járadék 94.5, 4 százalékos amort. román jár. —, 5 százalékos orosz járadék 102.70, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 98.5, 4 százalékos spanyol jár. 95.90, 4 százalékos unifikált török jár. 9.25, Török sorsjegye 219.00, Török dohányrészvény 352.00, Osztrák földhitelintézet 12.39 Osztr. Laenderbank —, Magyar jelzálogbank 4.2, Banque de Paris 17.72, Banque Ottomane 73.00, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 55.00, Rio Tinto 1.79, Sucrerie d'Egydet 39.00, Tula 29.00, Urikányi kőszén 170, Chartered 88.75, De Beers 457.00, East Rand 1.25, Jagersfontein 189.00, Trans. Lund Comp. 73.00, Váltó Amsterdam (rövid) 207.02, Váltó német piacokra (rövid) 12.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.50 Váltó Belgiumra (rövid) 13/4, Olasz aranyváltó rövid —, Váltó Svájcra (Rövid) 9/16, Csekk Londonra 252.00, Magakamatlab 2/4. Ingadozó.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-téle ivóvíz fürdők	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
szív- és veredényelmeszedés ellen.	Idéggengességi állapotok.
Elektromágneses gyógyítás	Álmatlanság, Fejfájás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdesek (Paralýsis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idégtájdalmak, idégszák (Neuralgiák, ischiás).
Kék fényvel való kezelés.	Gerínovelő-sorvasadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fenyfürdők.	Veredényelmeszedés.
Villamos masszázs (Vibratio).	Köszvény és osz, reuma, ízületi és onthajok.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés, Daganatok.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserehajok (Elhízó czukorhaj, verszegénység)
Szénsavas fürdők.	Bérbajok, Sörviszketeg.
	Lupus.
	Hajhullás, kopaszodás.
	Szörletelés (móknel az arcon).
	Aranyeres esomé.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Üzleti tudósítások.

Sertésüzletvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közigazgatási igazgatóság.) November 18-án. Előző napi eladatok maradvány 673 drb sertés, 81 drb süldő, 1 drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 120-132 fillér.

Budapesti szurómarhavasár.

November 18. Felhajtott: 415 drb élő borjú (közte 153 rugott), 10 drb leölt borjú.

Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 96-106 fl, lerig, kivételesen 110 fillér, középminőségű élő borjúkért 88-94 fillér.

Bécsi szurómarhavasár.

November 18. A mai vásárra fölhoztak: 4852 drb borjút, 2479 drb fiatal sertést, 1716 levágott sertést.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 84-112 fillér; elsőrendű 116-136 fillér; legeleje 138-148 fillér.

Budapesti vágómarhavasár.

November 18. Vágómarhák: Felhajtás: Magyar bika 230 drb, magyar ökör 1389 drb, magyar tehén 1185 drb.

Magyar bika 230 drb, magyar ökör 1389 drb, magyar tehén 1185 drb, magyar bivaly 333 drb. Boszniai ökör 70 drb, tehén 1, növendékmárha 64 drb.

nagy, növendékmárha 40-56 koronáig. Mind kilonként elősúlyban.

Változatlan nagyságu felhajtás mellett a vételkező általánosságban gyengébb volt, emellett az irányzat lanyha volt.

Heti lóvásár.

Nov. 18. A Tattersall telepen a megtartott heti lóvásárra felhajtottak 162 drb lósz., 515 drb II. oszt., összesen 677 lovat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az elmúlt 24 órában az eső az egész országra kiterjedt. Az eső mennyisége a Nagy-Alföldön 2-5 mm., Erdélyben 2-4 mm., az északi és északkeleti hegvidéken 16-20 mm. és a tenger-melléken 50 mm. körül volt.

A hőmérséklet az északnyugati megyékben valamivel alacsonyabb lett, míg egyebütt alig változott. A hőmérséklet maximuma 17-18 C° (Versecz, Bavaniste) volt, minimuma pedig -2 C° (Arvaváralja).

Prognózis a következő 24 órára:

Hűvös idő várható, sok helyütt esővel, vagy havazással. (Sürgöny-progn.: Hűvös, sok helyütt csapadék.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max., min.

Kivonat a hivatalos lapból.

November 18.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Jakab Sándor budapesti lakos, joghallgatót fizetésellen kereskedelmi muzeumi levelezővé;

a földművelésügyi miniszter Körtvélyesi András csendőr, címzetes őrsvezetőt az állatorvosi főiskolához ideiglenes minőségű hivatalosolgávvá;

a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Maresa Endre komáromi, Weisz Majer ungvári és Kovács Gyula dévai díjtalan pénzügyi számgyakornokokat segélydíjas pénzügyi számgyakornokká;

a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Boeskor Arpád segesvári és Monostory Károly dícsőszentmártoni járásbíróági díjtalan joggyakornokokat a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká;

a nagyváradi törvényszék Ungur Viktor nagyváradi lakost a nagyváradi törvényszékhez állandó oláh tolmácsává;

a kassai pénzügyigazgatóság Jakab Józsefet a szécsi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Vajda Péter aranyosmaróti törvényszéki telegkönyvvezetőt a nyitrai törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítás. A helügyminiszter kiskoru Schwarcz Margit budapesti lakos családi nevének Székelyre kért átváltoztatását megengedte.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m.éter, nov. 18., nov. 17., m.éter, nov. 18., nov. 17.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Large financial table with multiple columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZÉDE, Mai záró árfolyam, Mai záró árfolyam, mai záró árfolyam.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. november hó 16-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ:

A kiskirályok.

Vígjáték 4 felv. Irtá: Heimann
Abel. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Mannuel Arequita	Kürthy
Don Luis Arequita	Bartos
Marquis de la Huerta	Hajdu
Konrad nagyherceg	Horváth
Domingo	Gabányi
Elvira infánsné	Ósilag T.
Hedvig hercegnő	Faulay E.
Domini hercegnő	Halvey L.
Minna Hortensia	K. Gerő L.
Vanda	Keczeri I.

Kezdeté 1/28 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Élőszór:

Albert herceg.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá:
Albás Alfréd. Fordította: Gábor
Ander.

Személyek:

Brézard	Góth
Radnot	Tihanyi
Malardier	Vendrei
Buiette	Tanay
Fauconnier	Szerényi
Dardana báró	Fenyvesi
Vavinocourt	Bihari
Santeuil	Balassa
Pomarel	Sarkadi
Campeix	Gyözö
Joseph	Bárdi
Faia	Hársányi
A kis Pierre	Csaky Irén
Tassin Lea	V. Haraszthy
Adrienne	P. Gazi M.
Odette	Bányai L.
Vongoollesné	Roncszkyne

Kezdeté 1/28 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Szerelmi keringő.

Operette 3 felvonásban. Szer-
zette: Ziehrer.

Személyek:

Gróf Lieblich	Miskay
Jenny	Bárdos J.
Julia báróné	Kürty Klára
Spini Guido	Csápo
Gervais Pál	Szalay
Schneider Pipi	Ferenzy
Kata	Láng E.
Anna	Vörös Iy
Brissand	Kelér
Rogot	Piliszkay
Gora	Hatay A.
Dóra	Heltay O.
Fili	Kovács I.
Didi	Balázs G.
Mimi	Markus E.
Dodo	Szegedy I.

Kezdeté 1/28 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A levegő meghódítása.

Kezdeté 1/28 órákor.

APOLLO-PROJEKTOR

Telefon 68-39.

Egy pár szilpó története.
Egy amerikai mérnök regénye.
Modern rabló történet.
Virágkorzó Bayreuthban.
Ipamuram. Énekli Kovács Mihály

APACHE ÉLET.

Nikotin hercegnő. — A
plittival vívases. — A jövő
habója. (Repülőgépek a csatá-
vonalban). Az első előadás
hétköznapokon d. u. 8 órákor,
vasár- és ünnepnapokon 3 órákor
kezdődik.

Baró Proff Kocsárdné,

főv. polgári iskolai tanítónő

torna- és vivőiskolája

kizárólag nők s gyermekek részére

V., Alkotmány-utca 19. szám.

Teljesen szakszerű vezetés. — Kipróbált tanezők, kü-
lön bölgy csoportok s külön gyermekcsoportok. — A
gyermekekre állandó gondos felügyelet.
Az összes helyiségekben légfűtés. Mosdókban, fürdő-
ben auto geyser. — Beiratások egész nap. — Kiváncsi
prospektus. 28014

M. KIR. OPERAHÁZ.

Jóteknő című előadás.
Fennháló Frigyes fellegtelével.

A nürnbergi mesterdalnokok.

Dalmi 3 felvonásban. Szöveg és
zenéjét írta: Wagner R. Fordi-
totta: dr. Varadi A.

Személyek:

Hans Sachs, cipész	Feinhals
Veit Pogner, ötvös	Váradi
Vogelgesang, szűcs	Pichler
Nachtigall, bádogos	Mihályi
Beckmesser, írnok	Hegedűs
Kothner, pék	Ney B.
Zorn, öntő	Fabricsky
Esslinger, szatfés	Juhász
Moser, szabó	Kertész
Ortel, szappanos	Erdős
Schwarz, taxács	Kárpát
Poltz, rézműves	Kornai
Stolzingi Walther	Arányi
Eva, Pogner leánya	Medek A.
Dávid, Sachs inasa	Deri
Magdaléna	N. Valent
E. J. ör	Vencell

Kezdeté 1/27 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

A lilium.

Színmű négy felvonásban. Irtá:
Pierre Wolf és Gaston Leroux.

Személyek:

De Migny gróf	Gál
Chabreloche	Mihályi
Arault	(Szíriusz)
Gerard de Maigny	Dársó
A császár	Barthos
André	Mészáros A.
Joseph	Faludi
Odette	P. Márkus E.
Christiane	Török I.
Didier anyó	Demjén M.
Donise	Váradi A.
Simone	V. Molnar R.
Darcey	Gyenes
Susanne	Kélemen M.
Madelaine	G. Ögy I.
Lucy	F. Demjén R.

Kezdeté 1/28 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Faust.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Goethe
Fordította: Baró Decey Lajos.

Személyek:

Ieszáló	Vágó
Küti	Vandory
Boncz	Czoor
Faust	Taras
Meliszó	Sabstény
Wagner	Róthay
Balint	Papp
Fiatal tanítvány	Tarnai
Brander	Ratkai
Proch	Z. Molnár
Siebel	Deb
Altmayer	Körmendy
Oreg paraszt	Kürtli
Margit	Nagy Teréz
Marta	Forrat R.
Lidi	Zala Karo a
Foszorkány	Csatari J.

Kezdeté 1/28 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Táncos huszárok.

Operett három felvonásban. Irtá:
Raima Ferenc. Zenejét Szépl
Erdő verseire szerzette: Szirmai
Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Király E.
Von Flüggen	Szirmai
Von Saarburg	Császár
Von Dennenwitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Heilbrück	Fra zsay
Ganisius Wolf	Papp
Herna, neje	Erdei B.
Thea, leánya	Komóssy E.
Prokach Libor	Németh
Ede, a fia	Várady Iy
Dürenstein	Sáfrány
Erna, a felesége	Nyarainé
Hertba, leányuk	T. Harmath
Dr Frolocker	Rasko

Kezdeté 1/28 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este
a fényes novemberi műsor

SALERNO.

CONSTANZE ZINNER. LOS ALMA-VIVAS. RUDOLF HOCK.

Továbbá 15 attrakció.

AZ előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-2 és 3-6 a nappali pénztárnál.

A téli kertben reggeli 5 óráig VÖRÖS

ELEK cigányzenekara hangversenyez

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor

a szenzációs slágerakkal kibővült novemberi műsor

Operett- A trabukói herceg Operett- ujdonság

Zsur a legénylakásban. — Mariska memo-
árjai. — A szomszéd szobában. — Nász-
uton. — Morcaschani. — Hero.

Azonkívül: A tánczó menyecske. — Ujra! Ujra!

és 16 elsőrangú attrakció.

A téli kert tükörműben ROYAL-KABARET. Ének és

táncelőadás. Keringő-verseny. — Csi! anyasem reggeli.

5 óráig. Rendes helyárak. Elővétel díj (este 6 óráig)

pályolyknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

MODERN SZINPAD

NAGY ENDRE CABARETJA

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: A „Nyugat” felolvasó előkusa. A három

hős (színpadi tréfa. Operett). — A vajda az óriáskigyórol.

A borbelyműhelyben. — Mariska, a démon. — Az éjjeli

ügyész. (Színpadi tréfa.)

Fel lépnek: Nagy Endre, Medgyasszay Vilma, Ferenzy

Károly, Németh Juliska, Sajó Géza, Fallay Rózi,

Huszar Károly, Bárony István, Garas Márton,

Soldisár Andor, Papp János. Jegyek előre vált-
hatók a cabaret pénztárában (VI., Andrássy-ut 69. szám.)

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.

! Fényes műsor !
UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

Butor

készpénzért és részlete

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalomból. 100 szoba

állandóan készen rak táron a legegyszerűbb kivitel-

től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.

Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Budapesti Cabaret BONNONIÈRE

Teréz-körút 26. Telefon 52-38.

Ma és a következő napokon esteként 9 1/2 órákor

Szenzációs siker! „TAIFUN” Szenzációs siker!

paródija és a nagyszerű novemberi műsor.

Uj! A bűnös vadász. Uj!

Szabadkai kuplé.

Jegyek: 3, 4, 5 és 6 koronás árban Bárdnál, Kossuth Lajos-
és Andrássy-ut; a Konti trafikban Andrássy-ut; a Musica r-ti-
nál, Teréz-körút 1. és a pénztárnál.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 68. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap kezdete 1/9 órákor.

9 órákor! Az anya-jegy 9 órákor!

Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, ford.: Steinhardt.

11 órákor! Simon te csalsz! 11 órákor!

Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, ford.: Steinhardt.

Továbbá: Steinhardt műnt: repülő esendő és

Gyárfás új szójószamaikkal. Kíváló attrakciók.

Jegyek: 8-12-ig és 3-6-ig. Rákóczi-ut 68. és özv.

Kontinó dbánykifüggetlenségű árúdjában Andrássy-ut; a kap-
hatók. Esti pénztárnyitás 7 órákor. — A terem telkörtben

cabaret és táncz. Belpó-díj nincs! — Zlzetes francia konyha!

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám.

Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Löffler és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Az előadás kezdete 1/9 órákor.

9 1/2 órákor! MA! Ujdonság

A vékonynyaku ember

Bohózat. Irtá: Neidhardt A. magyarosította Satyr.

Rendező: Rott Sándor.

Továbbá: Trebitzsch, Gerő, Springer és Werner

Ferenzy új magaszamaikkal.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„ENDLICH DOCH”

Bohózat. Irtá: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénz-
tárnál, d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig, „Ujra” jegyirodájában,
Andrássy-ut 15. valamint Sopronyú nagytársaságjében Rákóczi

ut 1. 12 óra után az 1-5-ös emeleti CASINO DE PARIS-
ban a világs. legelső ének- és táncz színház felépité.

Clark amerikai szoba

tornakészlet, ajtóba srót

és szeg nélkül felerősít

hető; ajtófélfát nem rongál.

Peszitörud, trapez,

gyűrű és hinta. Egyes

szárnyuajtóhoz 19.—kor.

Kettős szárnyu ajtóhoz

21.—kor. Kertész Tódor

Budapest, Kristóftér

Karácsonyi kiállítás

Sport és játék. Képes

árjegyzék ingyen és

bermentve.

ÖN BÉREL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végte pénzt

kiadja, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, káp egy kiváló gyártmányú, leg-

modernbb ércpancélytökés keresztúros új zongorát

vagy pianót, nem ír alá válto, nem állít kereszt, nem

leköttelez tje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-

dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szőlő, liberális módon

kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepen.

Eufon tölcsernélküli legfőkételetesebb grammofon- és műve-
szemlekek fölírásításá.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zenakadémia közelében.)

Telefon 4-31.

Zongorák becsorolése, javítása, hangolása legkülönben.

Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak

a fővárosban lakók részesülnek.

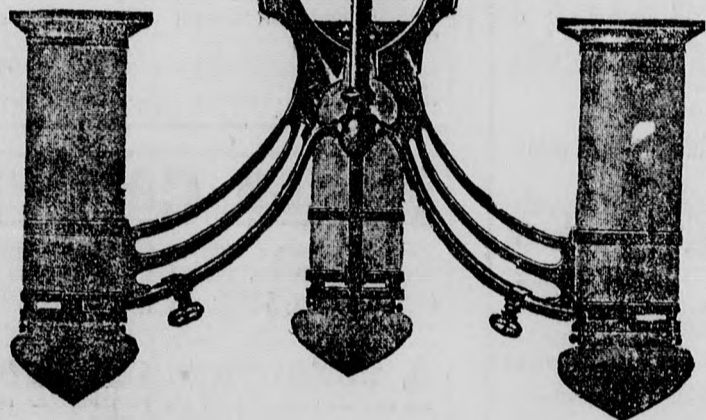
Heti műsor:

1909. november hó.	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Város- ligeti Színház	Hangversenyek
20 Szombat	Szentiványi álom	Bohémetel Táncgyuleg	—	Albert herceg	Jack, a sonki	Báró Róbusz	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.	A betyár királyi	Royal Poziel Mária
21 Vasárnap este:	Himfy dalai A botrány	Dón Juan	—	Buridán számára Albert herceg	A császár katonái Faust	Jánoska Báró Róbusz	—	A betyárkirályi	Zenepalota Kun László sympho- niai hangverseny.

Villam- és légszesz-esillárok

Billenő- és asztali lámpák

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen

Aufrecht és Goldschmied

Nagyáruháza :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 30

Petroleum függő-lámpák és csillárok

Remek kivitelben, jutányos árak mellett

csékély havi részletfizetés ellenében kaphatók.

FILOZOFIAI IROK TARA

== XII. kötet. ==

PLATON válogatott művei.

III. kötet.

Symposion. Phaidros.

Görögül fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta

dr. Dercsényi Mórincz.

Kiadja a

Franklin-Társulat.

A nagy görög művész-filozofus legnagyobb és legtöbb problémát keltő két dialogusa e gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében; a jegyzetek és magyarázatok felvilágosítást adnak minden kérdésre, mely olvasás közben felvetődhetik.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrásy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Mielőtt

gramofont

vásárol, kérje a világhírű

THE ROYAL

beszélőgépek legújabb árjegyzékét. Ezen gépeket szigorúan eredeti nagybani gyári árakon és minden árfel- emelés nélkül havi 10 korona részletfizetésre szállítjuk a vidékre is bárhova.

LÁNG JAKAB és FIA

gramofon-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VIII., Baross tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÉZIMUNKA

GOBELINEK: himzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzékét. Telefon 109 06.

BERCZI D. SÁNDOR

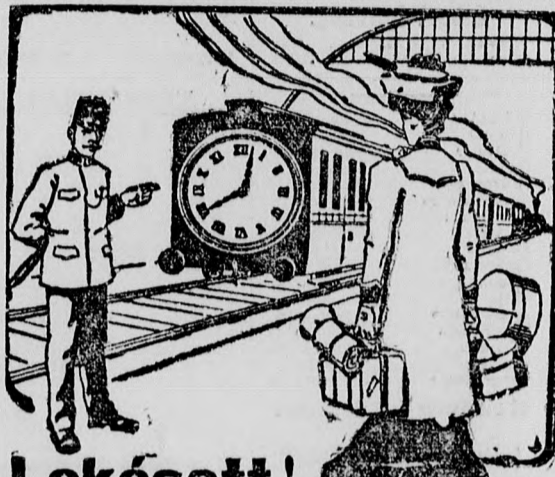
Budapest, VI., Desseffy-utca 5. sz. saját áruházában

Intézeti kelengyék részére

himzett és szövött monogramok, betűk és számok rendkívül nagy választékban.

Hirdetések

felvetetnek e lap kiadóhivatalában.

Lekésett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órái

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron

javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték!

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY. —

Irtta: G. W. APPLETON.

— „A fia“, ismételte, „a fia!“ Ugy tesz, mintha teljesen közömbös idegen lennék a számára, és tényleg az is vagyok; ez nagyon is igaz. Ebben van valami, Benham ur, amit elég érthetően lehet kimagyarázni. De ez hazugság!

— Én az életemet merem rá tenni, — szólt a jogtanácsos, szintén nekibuzdulva. Soha nálánál jobb asszony nem élt és nekem szemembe ne is próbáljon senki róla rosszat mondani.

— Istenemre mondom, — szólt Hubert az izgalomtól elfojtott hangon — ez nagyon szép öntől! Nem is tudom eléggé meghálálni, hogy ezek a szavai annyira megvigasztaltak. Borzasztóan levertnek érzem magam; de legalább most tudom, hogy szegény jó anyámnak volt egy igazi jó barátja; és hogy én is — szabad így kifejeznem magam — önben egy jó barátja lettem.

— Igen, kedves, fiatal barátom, az vagyok önnek. És közös erővel majd csak végire járunk ennek a titoknak. Ha nem fogom tudni az ön büszke nyaku atyját végül megtörni, akkor kontár vagyok a mesterségemben és kitérültem magam az ügyvédek listájáról.

— Okvetlen kell, hogy kivezető utat találjunk, — szólt Hubert. — Nem tudok már sokat elviselni; igazán telve vagyok bánattal, keserőséggel. De most eszembe jut valami, amin már csodálkoztam is: miért küldte ön a levelet Simlába?

— Hiszen ez volt a címe, s amint látom, meg is kapta?

— De minden bizonynyal hallott a csuf botrányról, melynek...

— Én nem vetek ügyet a botrányokra.

— De mivel reám vonatkozott, azt hittem —

— Nem hallottam semmi botrányról, ami önrel összefüggésben lett volna.

— Az itteni lapok azt írták, hogy megszöktettem az ezredes feleségét.

— Igen, igen, így volt megírva. Be kellene ezért porítani az ujságokat; remélem, ezt meg is fogja tenni.

— Mit érek vele? — felelte Hubert keserűen. A szerencsétlenség már megtörtént. De honnan tudta ön, Benham ur, hogy nem én voltam a szökevény?

— Mert először hagytam az egész dolgot lecsillapulni. A való tényállást a hadügyminisztériumban tudtam meg.

— Lám csak, ez tetszik nekem. Igazán jó ötlet volt öntől.

— Karöltve járt a bizalommal. Eleitől fogva nem hittem az egész dologban.

— Akkor hát ön volt az egyedüli, aki nem hitte el rólam ezt a csuryságot.

— Azután meg tudtam, — folytatta Benham, — hogy ön már le van kötve.

— Ah, ön tudta ezt?

— Igen.

— Nos, ennek most már vége. Az ujságok szétrombolták a boldogságomat. És csak ön volt az egyedüli, aki bizott bennem és nem restelt sem fáradságot, sem más egyebet, hogy kitudja —

— Egy pillanatra álljon meg, Darrel ur. Attól tartok, hogy önkénytelenül nagy hanyagságot követtem el. Komoly szemrehányást teszek önmagamnak, hogy nem vettem magamnak azt a bátorságot és irtam Clare kisasszonynak, hogy tudomására adjam a történeteket. De azt gondoltam, hogy sir John Selhurst van annyira gentleman és becsületes, hogy megmondja a szegény leánynak az igazságot.

Hubert elsápadt az izgatottságtól. — Azt akarja ezzel mondani, hogy Selhurst tudta a házasság előtt az igazi tényállást?

— Már régen. Fent találkoztam vele a hadügyminisztériumban. Ő ugyanazzal a szándékkal járt fönn, mint én.

— Akkor tehát most késhegyre megy közöttünk a harc — szólt fogcsikorgatva, Hubert.

— Én sem látok más lehetőséget, — szólt Benham szárazon. — Igazán a legjobbat kívánom önnek, bármi is történjék. Csak gyilkolni nem szabad, — tette hozzá mosolyogva.

— Annál nem segídezhetem önnek. És most Darrel ur, megbocsát, — s a felbontatlan leveleire nézett.

— Igaza van, Benham ur, nem is tartoztam tovább. Ön nagyon kedves és barátságos volt hozzám és —

— Semmi és. — Kinyújtotta a kezét feleje. — Holnap látjuk egymást, Darrel ur?

— Igen, holnap. — És néhány pillanattal később Hubert cél nélkül baktatott az utcákon a fejében a gondolatok fejében zavarodott táncot jártak, a kedélye pedig annyira zaklatott volt, hogy nem birt magával. Örtudatlanul, szinte gépiesen haladt előre nyugati irányban, míg végre a klub ajtajánál találta magát.

— Istenemre! — szólt feltekintve, — itt vagyok a klub előtt! Nos, úgy gondolom, itt éppen olyan jó helyen vagyok, mint bárhol másutt. — S belépett. A portás átnyújtott egy levelet.

Harry Ogilvietől volt a levél s előtte való estéről keltezték. Így hangzott:

— „Kedves Darrel, tegnap este alig hogy eltávoztál, öt perc múlva jött Jimmie Selhurst s most itt ülünk a brandy soda előtt s Jimmie úgy szidja a nagybátyját, mint a jégeső, de még jobban önmagát, hogy rólad bármit is, mert feltételezni, ami becsületesség!

(Folyt. köv.)

Ingyen! Kérjük a **HAZAI DIVATLAP**-ot. **Ingyen!**
György és Sebestyén
 Országos Központi Divatruháza
 Budapest,
 VII., Rákóczi-ut 28. sz.
 Ingyen és bérmentve küldi vidékre 1000
 ábrával ellátott **Hazai Divatlap**-ot, mely
 blúz, all, pongyola, costum, oszi és téli
 felöltő, gyermekruha, uri és női teherne-
 müket legújtanosabb árak mellett nagy
 választékban tartalmaz.

HOFFMANN S. és V.
 BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége.
 Helyesbített hajójáratjegyzék.
 1909. november havában a következő gőzösök indulnak
 FIUMBÓL:

Hová	Gőzös neve	Kelet
Melilla, Oporto, Glasgow*	Szőchenyi	X/25—XI/5
Mar-elle, Oran	Zsiby	1—10
Liverpool	Brescia	1—10
Hamburg**	Byzancz	1—10
Algier, Bordeaux, Havre, Rouen*)	Jókai	—10
New-York	Carpathia	513
Liverpool**	Falernian	5—15
London, Grimsby	Stefania	10—15
Liverpool	Tyria	10—20
Hamburg**	Mecklenburg	10—20
London, Hull	Douro	—20
New-York	Caermania	524
Rouen**	Kolozsvár	15—25
Tunis, Bordeaux*)	Deak	15—25
London, Hull	Murillo	1—25
Brasilia**	Duna	25
Liverpool**	Flavian	20—30
Cartagena, Lejth	Matickovits	20—30
Hamburg**	Bagdad	20—30
London, Hull	Cllo	20—30
Liverpool	Cypria	20—30
Glasgow*	B. Kemény	20—30
Afrika, Gibraltar	Adria	XI/25—XII/5
Lissabon, Oporto, An- vers*) Kopenhagen**	Nagy Lajos	XI/25—XII/5
Rotterdam*	Bathory	XI/25—XII/5

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
 ** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő
 rakomány nem jelentett be, az igazgatóság fenntartja magának
 a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Mikszáth Kálmán
A Noszty fiú esete
Tóth Marival.
 Három kötet.
 Ára füzve 12 korona. Díszkötésben 18 korona.
 Kapható:
Lampel R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz. a.
 és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek
 gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
 zett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACS
 v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-
 bajt, sebeket, hújakort (gypullist), borhajokat, egyenült
 férferőt, idősebbeknél is, őnfertőzést és annak utóbjait, ideg-
 és háterinczabaji, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 4—9-ig és este 7—8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK,
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
 A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
 ÉKSZERESZ-és MŰRÉSZ-
 üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE

Most jelent meg! Most jelent meg!
ALMANACH
 az 1910. évre.
 Szerkeszti Mikszáth Kálmán.
 Tartalma:
 Előszó: Mikszáth Kálmántól. — Szeretem az igaz-
 ságot. Irta: Gárdonyi Géza. — A gyógyító halál.
 Irta: Biró Lajos. — Holdkelte előtt. Irta: Bársony
 István. — Nadine testőrei. Irta: Lőrinczy György.
 — Hosszu élet. Irta: Ambrus Zoltán. — Egy lord.
 Irta: Szini Gyula. — Fennona. Irta: Scossa Dezső.
 — A szögletben. Irta: Lovik Károly. — Az a lo-
 lond Zathureczky. Irta: Krudy Gyula. — A kottás.
 Irta: Móricz Zsigmond. — Az czüst fontint. Irta:
 Pekár Gyula. — Argyle vége. Irta: Farkas Pál. —
 A mester. Irta: Herczeg Ferencz. János mester és
 a felesége. Irta: Szomaházy István. — Mélyik volt
 a bolond. Irta: Sas Ede. — A játszópajtás. Irta:
 Mikszáth Kálmán. — Utolsó az előző irfjéről.
 Irta: Bródy Sándor.
Ára: dísz-kötésben 2 korona.
 Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a
 kiadónál Singer és Wolfner könyvkereskedésben,
 Budapesten, VI. Andrassy-út 10. szám.

Consolidated Railway Electric Lighting
 Equipment Co. cég New-Yorkban
 a **35669.** számú
Önműködő szabályozó ellenállás
 című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba-
 vétele céljából helyföldi gyárosokkal összekötött keres, szabá-
 dalmat esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb
 felvilágosítással szívesen szolgálunk **HARSÁNYI JENŐ és társ.**
MESSINGER KÁROLY hites szabadalmi ügyvivő,
 Budapest, V., Váci-körút 78. szám.

Barnaszénfűtésre
 legjobbak a híres szabadalm.
Jupiter-kályhák
 kaphatók kizárólag csak
Koch Jenő
 meidinger kályha-gyárában
 BUDAPEST, 6316
 VI., Szondy-utca 53. sz.

Újrendszerű butorhitel!

 Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a bu-
 torvásárló közönségnek a legnagyobb kedvez-
 ményt nyújthatjuk.
 Hitel esetén készpénzárakat számítunk,
 mert előkelő bankösszeállítások lévén a vevő
 tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja.
 Kamat fejében csupán
6% fizetendő 1/4 évenként mindig
 csak a hátralékos csökkenő tar-
 tozás után. (Részleg vagy
 mellékköltség nincs.)
 Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona
 vagy " 100 " " 1/4 évi 9 "
Balázs és Társa butorraktára Budapest,
 VI., Révay-utca 3., a Fonc'ère palota mellett.

Most jelent meg **Az ATHENAEUM** Most jelent meg
Nagy Képes Naptára 1910. évre.
 Mindenket érdeklő bőszagos tartalommal jelent meg az
ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRÁNAK
 51-ik évfolyama, melynek minden sora fontos és érdekes tudni-
 valót mond. Tiszti Címháza pontos, hivatalos adatok alapján
 készült, melyek a nyomás napjait tüzetesen kijavították. Tar-
 talmából a következőket emeljük ki: Bélyegilleték, csillagá-
 szati naptár, nevezetes korszakok és korszakítások. Törvény-
 kezési szünetnapok. Országos színek. Uralkodóház. Az elmúlt év
 őszes eseményei, számos képpel. Gazdag tartalmu ismeret-
 torjászó rész. Szépirodalmi részét a legnevesebb írók szol-
 gáltatták. Közhasználati részében a kitűnően tájékozott,
 Budapesti kalauz. Sorsolási értesítő. Posta- és távirat-
 arszacoly. Tu nivalók a postatakarékpénztárról. Bérkecsi-
 szabályrendelet. Külföldi uralkodók. Névnaptárjegyzék. Erecpénz-
 és utmérték összehasonlító táblázat. Teljes Tiszti Címár stb.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pótt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pótt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Manicure

kisasszony ajánlkozók házakba. Címe: Herskovics Jozsefné, Dob-utca 19. sz. I. em. 22.

Kitűnő házikosztót

kaphatnak intelligens urak Cím: Wesselényi-utca 54. II. 30.

Tokaji

hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi öt literes csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14. K. Tokaji aszúbor, 2 puttonos édes, 5 filléres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyon vétnél meg megfelelő engedmény. Megrendelő Grittner Lajosnál Tokaj. 28102

Amerikai porcellán

powder. Az eredeti doboz tetején „Yes” szócska áll. Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapest, Kecskeméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Gyümölcsfa-oltványok

szépek, olcsón Papp Géza gyümölcsfaiskolájában Nagykőrösön. Árjegyzék bérmentve. Ugyanott kitűnő baracklekvár 170, remek befőttök 140 fillér kilónként.

Pótvizsgálatra,

javítóra, pótlóképzésre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szűnői Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Csemegezőlő,

mézédes chasselas mázsánként 50 kor. postakosaranként K. 3.20. Téli alma, óriási birsalma K. 2.80, mázsánként 36 korona. — Gyümölcskivittel Csongrádról.

Házilag főzött

baracklekvárnak klgját K. 2.40, mézédess szilvalekvárnak K. 1.20, petrezselyem, hagyma, zeller postásákonként K. 1.60. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat

lefejtve kölcsön hordóban hektoliterenként 34 korona, ismételődnak ár- engedmény. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Rizike gomba

gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségi csemegekről kérjen árjegyzéket. Felkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepes. 28006

Pénzelőleget.

Telefon 149-09. Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározatnak. Régi Tauber cég csak Baross-tér 17. sz.

Réz és vasbutor

a legjobb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyormek-ágy 10 frt. Angol vaságy acélsodronnyal 20 frt. Összeeszköz vaságy 3 matracozal 8.25 legjobb minőségben kapható Weisz I. Bpest. Andrassy-ut 77., bejárat a Rózsa-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Meghülésből

származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle czukorkát. Ára gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Legjobb likőrök

és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzék kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Nevelőnőket

német, angol, francziákat zene- és nyelvismerettel mindennemzetségi bonnokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegheoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily meretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1886-ban.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszerv raktárraiba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Saját gyártmányú fürdőkáda 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kortól feljebb. Eivalatok mindenféle kúszóvízűtők és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ingyenes

gépírás-tanítás

Kedvezményes magyar, német gyorsírás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépíróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépírási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitell kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírás sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irasmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabbon megtevesztő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Zálogcédukat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653

Csemegezőlőt

legnemesebb téli fajokban, muskatályt 5 kilót 3 kor., papírhéjú nagy diót, zamatos körtét, óriási birset, legfinomabb asztali almát 2 1/2 kor., 1000 kilót 40 koronáért szállít Müller J. szőlőbirtokos, Kiskunhalas. 28020

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszert és foglópéteket veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Vasbutor.

Rézagy 35 frt, gyermek-ágy 11, összeeszközött vaságy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakoretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összeeszközött tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyonatt kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

OLÁH GÁBOR:

KORUNK HŐSE.

Verses regény.

Ára 3 korona.

Kiadja a

FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAMPEL R.

könyvkereskedésben

(Wodianer F. és fia r.-t.),

Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

és minden könyvkereskedésben.

VALÓDI FRANCZIA GUMMIÉS HALHÓLYAGOK 100-ja 1.75, 2.3, 10 Kétsz. 3 db. legfinomabb minőségű STERYL terettségű, edelt legfinomabb GUMMI-FÜLLŐNCE-GESZEG csak szegéssel kapható NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. VÁCI KÖRUT 32. AUERFÉNYHÁZ

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kázinoy-utca sarkán. 261

Rekord hangversenylemezek legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalon bejátszva db K 3. — 12 db vásárlásnál K 2.80. — Grammofonok K 25.—, 35.—, 50.—, 75.—, 100.—, Fonograf Lyra K 7.—, Fonograf hangerek K 1.30. — csakis utánvétellel SCHMUTZER FESTVÉREK gramofon és zanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédukat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek tere 3

félemelet. Vétel és eladás

használt és új

polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Disznó-zsirt,

vajat teljesen pótol; főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges kókuszdió-zsírrom. Ottilios postacsomag bérmentve 7 korona. Nagyon legolcsóbban. Klein Sándor, Wien Kaiser Josefstrasse 7. 5837

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsoszatok, kertkerítések, keramittapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór

épléte-bontós vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

VALÓ.

di francia különlegességek (óvszerek) csakis

P. Bergeran Pils leghirebb párisi gyarostól legolcsóbban beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI. Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-követítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépzegek től s más hirdetésünktől független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

Legszesz és villamos csillárok

legelőnyösebben szereshető be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépére, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiséseinkbe bizományba beraktározza

Tauber

VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Kocsiarucsarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát,

pianinot,

czimbalmot,

hegedűt

Készpénzből árákon a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis

REMÉNYI

nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 640

Budapest, Király-u. 58.

Egyedüli pontos teljes levelczime összes hirdeteimnek

KÁLLAI LAJOS

motorgyára Budapest, Gyár-utca 28. sz.

Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bel házakra I., II., III. helyen 15-60 evig törlesztéssel. 3 emélyített tisztviselőknek gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.